

MARCEL LOUBENS
BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET

MISKOLC

ÉVKÖNYV
1995

A

Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület
Évkönyve 1995-ről

Írták:

Bátori Károly
Bóta Nándor
Burdiga Zsolt
F. Nagy Zsuzsanna
Ferenczy Gergely
File Gergely
Galán Mihály
Horváth Zsuzsa
Kertész Gábor
Kovács Attila
Kovács Mátyás
Kovács Zsolt
Schreithofer Nóra
Vadász István
Veres Imre

A fényképeket készítették:

F. Nagy Zsuzsanna
Ferenczy Gergely
Kovács Attila
Schreithofer Nóra

Térképek:

Kovács Zsolt

Miskolc, 1996. január-február

6.1.1 Túrák az Aggteleki karszton	23
6.1.2 Tapasztalatszerzés az Aggteleki Nemzeti Parkban.....	23
6.2 Összesítés külföldi túráinkról	24
6.2.1 Olaszország: Michele Gortani-bg. (-932 m).....	24
6.2.2 Szlovénia	25
6.2.3 Barlangtúrák Szlovákiában.....	28
6.2.4 Erdély.....	30
6.3 Rendezvények.....	31
6.3.1 Barlangnap 1995 Létrás-tető.....	31
6.3.2 Országos Környezetvédelmi Ifjúsági Találkozó	32
6.3.3 Csoport rendezvények.....	32
6.4 Táborok.....	33
6.4.1 Nyári kutatótábor	33
6.4.2 Téli kutatótábor	33
6.4.3 Természetismereti gyermek tábor	34
6.5 Versenyek	34
6.5.1 Hágó Kupa.....	34
6.5.2 Lakatos Kupa.....	35
6.6 Tanfolyamok, oktatás	35
6.6.1 Barlangjáró technikai tanfolyam	35
6.6.2 Denevérészlelési tanfolyam.....	36
6.6.3 Szervezetfejlesztő tréning a Bükkben	36
6.7 Mentőtevékenység	37
6.7.1 A Kecske-lyuk meztelen "hullája"	37
6.8 Szervezeti kapcsolatok, pályázatok	38
6.9 Felszerelésbővítés, egyébek	38

TARTALOM

1. Az 1995 évi terveink	2
2. Beszámoló az 1995 évi tevékenységről	3
3. Beszámoló az 1990-95 közötti tevékenységről.....	6
4. Feltáró és barlangvédelmi tevékenység.....	10
4.1 Feltárásainkról	10
4.1.1 Nyelesgambi-bg.	10
4.1.2 Benőcsné-lyuka.....	11
4.2 Barlangvédelem	11
4.2.1 Láner-barlang	11
4.2.1.1 Nyugati-átjáró biztosítása.....	11
4.2.1.2 Bejárati szakaszának biztosítása	11
4.2.2 Szepesi-barlang létracsere.....	13
4.2.3 A Föld napi barlangtakarítások (Szepesi-bg., Létrási-Vizes-bg., Jávorkúti-Viznyelő)	14
5. Dokumentációs tevékenység.....	14
5.1 Nem új feltárásokra vonatkozó leírások	14
5.1.1 Térképezés a Szepesi-Láner-barlangrendszerben (a Fofó-ág és környéke).....	14
5.1.2 A Fecske-lyuk felmérése, morfológiai és földtani áttekintése	15
5.1.3 Bükki barlangkataszterek.....	18
5.1.4 Az Y (vagy Pala)-barlang.....	18
5.1.5 A Nyelesgambi-barlang feltárása során előkerült csontmaradványok vizsgálati eredményei.....	20
5.1.6 Balekina-bg. víznyomjelzéses vizsgálata	21
5.2 Filmdokumentáció.....	21
5.3 Fotódokumentáció.....	22
5.3.1 Szepesi-Láner-barlangrendszer, Speizi-barlang	22
5.3.2 Az év természetfotósa - kiállítás	22
6. Csoportélet.....	22
6.1 Összesítés hazai túráninkról	23

Kedves Olvasó!

A barlangkutatás jelenleg hazánkban elsősorban társadalmi keretek között folyik. Ez egy olyan hobbi, melyben a kutatók szabadidejüket, a fizikai és nemegyszer anyagi erejüket is áldozzák a későbbi eredményekért, melyek a természettudományos ismereteket gyarapítják.

Az egyesületekbe szerveződött munkája ezért elsősorban közösségi indíttatású és jellegű, s amikor éves összefoglalóinkat készítjük, úgy érezzük, csak akkor teljes a kép, ha ezt a bizonyos közösségi oldalt is súlyának megfelelő mértékben mutatjuk be. Kérjük, ennek megértésével fogadják 1993-as jelentésünket, s elsősorban annak is csoportéletünkre vonatkozó fejezetét.

Az évkönyvben szereplő adatok, eredmények, hozzájárulásunk nélkül
máshol nem használhatók fel!

MLBE

1. 1995 ÉVI TERVEINK

1. Feltáró és barlangvédelmi tevékenység:

- Hétfélig rendszeres leszállások kutatási területünk barlangjaiba.
- Eddigi feltárásaink folytatása:
 - Nyelesgambi-bg.
 - Szepesi-Láner-bg.rendszer, III. szifon.
 - Nagymogyorós
- A lehetőségekhez mérten új feltárások beindítása.
- Folyamatos barlangvédelmi tevékenységek (ácsolatok készítése, felújítása, létracsere stb.)
 - Láner Olivér-bg.
 - Szepesi-bg.
 - Jáspis-bg.-ban (Amennyiben járhatóságáról bebizonyosodik, hogy nem életveszélyes)
- Támogatás esetén barlanglezárások folytatása:
 - Balekina-bg.
 - Feltörési kísérletek rendbetétele

2. Tudományos munkák:

- Radon, csepegés, hőmérséklet mérés, valamint szórványos denevérészlelés a Létrási-Vizes-bg.-ban, Rejteken, a Tapolcai-Tavasbarlangban.
- Barlangi geodéziai munkák folytatása.
- Állapotfelmérések folytatása megbízás esetén.

3. Dokumentációs tevékenység:

- Barlangtúránk, s lehetőség szerint valamennyi Létrásról induló túra kutatási jelentésen való rögzítése.
- Régebbi és újonnan feltárt barlangjaink térképezéseinek folytatása.
- Barlangjaink beszerelési vázlatainak folytatása.
- Szakcikk megjelentetése.
- Híryanagok megjelentetése az MKBT műsorfüzetben, és a tömegkommunikációs eszközökben.
- Föld napjára emléklap kiadása és emlékbélyegzés.
- Évkönyvünk legalább 4 példányban való megjelentetése.
- Könyvtárunk bővítése, további rendezése.

4. Csoportélet:

- Túrák szervezése más hazai karszterületekre.
- Lehetőség szerint külföldi túrák szervezése.
- Évi egy közgyűlés, négy vezetőségi ülés hetenkénti csoportgyűlések megtartása.
- Legalább 10 előadás megtartása
- Szak- és ismeretterjesztő előadások megtartása felkérés esetén.
- Nyári két hetes, téli egy hetes kutatótábor, két hetes természetismereti tábor megszervezése.
- Meghirdetett versenyeken, túrákon való részvétel.
- Barlangnap szervezésének vállalása.
- Egyéb MKBT rendezvényeken való részvétel.
- Tavasszal Barlangjáró I. tanfolyam szervezése.

- Egyéb tanfolyamokon való részvétel.
- Szervezeti kapcsolataink fenntartása.
- Aktív részvétel a mentőtevékenységben.
- Levelezés a hazai és külföldi csoportokkal.
- A kutatóház és környékének fenntartása.
- Felszereléseink szükség szerinti bővítése.
- Propaganda anyagok készítése.
- Esetlegesen polgári szolgálatos foglalkoztatása.
- Pályázatok benyújtása.

2. BESZÁMOLÓ AZ 1995 ÉVI TEVÉKENYSÉGRŐL

(F. Nagy Zsuzsanna)

FELTÁRÁSOK:

1993-tól folytatódó feltárásunk a Nyelesgambi-barlang kutatása (Ferenczy G., Bátor K., Jáborcsik L., Vadász I.) a Lusta-völgyben. Folyamatos ácsolás mellett 25 méter mély a jelenlegi bontás, melyben a légüres járatszakaszok, valamint a talált cseppkőkérgék további reményekre adnak okot. 1995 téli táborának egyik napja a Bükkszentkereszti Benőcsné-lyuka (Ferenczy G., Bátor K., File G., Jáborcsik L., Bóta N.) feltárásával (kb. 8 m) telt, további lehetőség várja ott az egyesületet. A Karszt és Barlang Alapítvány 1995-ös támogatása lehetővé tette két db. búvárszivattyú megvásárlását, s alacsonyabb vízállás esetén hozzálátunk a munkához, melynek eredményeként úgy gondoljuk, a Szepesi-Láner-barlangrendszer egy harmadik névvel hosszabbodna, illetve kutatási tervünk más elképzelései is megvalósulhatnak.

BARLANGVÉDELEM:

Lezárt barlangjaink zárszerkezetét sajnos több alkalommal kellett felújítanunk. (Jáspis, Lilla-barlang, Szepesi-Láner barlangrendszer (2 kulcs), a Létrási-Vizes (2 kulcs). A kulcsokat csakis előzetes bejelentés alapján adjuk oda vendégtúrázóknak annak tekintetében, hogy kutatási vagy túravezetői engedéllyel rendelkeznek-e.

Létrákat helyeztünk el, cseréltünk ki a Szepesi-barlangban (90 m-Bátor K., Veres, Furdi), ideiglenesen a Láner-, Speizi-barlangban, s a Láner bejárat-biztosítási (Galán Mihály, Bóta N.) munkájával, ez a két leginkább megerőltető munkánk volt az elmúlt évben. A nemzetközi Föld napi rendezvényhez kapcsolódóan április 22-én az utóbbi két évben tisztogató túrákat szerveztünk nemcsak barlangjainkban, hanem a környékbeli karsztforrásokhoz is (F. Nagy Zs., Kovács A.). Az idén a Létrási-Vizesben (Lukács Gy. B., Kovács M., Debreceni G.), a Szepesiben (Burdiga), a Jávorkútiban (Bogsán Á.), de az ősszel a Vizesben ismét (Burdiga) ezzel a céllal történtek lezárlások. A Lápa-tisztogatásnál (saját munkáink miatt) csak a ház ingyenes használatát tudtuk most felajánlani, de az MKBT megalakult Barlangvédelmi Bizottságában részt veszünk.

A Jáspis-barlang ügyében 1995 szeptemberében a BNP tájékoztatásomra kérte, hogy a barlang biztonságos járhatóságának útbiztosításához és a barlang megfelelő lezárásához szükséges tennivalókat becsüljük meg, tegyünk árajánlatot, s a kellő biztonság megteremtéséig ne látogassuk a barlangot. Az 1994-ben négy társadalmi szervezet által írt levelet a BNP ismételt eljuttatta az illetékes hatóságokhoz, hogy az abban foglaltaknak hatáskörükben tegyenek eleget.

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG:

Sásdi László (MÁFI) eredményes vízfestést végzett a Létrási-Vizes és a Balekina-barlangban (Vekerle-forrás). A Nyelesgambi bontásakor ősemlősök fosszilis csontjai kerültek elő, melyeket megvizsgáltattunk a Természettudományi Múzeumban dr. Vörös Istvánnal.

DOKUMENTÁLÁS:

Elkészült a Láner-barlang Fofő-ágának állapot-felvételi törzslapja (Ferenczy G.). Térképezés folyt a Kühne A.-barlangban (Kovács Zs., Bogsán Á.) és a tapolcai Fecske-lyukban Kovács Zs., Apró Z.). Fotó- (Kovács A., Ferenczy G., F. Nagy Zs.) és videofelvételeink (Kertész G., Bátori K.) száma folyamatosan szaporodik. Ez évben kevesebb előadást tartottunk saját köreinkben, de meghívásra ismeretterjesztési céllal több helyre ellátogattunk. Az év természetfotósa kiállításra 1995-ben F. Nagy Zs. barlangos felvétele jutott be. Túráinkról és kutatásainkról, (vendégeinkkel is) rendszeresen töltünk ki a leszállások előtt a túrajelentést, melyeket Kovács A. értékeli ki.

CSOPORTELET:

Rendszeresen megtartottuk közgyűlésünket, vezetőségi üléseinket (idén 6-ot). Tavasszal az éves programról körlevelet juttattunk el tagjainknak. Tagságunk száma a tagdíj-nemfizetés (3 éves hátralékok) és inaktivitás miatt csökkent. 36 teljes jogú, 26 pártoló, 4 ifjúsági, 7 tiszteletbeli, örökös tiszteletbeli tagunk volt 1995-ben (összesen 73 fő).

Hazai túráink túlnyomó része a Létrási-kutatóházból indult az idén is, s immár két éve regisztráljuk a vendég túrákat is.:

	<u>1995</u>	<u>Barlangnap</u>	<u>Nyári tábor</u>	<u>Téli tábor</u>
Összes leszállás:	435 (266)	67 (54)	38 (8)	10 (0)
Létszám össz.:	2498 (1667)	524 (388)	176 (69)	28 (0)
Össz. bg-i óra:	2273 (1248 ,5)	550 (258)	242 (215)	60,5 (0)

MLBE tagok, szimpatizánsok:	105 fő
Barlangban járt:	67
MLBE tagok:	75
Barlangban járt:	48

Összes leszállás:	1004
Összes óra:	4731,5
Munka óra:	519 (52 %)
Bejáró túra:	2177 (47%)

Barlangi összesítés:

1995-ben	418 alkalommal
	84 barlangban
	2444 fő
	2288 órát töltött (MLBE és szimpatizánsok)

Ebből külföldön:

	22 barlangban
	21 barlangban
	263 tagunk
	156 órát töltött.

A leglátogatottabb barlangok a Láner-Szepesi, a Vizes, az István-lápai és a Fekete voltak. Pontrendszerünk alapján az 1995-ös év legaktívabb tagjai a következők: Bóta Nándor, Ferenczy Gergely, Kertész Gábor, Bátori Károly, Veres Imre, Schreithofer Nóra, Galán Mihály, File Ferenc, Horváth Zsuzsa, Burdiga Zsolt.

Az MLBE tagjainak barlangi aktivitása 1995-ben

Szsz.	Név	Tag	Alkalom	Óra	Pont	Bejáró alk.	Bej. óra	
1	Albert László	p	1	4	4	1	4	Osszes leszállás : 1004
2	Apró Zoltán	tj	9	56,5	108	4	13	Osszes óra : 4731,5
3	Balla Béláné	p	1	5	10			Osszes pontszám : 12945,0
4	Balogh Tamás	tb						
5	Barna István	j						Barlangban járt : 67
6	Bartal Imre	j						MLBE öszi létszám : 105
7	Bátori Károly	tj	39	207,5	671	5	17,5	
8	Bazsó Tamás	j						Bejáró leszállás : 519
9	Bogsán Ákos	tj	9	64,5	154,5	4	38	52%
10	Borka Attila	p	1	3	3	1	3	Bejáró óra : 2177,0
11	Bóta Nándor	j	63	331,5	995	15	140	46%
12	Botos Zsolt	tj	15	75,5	247,5	5	22	
13	Burdiga Zsolt	ifj	31	129,5	411	15	53	Tagi viszony:
14	Csorba János	p						önkös tiszt. bell. elnök
15	Dajka Zoltán	tj	6	126	256	3	108	ötbe
16	Deák Tibor	p						teljes jogú
17	Debreczeni Gábor	ifj	23	120,5	384,5	6	23,5	ifj
18	Ducsa Gergely		10	53	120,5	2	5,5	pártoló
19	Égresi Tibor	p						tiszteltbell.
20	F. Nagy Zsuzsanna	tj	24	72,5	215	11	15	jelölt
21	Faller István	p						
22	Ferencsák Attila	tj/p	1	7,5	15			
23	Ferenczy Gergely	tj	38	294,5	874	3	105	
24	File Ferenc	tj	45	143,5	424,5	28	66,5	
25	File Gergely	j	14	45	124,5	5	12,5	
26	Furdi Péter	j	21	102,5	390,5	3	9	
27	Galán Mihály	tj	34	150	425,5	20	46,5	
28	Gonda Gyula	p						
29	Gonda Róbert	j	9	46,5	137,5	6	26	
30	Gyurkó Péter dr.	tj	5	13,5	45	3	5	
31	Hacsa Gyula	p	1	4	4	1	4	
32	Hargenrieder, Franziska	j	1	4,5	4,5	1	4,5	
33	Havasi Károly	j						
34	Hegedűs András	j	3	24,5	91	2	5,5	
35	Hojdák Péter	tj	3	14	52	1	2	
36	Horn István	j	27	181,5	400	23	158	
37	Horné Kun Éva Erika	j						
38	Horváth Zsuzsa	tj	20	191	418	17	173,5	
39	Jáborcsik László	tj	5	30,5	71			
40	Jámbor Csaba	j	6	26,5	82,5	3	11,5	
41	Juhász Béla	tj	2	8,5	28			
42	Kardos József	p						
43	Kertész Gábor	tj	55	264,5	679	33	185	
44	Keszthelyi Gyula	p	3	9,5	19,5	3	9,5	
45	Kiss János	tj						
46	Körösi Judit	j						
47	Kovács Attila	tj	40	142,5	349,5	28	72	
48	Kovács Attiláné		9	11,5	18,5	9	11,5	
49	Kovács Gergely	ifj	19	89,5	238,5	10	39	
50	Kovács Mátyás	ifj	40	155,5	384	21	55	
51	Kovács Zsolt	tj	20	115,5	364,5	3	9	
52	Kovácsné Révész Rita	tj	1	4	4	1	4	
53	Kozma György	p						
54	Kuchta Gyula	tb						
55	Kutas Tamás	tj	4	9	19,5	1	4,5	
56	Láner Olivér	ötbe †						
57	László Róbert	tj	3	21	70	1	7	
58	Lénárt László dr.	tj	1	5	12			
59	Lenkey Péter	j	8	42,5	157,5	2	5,5	
60	Liksay László	j						
61	Lipták Roland	tj	1	8	18	1	8	
62	Lukács Balázs	j	5	25	49,5	3	12,5	
63	Lukács György	j	7	30	65,5	3	12,5	
64	Majoros Zsuzsanna	tj						
65	Nagy Attila	p						
66	Nagy Gábor	p						
67	Nagy Nándor		6	35	68,5	1	1,5	
68	Oláh Sándor	tj	3	12	28	2	9,5	
69	Ónodi László	tj	26	77,5	203,5	21	51,5	
70	Ónodiné Mocsári Ildikó	p	10	10	20	10	10	
71	Pándi Ágnes	p						
72	Paposi-Jobb Andor dr.	j	1	4,5	4,5	1	4,5	
73	Papp Gergely	j	6	31	86	1	3	
74	Reusz Gábor	tj						
75	Reusz Géza	tj	13	70,5	260	1	11	
76	Riskó Ágnes dr.	p	32	86,5	202	24	62	
77	Román Péter	j	15	93	248,5	2	5,5	
78	Schreithofer Nóra	p	46	193	518,5	27	86	

Az MI.BE tagjainak barlangi aktivitása 1995-ben

79	Sneider Katalin	p							
80	Suga Norbert	j	6	26,5	80,5	3	11,5		
81	Surányi Gábor	j	3	13	19,5	3	13		
82	Szabó Gábor	j							
83	Szabó József	p							
84	Szabó Tamás	p							
85	Szabó Zoltán	p							
86	Szalai Ferenc	tj	1	6	8	1	6		
87	Szeremley Szabolcs	tb							
88	Tapasztó György	p							
89	Tapasztó György dr.	tb							
90	Tari Edit	tj	28	90,5	225	24	65,5		
91	Tarjáni Zsolt	p							
92	Timkó Attila	tj	7	29	53,5	5	22,5		
93	Tolnai Péter (Pál)	j	6	26,5	90	2	4		
94	Tóth Róbert	j	6	38	141,5	1	3,5		
95	Tóthné Palitz Noémi	p							
96	Uri Sándor		12	19	30	12	19		
97	Vadász István	tj	41	121	324	30	75,5		
98	Veit István	tb							
99	Veit Sándor	tb							
100	Veres Imre	tj	36	238	636	24	164		
101	Vincze Ferenc	tj	1	3,5	5,5	1	3,5		
102	Vincze Ferencné	p							
103	Vincze Klára	tj	16	37,5	75	16	37,5		
104	Virág Ágnes	p							
105	Zana Zsuzsa	p							

Barlángok, amelyekben az MLBE tagjai és vendégei 1995-ben előfordultak

Ssz.	A barlang neve	Alkalom	Óra	Létszám
1	404-es	1	2	6
2	Alabástrom	4	4	42
3	Almási-zsomboly	3	12,5	13
4	Baglyok-szakadéka	2	14	14
5	Balekina	1	4,5	8
6	Banán-zsomboly	2	2,5	10
7	Bányász	2	8	12
8	Baradla	1	4,5	6
9	Belianska-jégbarlang (Slv)	1	1,5	2
10	Benőcsné-lyuka	1	4	5
11	Bodzásoldali I., II.	1	2,5	2
12	Bolhási-víznyelő	3	26	26
13	Büdös-pest	1	1	14
14	Cubákos	4	10,5	21
15	Dano-lyuk	3	5,5	6
16	Dimnice (Slo)	1	1,5	17
17	Esztáz-kői	1	2	5
18	Fecske-lyuk	6	44	12
19	Fekete	22	161,5	102
20	Felső-forrasi	2	3	37
21	Felsőtárkányi	1	2	2
22	Fenyves-zsomboly	1	1	7
23	Földvári	2	4	8
24	Függőakna	3	1,5	6
25	Golokratna (Slo)	1	3	10
26	Gortani (Ita)	1	100	7
27	Hajnóczy	4	44,5	17
28	Haragistyai-Mamut-bg.	1	2,5	5
29	Háromkürtő-zsomboly	1	4	3
30	Hársas-cseppkőbarlang	2	4	6
31	Ilona-kúti-víznyelő	1	1	3
32	Iskola-zsomboly	1	0,5	3
33	István-lápai	31	430,5	178
34	Jama pod Predjamskim gradom (Slo)	1	0,5	16
35	Jama v Jezerini (Slo)	1	0,5	13
36	Jama v Partu pri Ogradi (Slo)	1	5	14
37	Jáspis	2	15	5
38	Jávorkúti-víznyelő	5	17,5	28
39	Kacna (Slo)	1	5	3
40	Katowice-zsomboly	1	4	4
41	Kecske-lyuk	5	5	46
42	Kifli-zsomboly	1	0,5	3
43	Király Lajos-zsomboly	1	7	6
44	Kis-Kőháti-zsomboly	4	19	25
45	Kis-Mogyorós	3	5,5	14
46	Kőháti	1	1	5
47	Kossuth	1	2	1
48	Kühne Andor	2	4	3
49	Láner-Szepesi	111	627,5	492
50	Lilla	3	8,5	23
51	Lipiska jama (Slo)	1	5	13
52	Lök-völgyi	1	2	2
53	Lyukaskecske 1.	1	0,5	1
54	Mackovica (Slo)	1	1,5	16
55	Meteor	1	2	6
56	Mitkova (Slo)	1	0,5	17
57	Nagy-Tölgyes-oromi	1	2	2
58	Nagy-zsomboly (Slv)	1	2,5	3
59	Nagybikkfa (Slv)	1	2	6
60	Nagykőmázσαι-víznyelő	1	5,5	4

84 barlangban
418 alkalommal
2444 fő
2238 órát töltött.

Barlangok, amelyekben az MLBE tagjai és vendégei 1995-ben előfordultak

61	November 7. zomboly	2	2	10			
62	Nyelesgambi	10	60,5	53			
63	Osp (Slo)	1	0,5	16			
64	Őz-zomboly	1	0,5	3			
65	Pobráz-zomboly (Rom)	1	8	1			
66	Pötty-zomboly	1	0,5	3			
67	Rákóczi I. II.	1	4	2			
68	Rejtek-zs.	1	2	6			
69	Skamprlova (Slo)	1	6	14			
70	Skocjanske jame (Slo)	1	6	14			
71	Speizi	11	46,5	55			
72	Sveta jama (Slo)	1	1	17			
73	Szamentu	2	9	10			
74	Széki-zomboly	2	2	10			
75	Szilicei-jégbarlang	1	1	3			
76	Szivárvány	7	30,5	32			
77	Tkalcna (Slo)	1	0,5	16			
78	Útmenti-zs.	1	2,5	2			
79	Vecsem-bükki-zomboly	2	6,5	9			
80	Vesszős-gerinci	3	7,5	14			
81	Vilenica (Slo)	2	4,5	32			
82	Vizes	97	362	718			
83	Y	1	9	2			
84	Zelske (Slo)	1	0,5	16			

A kutatóház felszereléseit bővítettük (asztal, priccs), gondnokságát szeptembertől polgári szolgálatos látja el (Bóta N.). Ebben az évben 35 alkalommal vették igénybe hétvégén vendégszobánkat, elsősorban a legaktívabb hazai barlangkutató csoportok.

Külföldi karszterületekre is ellátogattunk. Olaszországban a Michele Gortaniban 6 tagunk, Szlovéniában 13 járt (Mackovica, Vilenica, Lipiska, Kacna jama, Jama v Partu pri Ogradi, Skramplova, Skociani Dimnice, Predjama) és Szlovákia, Románia szerepelt még az úti célok között.

Az MKBT Választmánya a Karszt és Barlang Alapítvány öt fős kuratóriumába beválasztotta egy tagunkat (F. Nagy Zs.), előadásokkal résztvettünk a Barlangkutatók Országos Szakmai Találkozóján (Lénárt László, Kovács Zsolt, F. Nagy), s az MKBT előadássorozata keretében a szervezett bükki barlangkutatásról is elhangzott előadás (dr. Lénárt L.). Bejelentkeztünk a számítógépes barlangász információs központba. Kapcsolataink közül említésre méltó, hogy tagjai vagyunk a Magyar Természetvédők Szövetségének a regionális Életfa Környezetvédők Szövetségének. Ez utóbbi keretében résztvettünk az Országos Környezetvédők Ifjúsági Találkozóján Felsőtárkányban túravezetőként (F. Nagy Zs., Ferenczy G.), s a természetvédelmi törvénytervezet miskolci vitáján képviseltük a barlangos érdekeket. Szereplünk az országos Zöld Hálózat című információs, s az összes hazai turista szállást kínáló kiadványban. A Földtani Örökségünk diákpályázaton az Y-barlang feldolgozásával Lukács Balázs ért el sikert.

Idén harmadik ízben szervezünk egyesületi keretek között nyáron természetismereti gyerektábort, a visszatérő vendégek jelzik, nem sikertelenül. (Tari E., Vincze K., F. Nagy Zs.)

Június 23-25 között 400 barlangász vette a fáradságot, hogy ellátogasson Létrás-tetőre, az idei Vándorgyűlésre. Pénteken reggeltől vasárnap estig 16 barlangba 67 leszállás történt, több mint 400 résztvevővel. A legnépszerűbb kiemelkedően a Létrási Vizes-, majd a Szepesi- és István-lápai barlangok voltak. 41 marceles tag, s 26 hozzátartozó segítette a rendezést, melynek színvonalas megszervezése miatt külön köszönetet mondott az MKBT.

Az országos versenyen, kupákon tagjaink résztvettek. A II Lakatos Kupán az MLBE-BEAC csapat első helyezést ért el (Veres I. Burdiga Zs.), a Hágó Kupát Veres Imre hozta el. Az idén februárban a Magyar Szpeleológiai Oktatási Rendszer keretében 7 tagunk résztvett a Létrás-tetőn Bihari Zoltán által vezetett denevérészlelési tanfolyamon. Októberben Ásotthalmon ketten táborvezetői továbbképzésen vettek részt (F. Nagy Zs., Balogh A.)

Tevékenységünket "A bükki barlangkutatásért" Alapítvány is segíti. Tagságunk körében az elmúlt években nem történt baleset. Ennek ellenére az Észak-magyarországi Barlangi Mentők Egyesületében továbbra is tagjaink a legaktívabbak, rendszeresen résztveszünk a Mentő Alapítvány alapítói közgyűlésén.

Egyesületi infrastruktúránk gyarapodott: flex, s néhány héten belül számítógép segíti munkánkat. Megoldottuk tagjaink karbidhoz jutását, bővítettük könyvtárunkat az aktuális kiadványokkal. Több módon próbáljuk népszerűsíteni tevékenységünket. Így például az egyesületi és a Barlangnapi emblémákkal ellátott pólók, húsvéti és karácsonyi képeslapok, szórólapok Oláh Sándor jóvoltából folyamatosan kaphatók. A csoportélet kiemelkedő bemutatásáért az 1994-es Évkönyvünkért külön díjat vehettünk át a Cholnoky-pályázat keretében, emellett nyolc témában sikeresen pályáztunk különböző alapítványokhoz.

Mélyen megrázta tagságunkat budapesti barátunk Rose György (BEAC) elvesztése, akinek temetésére, családja támogatására gyűjtést szerveztünk.

Terveinket két témában nem teljesítettük: nem rendeztünk az idén Barlangjáró I. tanfolyamot (pedig sokak tagfelvételét csak ez hátráltatja), illetve a Borbély Sándor alapító tagunk tiszteletére tervezett rendezvényünk is elmaradt.

3. BESZÁMOLÓ AZ EGYESÜLET 1990-95 KÖZÖTTI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

(F. Nagy Zsuzsanna)

FELTÁRÁSOK:

Az eltelt időszak alatt két hosszú távú kutatási tervet igyekeztünk szem előtt tartani, mely szerint újból megnyitjuk és biztosítjuk az 50-60-70-es években már feltárt barlangok eltömődött bejáratait, illetve, hogy a Létrási-lápa vizes szifonjainak feltárásaival igazoljuk a rendszer sejtett összefüggéseit.

1990-ben a Balekinával kezdődött, s 1991-93 között a Cseresznyés (Vadász I.), Cubákos- (Szalai F.), Útmenti (Ferenczy, Bátor, Jáborcsik), Csókási (Kiss J., Ferenczy G.) és Speizi- (Ferenczy, Vadász) barlangokkal folytattuk az eltömődött barlangok újbóli feltárását. 1990-ben a Kiss-fennsíkon több új kutatási pont létesült, a Vadmacskás-nyelő, és a Csókási-víznyelőnél de csak az utóbbinál sikerült a szifont átbontva 100 méter új szakaszt találni (Kiss J., Ferenczy G.). 1991-ben a Kühne Andor út mellett 25 m. mély, 30 m hosszúságú új barlangot tártunk fel (Bogsán Á., Ferenczy K.), de a Vénusz, Vizes, Csemetéskert, Fehérkő-lápa mellett, s a Nagy-mezőn is folytak feltárások. A legnagyobb meglepetést ez időszak alatt egy eddig teljesen ismeretlen üregrendszer feltárása okozta, melyet 1993-as nyári táborunkon a már 10-15 éve piszkált Szilfás-nyelőben tártunk (Apró Z., Licsay L., Lipták R., László R.) fel. A később Jáspis névre keresztelt barlang felméréseivel (Botos, Ferenczy, File.) év végére kiderült, hogy 190,2 méteres mélységével az ország negyedik legmélyebb, 26 leghosszabb barlangja, járatrendszereinek hossza 800 méter (felmért hossz 626,6 méter), s képződményei sem utolsóak. Az 1993 téli táborán a Fofó-ág feltárásával összeköttöttük a (Bátor K., Ferenczy G., Kiss J.) Szepesi-Láner barlangrendszerrel. Az összes felmért (Kovács Zs., Ferenczy G., File F.) hossz 2013 méter, a felmértelen oldalágakkal együtt jóval meghaladja a 2,5 km-t. A Tó felszíne a Szepesi-barlang lejárata alatt -142,5 méter mélységben van, ehhez adódik a bűvárok által régebben mért -15,5 m tómélység. Így a Szepesi-Láner-barlangrendszer bejárat alatti mélysége -158 méterben adható meg. 1993 végén a Speizi-barlang szifonbontása (Veres I. - Ferenczy) is reményteljes munka volt, azonban bebizonyosodott, hogy olyan műszaki felszerelések szükségesek a víz eltávolításához, melyhez az elmúlt évben nem juthattunk hozzá. A Karszt és Barlang Alapítvány 1995-ös támogatása lehetővé tette két db. bűvárszivattyú megvásárlását, s alacsonyabb vízállás esetén hozzálátunk a munkához, melynek eredményeként úgy gondoljuk, a Szepesi-Láner-barlangrendszer egy harmadik névvel hosszabbodna, illetve kutatási tervünk más elképzelései is megvalósulhatnak. 1993-tól folytatódó feltárásunk a Nyelesgambi-barlang kutatása (Ferenczy G., Bátor K., Jáborcsik L., Vadász I.) a Lusta-völgyben. Folyamatos ácsolás mellett 25 méter mély a jelenlegi bontás, melyben a légüres járatszakaszok, valamint a talált cseppkőkérgék további reményekre adnak okot. A bontásból ősemlősök fosszilis csontjai kerültek elő, melyeket megvizsgáltattunk a Term. Tud. Múzeumban dr. Vörös Istvánnal. 1993-ban a Nagymogyorós-barlangban (File F., Bátor K.) a létrási-rendszert kutatva kíséreltük meg a bejárat újbóli megnyitását, azonban ismét omlásos szakaszok állították le a munkát, valószínűleg örökre. A Szárdóka K-i barlangban (Szalai F., Reusz Gá.) és a Rejtekerinci (Kovács A., Kozma Gy., Kutas T.) víznyelőben is folyt feltárás, egyelőre eredmény nélkül. 1995 téli táborának egyik napja a Bükkszentkereszti Bedőcsné-barlangja (Ferenczy G., Bátor K., File G., Jáborcsik L., Bóta N.) feltárásával (kb. 8 m) telt, további lehetőség várja ott az egyesületet.

BARLANGVÉDELEM:

Megnőtt lezárt barlangjaink száma: Jáspis-, Lilla-barlang, Szepesi-Láner barlangrendszer (2 kulcs), a Létrási-Vizes (kulcs), sajnos több alkalommal kellett a zárszerkezeteiket felújítanunk (Bátor K., Ferenczy G.). A kulcsokat csakis előzetes bejelentés alapján adjuk oda vendégtúrázóknak annak tekintetében, hogy kutatási vagy túravezetői engedéllyel rendelkeznek-e.

1993-94-ben a Kis-fennsík Vénusz, Sajt, Kölyuk, Kalapács-kői-barlangokat, illetve a Csókás-réti víznyelőt ismeretlen tömedékelte el, mely miatt a hatóságokhoz és a nyilvánosságához fordultunk, s talán ennek is köszönhető, hogy ezt követően nem fordultak elő hasonló esetek.

A biztonságosabb bejárás érdekében létrákat helyeztünk el, cseréltünk ki a Létrási-Vizes (fa létra-Lénárt L., Gyurkó P.), a Szepesi-barlangban (90 m-Bátori, Veres, Furdi)), ideiglenesen a Láner-, Speizi-barlangban. A nemzetközi Föld napi rendezvényhez kapcsolódóan április 22-én az utóbbi két évben tisztogató túrákat szerveztünk nemcsak barlangjainkban, hanem a környékbeli karsztforrásokhoz is (F. Nagy Zs., Kovács A.). A Lápa-tisztogatásnál (saját munkáink miatt) csak a ház ingyenes használatát tudtuk most felajánlani, de az MKBT megalakult Barlangvédelmi Bizottságában aktívan részt veszünk.

A Jáspis-barlang védelmében 1994 elején több miskolci természetvédő szervezettel a hatóságokhoz fordultunk, ugyanis az 1993 augusztusában feltárt Jáspis-barlang a porfirrit és dolomit rétegek között, önmagában is omladékos jellegű, s a Nyavalyáshegyi dolomitbánya szeizmikus hatásaitól érintett, a Balekina-barlanggal együtt alányúlik a termelésbe bevonható területeknek. A feltárást követő 10 hónapban rendszeresek voltak leszállásaink a barlangba, hiszen térkép- és fotódokumentációt készítettünk róla. 1993-ban 24 alkalommal 90 fő, 1994-ben 11 alkalommal 71 fő járt a barlangban. A kutatási jelentések öt omlásos, köhullásos eseményről számolnak be. A Bányakapitánysággal és BNP-vel közös szeizmikus mérés sem volt eredményes, hiszen a három érzékelőből 2 megsérült. 1995 szeptemberében a BNP tájékoztatásomra kérte, hogy a barlang bejárhatóságának útbiztosításához és a barlang megfelelő lezárásához szükséges tennivalókat becsüljük meg, tegyünk árajánlatot, s a kellő biztonság megteremtéséig ne látogassuk a barlangot.

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG:

Tudományos munkáink elsősorban dr. Lénárt Lászlónak köszönhetően folytak majd 20 éven át a Létrási-Vizes-barlangban (radon, csepegés, hőmérséklet mérés, valamint denevér-megfigyelés), s mára befejeződött. Profilunk ennek hiányában sajnos szűkült. 1993-ig még a Szent István-, Anna, Tavasz-barlangokban radonkoncentráció, vízhozam, hőmérséklet- és csepegés mérést végzett.

Megfigyelések, vizsgálatok: 1992-93-ban a Vízügyi Igazgatóság megbízásából öt karsztforrás hozam és hőmérséklet észlelését végeztük, mely az egyesület tagjainak érdeklődése hiányában abbamaradt. Sásdi László (MÁFI) eredményes vízfestést végzett a Létrási-Vizes és a Balekina-barlangban (Vekerle-forrás). 1994-ben a Jáspis-barlang képződményeinek röntgendiffrakciós vizsgálata (Miskolci Egyetem) megállapította, hogy a képződmények anyaga aragonit. 1994-ben részt vettünk a Nyavalyás-hegyi dolomitbánya robbantási hatását vizsgáló műszertelepítésben. (Ferenczy, Veres, Kovács)

DOKUMENTÁLÁS:

1992-93-ban a Balekina-barlang geodéziai újramérését és részletes térképezését végeztük (Kovács Zs, Botos Zs.). A barlang felmért hossza jelenleg 512 méter, bejárat alatti mélysége 90 méter. Három nehezen járható, a felszín felé tartó, fel nem mért mellékággal együtt a járatok ismert hossza meghaladja a 600 métert. AutoCAD grafikus tervezőprogram mérethelyesen megjeleníti a járatok vázát reprezentáló poligonhálózat (ill. valamennyi, három koordinátájával adott pont) bármely irányú térbeli nézetét. 1993-ban a Láner-barlang térhatású rajza, 1994-ben összeállítás készült a Bükk-hegység 50 méteres hosszúságot elérő, ma ismert karsztükréről (Kovács Zs.). Elkészült nyolc barlang (Szepesi-, Láner-, Balekina-, Szamentu- (Kovács Zs.) Anna-, Szent István-, Létrási-Vizes- (Lénárt L.), Jáspis-, Láner (Ferenczy G.) állapot-felvételi törzslapja. Térképezés folyt a Kühne A.-barlangban (Kovács Zs., Bogsán Á.) és a tapolcai Fecske-lyukban Kovács Zs., Apró Z.). A tudományos, s egyéb tevékenységünkről alkalom nyílt az utóbbi években a Miskolci Egyetem szervezett karsztvízzel összefüggő témájú konferenciái kiadványokban publikálni (A Bükk-vidék vízkészlet-védelméért, A

Bükk karsztja, vizei, barlangjai, c. kiadványok). Természetismereti táboraink tapasztalatait is összegzi a Kisiskolásokkal a Bükk-hegységben című kiadvány, jó néhány Létrás-tetői felvétellel. Fotó- (Kovács A., Ferenczy G., F. Nagy Zs.) és videofelvételeink (Kutas T., Kertész G., Bátori K.) száma folyamatosan szaporodik, évente több tucat előadást tartunk saját köreinkben, vagy éppen meghívásra ismeretterjesztési céllal, Az év természetfotósa kiállításra 1994-ben Kovács A., 1995-ben F. Nagy Zs. barlangos felvétele jutott be. Túráinkról és kutatásainkról, (s 1994-től vendégeinkkel is) rendszeresen töltünk ki a leszállások előtt a túrajelentést, évente 3-400-at, melyeket az utóbbi években Kovács A. értékel ki.

CSOPORTELET:

Tagságunk létszáma 80-115 között mozgott az elmúlt öt évben. Ennek körülbelül egyharmada az aktív, teljes jogú tagunk, a többi ifjúsági, pártoló, vagy tiszteletbeli tag időnként segíti munkáinkat, s ezt továbbra is fontosnak érezzük. Tagdíj-nemfizetés miatt (3 éves hátralékok) és inaktivitás miatt pártoló tagjaink száma jelentősen csökkent. Rendszeresen megtartottuk közgyűléseinket, vezetőségi üléseinket (idén 6-ot). Az utóbbi három évben az éves programról körlevelet juttattunk el tagjainknak.

Hazai túráink túlnyomó része a Létrási-kutatóházból indul. A létrási "forgalmat" jellemzi, hogy évente 3-400 alkalommal, 1200-1800 leszálló 1200-2200 közötti óraszámot töltött innen indulva barlangba. Ennek 1/3-a körülbelül a vendégtúrázók "produktuma". A kutatóház négy helyiségét egy 1993 januári bejárást követően a Bükki Nemzeti Park leltárilag átadta nekünk. Ennek köszönhetően kultúraltabb körülményeket alakíthattunk ki magunk körül, s elsősorban a vendég barlangkutatók számára a vendégszobában szállást tudunk nyújtani. Ennek ellenében a kutatóháznak, s környékének rendben tartásáért mi vagyunk felelősek. Felszereléseit bővítettük (asztal, priccs), gondnokságát szeptembertől polgári szolgálatos látja el (Bóta N.). Ebben az évben 35 alkalommal vették igénybe hétvégén vendégszobánkat, elsősorban a legaktívabb hazai barlangkutató csoportok.

Létrás-tetőn, mint az ország egyik barlangos centrumában több tucat egyesület fordul meg évente, s nemcsak egy alkalommal, a szerveztlenség problémái több alkalommal okoztak gondot számunkra. Ezért 1994 márciusában Jósvalfőn "Barlangkutatók a barlangokért" címmel találkozót szerveztünk 80 fő részvételével, ahol körvonalazódtak egyes témakörökön belül, hogy mely ügyekben lehetne hatékony előrehaladást elérni, s ezek közül néhány már meg is valósult. Hazai túráink nemcsak az általunk kutatott barlangokra terjedtek ki. Aggtelek környéke, az Upponyi-hegység, a budai barlangok szerepeltek utóbbi éveink célkitűzéseiben.

Külföldi karsztterületekre rendszeresen ellátogattunk.: Görögország (Eposz II, Provatina), Erdély (Szelek, Izbindis, Ponoras, Stanu Foncii, Csodavár, Fehér-bg., Hamlet, Sáros-zs., Kristályka, M/10, Eszkimó-jégb., Fekete, Várpatok-völgy-bg., Borcig, Galbena, Szamos bazár, stb), Olaszország (Michele Gortani, Sappada), Lengyelország (Csarna, Kaszparova Nyizsna), Szlovákia (Pitykó, Ördög, Barázdálás, Kadlub feletti, Fertés, Óriás, Barát), Szlovénia (Mackovica, Vilenica, Lipiska, Kacna jama, Jama v Partu pri Ogradi, Skramplova, Skociani Dimnice, Predjama, Divaca, Grotte Gigante, Otoska, Pivka, Carcna, Tkalna, Zelski, Planinska, Skednena, Krizna, Postojna.), USA (Mammoh cave, Carlsbad cave, Sonora, Park Ranch), Franciország (Gournier, Prerouger, Eaux Mortes, Enfers, Cochson, Garde,) Ausztria (Tonion, Taubenloch, Totes-Gebirge, Eisensteinhöhle, Raxeishöhle, Nixhöhle, Kraushöhle, Ötscherhöhle, Luhrgrötte, Drachhenhöhle, Schwaizmoshogel, Schafsteinhöhle), Montenegro (Ledena, Savina, Visitor), Ukrajna (Krasznaja, Bukovinka, Zoluska, Bezdonnaja, Jolocska, Vjalova, Azimutnaja, Emine Bair Hoszar).

Az MKBT Választmánya a Karszt és Barlang Alapítvány öt fős kuratóriumába beválasztotta egy tagunkat (F. Nagy Zs.), előadásokkal résztvettünk a Barlangkutatók Országos Szakmai Találkozóján, s az MKBT előadássorozata keretében a szervezett bükki barlangkutatásról is elhangzott előadás (dr. Lénárt L.). Bejelentkeztünk a számítógépes barlangász információs központba. Kiterjedt kapcsolataink közül említésre méltó, hogy tagjai vagyunk a Magyar Természetvédők Szövetségének (tábortámogatások) a regionális Életfa Környezetvédők

Szövetségének (működési költség). Ez utóbbi keretében résztvettünk az Országos Környezetvédők Ifjúsági Találkozásán túravezetőként (F. Nagy Zs., Ferenczy G.), s a természetvédelmi törvénytervezet miskolci vitáján képviseltük a barlangos érdekeket. Szereplünk az országos Zöld Hálózat című információs, s az összes hazai turista szállást kínáló kiadványban. A Földtani Örökségünk diákpályázaton rendszeresen segítünk tehetséges fiatalokat, s örömteli, hogy munkáikkal rendszeresen sikereket érnek el (Y-barlang Lukács).

Leginkább táboraink jelzik egyesületünk családi légkörét, hiszen nyári táborainkon a bükki karszt feltárásainak hőskorában kutató elődeink már unokáikkal jönnek közénk, s szlovákiai, kolozsvári barátainkat is vendégül látjuk alkalomadtán. Záró tábortüzeink fő eseménye ilyenkor a Láner Olivér Kupa átadása, valamint a balekavatás. Téli táborainkon szerényebb a létszám, de jó néhány eredmény ekkor született. Idén harmadik ízben szervezünk egyesületi keretek között nyáron természetismereti gyerektábort, a visszatérő vendégek jelzik, nem sikertelenül.

Június 23-25 között 400 barlangász vette a fáradságot, hogy ellátogasson Létras-tetőre, az idei Vándorgyűlésre. Pénteken reggeltől vasárnap estig 16 barlangba 65 leszállás történt, több mint 400 résztvevővel. A legnépszerűbb kiemelkedően a Létrási Vizes-, majd a Szepesi- és István lápai barlangok voltak. 41 marceles tag, s 26 hozzátartozó segítette a rendezést, de a túravezetésekben számos vendég is részt vállalt, melyet ezúttal is köszönünk. A szervezésben sok segítséget kaptunk a Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesülete és Alapítványától, a B.-A.-Z. megyei Polgárvédelmi Parancsnokságnak. A színvonalas rendezésért külön köszönetet mondott az MKBT.

Az országos versenyen, kupákon egyéni (Veres Imre, Horváth Zsuzsa), s csoportos (Veres Imre, Bátori Károly, Burdiga Zsolt) helyezéseink rendszeresen az első 3-5 között voltak. A II Lakatos Kupán az MLBE-BEAC csapat első helyezést ért el (Veres I. Burdiga Zs.) Szinte minden évben szervezünk Barlangjáró I. tanfolyamot, ritkábban II-t. Az idén februárban a Magyar Szpeleológiai Oktatási Rendszer keretében 5 tagunk részt vett a Létras-tetőn Bihari Zoltán által vezetett denevérészlelési tanfolyamon. Októberben Ásotthalmon ketten táborvezetői továbbképzésen vettek részt (F. Nagy Zs., . Balogh A.)

Tevékenységünket "A bükki barlangkutatásért Alapítvány is segíti". Tagságunk körében az elmúlt években nem történt baleset. Ennek ellenére az Észak-magyarországi Barlangi Mentők Egyesületében továbbra is tagjaink a legaktívabbak, tagságának hetven százaléka /27 tag/ marceles, rendszeresen részt veszünk a Mentő Alapítvány alapítói közgyűlésén.

Egyesületi infrastruktúránk jócskán gyarapodott: aggregátor (Mentő Egyesülettől), video-lámpa és tok, akkumulátoros fűró, flex, s néhány héten belül számítógép segíti munkánkat. Folyamatosan megoldottuk tagjaink karbidhoz jutását, bővítettük könyvtárunkat az aktuális kiadványokkal.

Több módon próbáljuk népszerűsíteni tevékenységünket. Így például találkozhattok egyesületi emblémáinkkal ellátott pólókkal, húsvéti és karácsonyi képeslapjainkkal, szórólapjainkkal, amelyek többnyire Oláh S. kezűgyességét dicsérik.

Eredményeinket többek között pályázatok formájában igyekszünk kamatoztatni (lásd MLBE nyertes pályázatok), a benyújtott közel százból 21 ért el sikert. A Cholnoky-pályázaton 93-ban III., 94-ben II. helyezést értünk el, 1995-ben a csoportélet kiemelkedő bemutatásáért külön díjat vehettünk át. 1994-ben a Jáspis-barlang feltárásáért az MKBT Vass Imre Emléklapot adományozott egyesületünknek.

Az eltelt időszakban két tagunktól kellett fájdalmas búcsút vennünk (Nagy Flórián /22/ és Borbély Sándor /78/), de mélyen megrázta tagságunkat budapesti barátunk Rose György (BEAC) elvesztése is.

MLBE nyertes pályázatok:

1991

Természetvédők Szövetsége
Gyermek- és Ifjúsági Alap

Nyári tábor
Nyári tábor

15.000-
10.000-

1992

Környezet- és Területfejlesztési Minisztérium	Bio-WC	30.000-
Ifjúsági- és Szabadidősport Alapítvány	Sportfelszerelés	60.000-
Karszt- és Barlang Alapítvány	Nyári tábor	10.000-

1993

Ezredforduló Alapítvány	Erdélyi barátaink ellátása	40.000-
Karszt- és Barlang Alapítvány	Nyári tábor	15.000-
Természetvédők Szövetsége	Nyári tábor	15.000-
Természetvédők Szövetsége	Működési költség támogatása	25.000-

1994

Természetvédők Szövetsége	Táborok (3 db)	90.000-
Cholnoky-pályázat	1993-as Évkönyv	40.000-
Életfa	Működési költség	40.000-

1995

Nemzeti Ifj. és Szabadidősport Cholnoky-pályázat	Sportfelszerelés	120.000-
Karszt- és Barlang Alapítvány	1994-es Évkönyv	24.000-
Játék Alap	Szivattyúk vásárlása	50.000-
Életfa	Ismeretterjesztő kiadvány	125.000-
Regionális Környezetvédelmi Közp.	Működési költség	100.000-
	Videokazetta	
	kamerakölcsönzés	20.000-
Regionális Környezetvédelmi Közp.	Kiadvány	34.380-
Termékdíj Alap	Számítógép	180.000-
Természetvédők Szövetsége	Gyerm. tábor	15.000-

4. FELTÁRÓ ÉS BARLANGVÉDELMI TEVÉKENYSÉG

4.1 Feltárásainkról

4.1.1. Nyelesgambi bontás 1995

(*Ferenczy Gergely*)

A feltáró kutatást az idén is folytattuk. A tábor elején állagmegóvást és létrabeépítést végeztünk. A bedobált köveket, stompokat eltávolítottuk, a kiütött fesszkéket befestítettük. A javítások során úgy tűnik, hogy a következő évben jelentősebb ácsolat cserére lesz szükség. Ezt követően a végponti aknába a tavaly be nem épített ácsolatot készítettük el. A végpont mélyítése során nagyméretű kötömbök kerültek elő, melyek körül igen erős huzat tört fel. A kövek mérete és állaga jelentősen visszavetette a termelékenységet. A három kilós kalapács lepattant a kövekről, kicsinek bizonyult. Ezért beszereztünk egy 5 kg-os ösztömögű kalapácsot (hitünk ereje) mely hatékonyságában messze felülmúlta legmerészebb elképzeléseinket is. A kövek alatt újabb kövek ill. közte agyagos törmelék következett. A tábor végére kb. 3 m szintbeli előrejutást értünk el, kb. 5

m ácsolattal. A munkát követően veszített pontos felmérést készítettünk az aknáról. Ez alapján az elért mélység 24.0 m, a felvett hossz 27,15 m.

A tábor végeztével a vandál pusztítás elkerülése érdekében deszkával és kövekkel befedtük a bejáratot. A bontást nagymértékben elősegítette néhány fiatal kutató lelkes segítsége (Ducsai Gergely, Kovács Mátyás, Román Péter) akik végig a csörlőnél erősítették a csapatot és magukat.

4.1.2 Benőcsné lyuka

(File Gergely)

95 őszén telefon érkezett a Bükki Nemzeti Parkhoz, hogy Bükkszentkereszten egy építkezésen a támfal alatt a víz egy nagyobb lyukat mosott ki. 95 dec. 30.-án öten (Ferenczy Gergely, Bátori Károly, Bóta Nándor, Jávorcsik László, File Gergely) kimentünk megnézni a nyílást. Első látásra tudtuk, hogy itt bizony barlang van és bontani kell. Kisebb tágítás után Kareszt engedték le elsőként akit kötélén Nándi és Lacek tartott. Karesz kb. 2 és fél méter után a barlang szűk részénél megrekedt. Felváltva próbáltunk bontással tovább jutni, azonban a helyszűke miatt a munka nagyon lassan haladt. Ekkor jött egy "zseniális" ötlet, hogy mivel én vagyok a legkisebb eresszenek le engem, én talán átférek. A próbálkozásunkat siker koronázta: túljutottam a szűkületen. Nemsokára egy kb. 2,5 x 2,5 m-es terembe érkeztem, aminek a közepén egy jókora kötömb volt. A további út a kő alatt vezetett szinte vízszintesen, szálkőben (a barlang addigi járatai konglomerátumban voltak). A tovább jutással akkor nem próbálkoztunk, inkább a bejáratot aknát tágítottuk ki, így kb. fél óra múlva már Karesz is lent volt a teremben. Mivel nagyon eltelt az idő befejeztük a munkát, de megígértük, hogy tavasszal mindenképp újra eljövünk.

A barlangot a telek tulajdonosáról: Benőcsné-lyukának neveztük el.

4.2 Barlangvédelem

4.2.1 Láner- barlang

4.2.1.1 A Nyugati-átjáró biztosítása

(Bátori Károly)

A Szepesi-Láner-barlangrendszer összekötő Fofó-ág bejárata a "Nyugati-átjáró". A 1995-ös évben a barlangokban megrendezésre kerülő Marcel Loubens Kupa is egyre sürgetőbbé tette az 1994-ben elkészített ideiglenes ácsolat cseréjét. Azon kívül szükségessé vált a járat szelvényének tágítása is. Nehezítette a munkálatokat, hogy a meredeken lejtős járattalp és a főte baloldali része omladék, lazán álló kövek együttese. Ez azonban nem okozott gondot a Nyelesgambin edződött "bontó-ácsoló" barlangászoknak, júniusban, a Barlangnap idejére kényelmessé és biztonságossá "vált" a járat. Hogy mennyire sikerült időtállóra az ácsolat, azt majd a következő generáció megmondja.

4.2.1.2 A Láner-barlang bejárat szakaszának biztosítása

(Galán Mihály)

A Láner-barlang bejárat szakasza Spirál-kora óta csúszó, omladékos jellegű volt. Egyesületi erőből az elmúlt évtizedben két-három alkalommal is felújítottuk ácsolatát, azonban nyilvánvalóvá vált, hogy csak beton-biztosítással oldható meg hosszú távon gondunk. A barlang az egyik

leglátogatottabb barlangunk, s feltárása, kutatása, térképezése napjainkban is tart. Mindez indokolta e munkálatok mihamarabbi elvégzését. A Barlangtani Intézet a Központi Környezetvédelmi Alapból, a Bükki Nemzeti Parkon keresztül segítette anyagiakhoz a beruházást. Sajnálatosan eléggé későn, novemberben kezdhettünk hozzá, így a kemény őszi és téli hátráltatta a befejezést. (2 sz. kép) A legtöbbet Bóta Nándor, Furdy Péter, Bátori Károly, Galán Misi, örökös és tiszteletbeli munkavezetőnk a feladatokat a következőként határozta meg:

A bejárat 12-15 m hosszú szakasza biztosítandó. Lejtése 25-80 fok között változik. A barlang bejáratát biztosító ácsolatok 7-8 m² felületen támasztanak 8-18 m³ törmelék. Az ácsolatok mögül a törmelékeltávolítva azok elbontásra kerülnek. A járattalpat helyben képződött beékelődött nagyméretű kőzetblokkok alkotják; a nagy járatszelveit is (3-4x1-1,5m) ezek határolják le. A biztosítandó járószint magassága, szélessége a plafont és a K-i járatfalat alkotó szálkő jellegétől függően változó, 1,3-2,0 m közt változik.

A bejárat biztosításához nagyrészt helyi kőzet felhasználásával készül, betonba (C-16-20/KK) rakott kőburkolattal; vasbeton gerenda közbeiktatásával. A rakott falazat kb. 25 fok dőlésű járatban indul, kb. 1x1,5 x 0,8 nagyságrendű beékelődött kőzetblokkoktól. Ezeket a köveket alulról és körbe betonba rakott kőrákattal, csömöszölt betonnal célszerű megtámasztani.

A blokkoktól fölfelé kb. 2 m hosszban sávosan rakott - gambik irányából ékelve - kőburkolat a mennyezetig rakva a járószint felől. A járószintet a terméskő fal biztosítja. Kőrákat felett (kifelé a járat lejtése nő) járószinten vasbeton lépcső 1 m szélességben minimum 2 lépcsőfokban (20 cm lépésmagasság, 33 cm hosszúság, C-16-20/KK beton, 16-os betonacél felhasználásával, lásd 2. ábra).

A felsőbb - a járat lejtése 60-80 fok - járatszakszt 58 cm vastag kör alakú betonba rakott terméskőburkolat 180 fokos félkörívben 1 m belső sugárral (lásd 3. ábra), 3-4 m magasságban. A körív alapját a kőzettörmelék - ácsolat kitermelése után biztosítani kell tervezői művezetéssel (vasbeton gerenda).

A félkörívű terméskő falazat szálkőzethez támaszkodó részének érintője merőleges a szálkőzet felületre. A falazat szükség szerint 40 cm²-ként 10 cm mélyen 16 mm átm. süllyesztett betonvassal bekötve. A félkörívbe fix korrózióvédett vaslétra beépítése történik meg. A félkörívvet vízvívárgóval kell ellátni a víznyomás elleni védelem miatt; 2" kga cső 60 cm darabok két sorban elhelyezve. A félköríves kőrákat felett 1:6 rézsúvval a bejárat irányban 25 cm vastagságban sávosan rakott terméskő burkolattal biztosítva 2-3 m széles sávban.

A munka során mintegy 15-20 m³ helyi kőzetanyag, 4-5 m³ beton kerül felhasználásra. A munka végeztével egyesületünk a töbörben tereprendezést végez, a bontott ácsolatanyagot elégeti, a szemetet stb. elszállítja a fennsíkról.

A Láner-barlang bejárat-biztosításának munkafázisai:

1. Sóder, cement, vasanyag, eszközök, stb. kézi közelítése a földút menti depóniától a munkaterületig: 80 méter úthossz, 13 m. szintkülönbség.

2. Ácsolatok elbontása: 10 m³ kőzetösszelékes, köves föld kitermelése 3-5 méter mélységből, 20 m-re deponálva. Ácsolatok anyagának tüzhelyre történő elszállítása kb. 40 m.

3. Ideiglenes ácsolat létesítése 12 m² felületen.

4. 15 m hosszan, 30-80 lejtéviszony melletti járószint tereprendezése. Átmozgatott törmelék 6 m³, ebből felszínre termelt 3 m³.

5. 20 m² betonba rakott terméskő falazat létesítése barlangi körülmények között.

- 2m³ beton a. kézi keverése
b. közelitése
c. helyi kőzetanyag felület-előkészítése
d. közelitése
e. falazat készítése

6. Vasbeton lépcső, vasbeton gerenda készítés: a. zsaluzat 2 m² készítés
b. vasalás készítése
c. 0,6 m³ beton kézi keverése
d. közelitése
e. bedolgozása

7. Felszínre nyíló félkörív kb. 6 m hosszan
a. 4 m³ beton kézi keverése
b. szállítása
c. helyi kőzetanyag felület-előkészítése, szállítása
d. falazat készítése

8. Munkaterület rendezése.

4.2.2 Szepesi-barlang létracsere

(Bóta Nándor)

Az 1962- ben feltárt **Szepesi-barlang** a bükki barlangkutatás egyik nagy eredménye. A barlang aknarendszerét a könnyebb, gyorsabb és biztonságosabb bejárhatóság érdekében vaslétrákkal építették ki. Mára ezek a közel 30 éves létrák elkorrodáltak, életveszélyessé váltak. A létrák kicserélése már jó néhány éve foglalkoztatta a egyesületünket, de anyagi lehetőségeink ennek korlátot szabtak. Ezért csupán felújításra, a kötő elemek kicserélésére szorítkozhattunk.

Az idén a Bükki Nemzeti Park nagyobb mennyiségű pénzt bocsátott rendelkezésünkre (Barlangtani Intézet-Központi Környezetvédelmi Alap), hogy ezt a munkát elvégezzük és a Láner-bg. bejáratát is kibiztosíthatjuk. A munkálatok november 1-én azonnal megkezdődtek. Elsőként fel kellett mérni a szükséges létramennyiséget, megtervezni az aknarendszer legkényelmesebb és legbiztonságosabb bejárhatóságát. Ezek után már "csupán" a bg.-hoz kellett igazítani, ill. kitalálni a legideálisabb létratag hosszakat, szélességet, lépésmagasságot. A lakatos munka elvégzése után a létrák felkerültek a kutatóházba, ahol nagy felfordulást okozva, a csaknem 100 méternyi létrát 3 rétegben lefestettük. Ezután következett a munka "oroszlán része". Az új létrákat ledeponálni és elosztani az aknába, azokat ott összeszerelni nagyjából belógatni a helyükre, a régi létrákat feldarabolni és felszínre hozni. A felkerült és még használható létraelemeket a későbbiekben felújítjuk és más barlangokba visszaépítjük. Főként hétvégeken, Bátori Károly irányítása alatt, folyamatosan haladtunk. Közben elkezdődött az első akna végleges kiépítése. A lassú, körülményes és nagy odafigyelést igénylő teendőnket megkeserítette a hely szűkösége, a rendkívüli hideg, majd a hirtelen hóolvadásból származó rengeteg víz. A létrákat minden toldásnál a helyszínen kialakított lapos acél merevítővel illesztettük a falhoz. Közben volt időnk az aknarendszer alapos szemrevételezésére és rá kellett jönnünk, hogy egy- két nagyobb "gambi" igen csak a levegőben lóg. Ezeket is megpróbáltuk rögzíteni. A munka során a felszínen tartózkodó aggregátorkezelőkkel telefonon kommunikáltunk. Az egyesületi és a saját szerszámainkat használva próbáltunk minél gyorsabban haladni, mégis elhúzódott a befejezés. (1 sz. kép)

A téli kutatótáborunk majdnem minden napját a Szepesi bg.-ban töltöttük, de sajnos ahhoz, hogy a következő 30 évre ismét jól járhatóvá és biztonságossá tegyük az aknákat, még szükség van néhány hétvégre.

1. Szepesi létracsere felszíni agregátorügyelete
Kovács Attila

2. Lánér bejárati szakasz betonozás télben, fagyban
Kovács Attila

4.2.3 A Föld napi barlangtakarítások (Szepesi-bg., Létrási-Vizes-bg., Jávorkúti-víznyelő) (Burdiga Zsolt, Kovács Mátyás)

Szepesi-bg.

A Föld napja alkalmából, szokás szerint szemét szedést szerveztünk a barlangokban és a felszínen egyaránt. Gonda Róbert, Kertész Gábor és én a **Szepesi-barlangban** próbáltuk meg csökkenteni a szemét és a különböző hulladékok mennyiségét. A túra során összeszedett két bagnyi karbidmész, az ott felejtett drótok, csavarok és más szemetek is mutatták célunk eredményességét.

Létrási-Vizes-barlang

Mivel a az utóbbi időben igencsak elszemetesedett, 1995. április 22-én (Föld napja) szemétszedő túrát szerveztünk a barlangba. Ilyen túrát már korábban is tettünk odalent, de akkor csak a barlangba behordott táblákat hoztuk ki (tömörítve is több mint egy bagnyit).

A Föld napján tett túránkon, cigarettacsikkeket, régi összetört mérőedények üvegmaradványait, stb. hoztunk ki, jelentős mennyiségben. A túrán elég kevesen vettek részt (F. Nagy Zsuzsanna, Lukács Balázs, Lukács György, Debreczeni Gábor, Én), ezért még maradt munka utánunk, de így is jelentős javulást értünk el a barlang tisztaságában. Nagyobb létszámú takarító túrát kellene szervezni, hogy az üvegmaradványokat, műanyag hordókat, kábeleket kihozzuk. A **Jávorkúti-víznyelőből** Bogsán Ákosék hordták felszínre az "összes szemetet" ami néhány db. elemből állt, valószínűleg azért, mert kevesen járnak ezt a barlangot.

Remélem, hogy a következő Föld napján sikerül egy ilyen túrát szerveznünk, és a barlangot teljesen meg tudjuk szabadítani a szeméttől.

5. DOKUMENTÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

5.1 Nem új feltárásokra vonatkozó leírások

5.1.1 Térképezés a Szepesi-Láner-barlangrendszerben (a Fofó-ág és környéke) (Kovács Zsolt)

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Barlangtani Intézete 1995-ben megbízta egyesületünket a több, mint 2 km hosszban ismert **Szepesi-Láner-barlangrendszer** 500 méternyi szakaszának geodéziai felmérésével és térképezésével, egyben javasolta, hogy ez a szakasz a régebben ismert **Láner Olivér-** és **Szepesi-barlangok** 1993-ban feltárt összekötő járatrésze ("Fofó-ág") és környéke legyen. 1995 december végére 565 méternyi járatszakasz térképezését végeztük el.

A mérés előkészítése során a sokszögpontok helyét a falba történő befúrással jelöltük meg. A furatok mélysége kb. 20 mm, ezekbe 30 mm hosszú, 5 mm átmérőjű alumínium csavarokat helyeztünk el.

A mérést döntő részben freibergeri függőkompasszal és fokívvel, valamint acél mérőszalaggal végeztük. Egy leolvasás hibája a fenti műszerekkel rendre belül van a $\pm 0,5^\circ$, $\pm 0,5^\circ$, $\pm 0,5$ cm értékeken. Kiegészítő mérésekre a nehezen megközelíthető helyeken (szifonok, Site-kürtő, kisebb

SZEPESI-LÁNER-BARLANGRENDSZER

A FOFÓ-ÁG ÉS A 2.-4. SZIFON KÖRNYÉKE

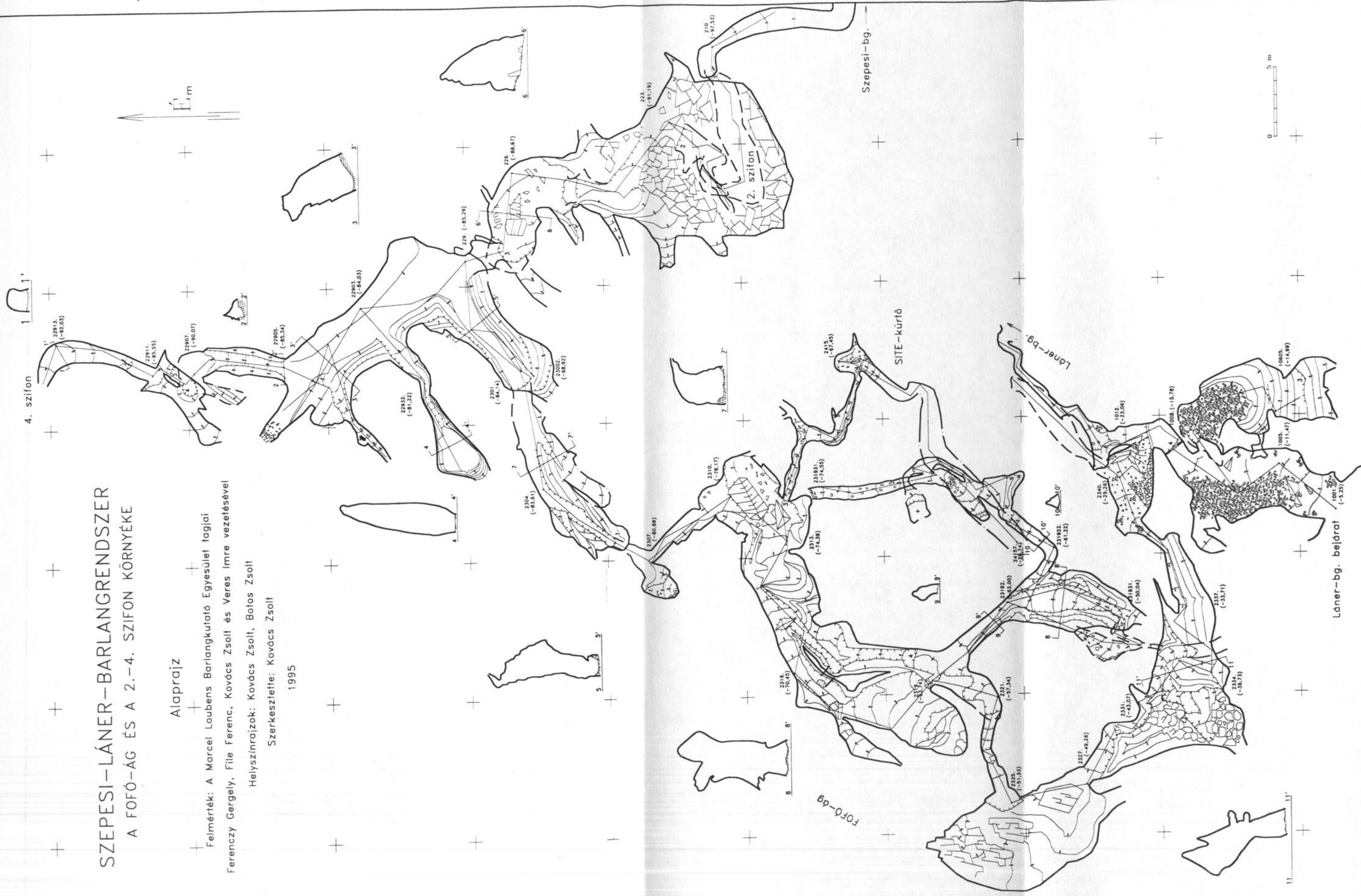
Alaprajz

Felmérték: A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület tagjai
Ferenczy Gergely, File Ferenc, Kovács Zsolt és Veres Imre vezetésével

Helyszínrajzok: Kovács Zsolt, Botos Zsolt

Szerkesztette: Kovács Zsolt

1995

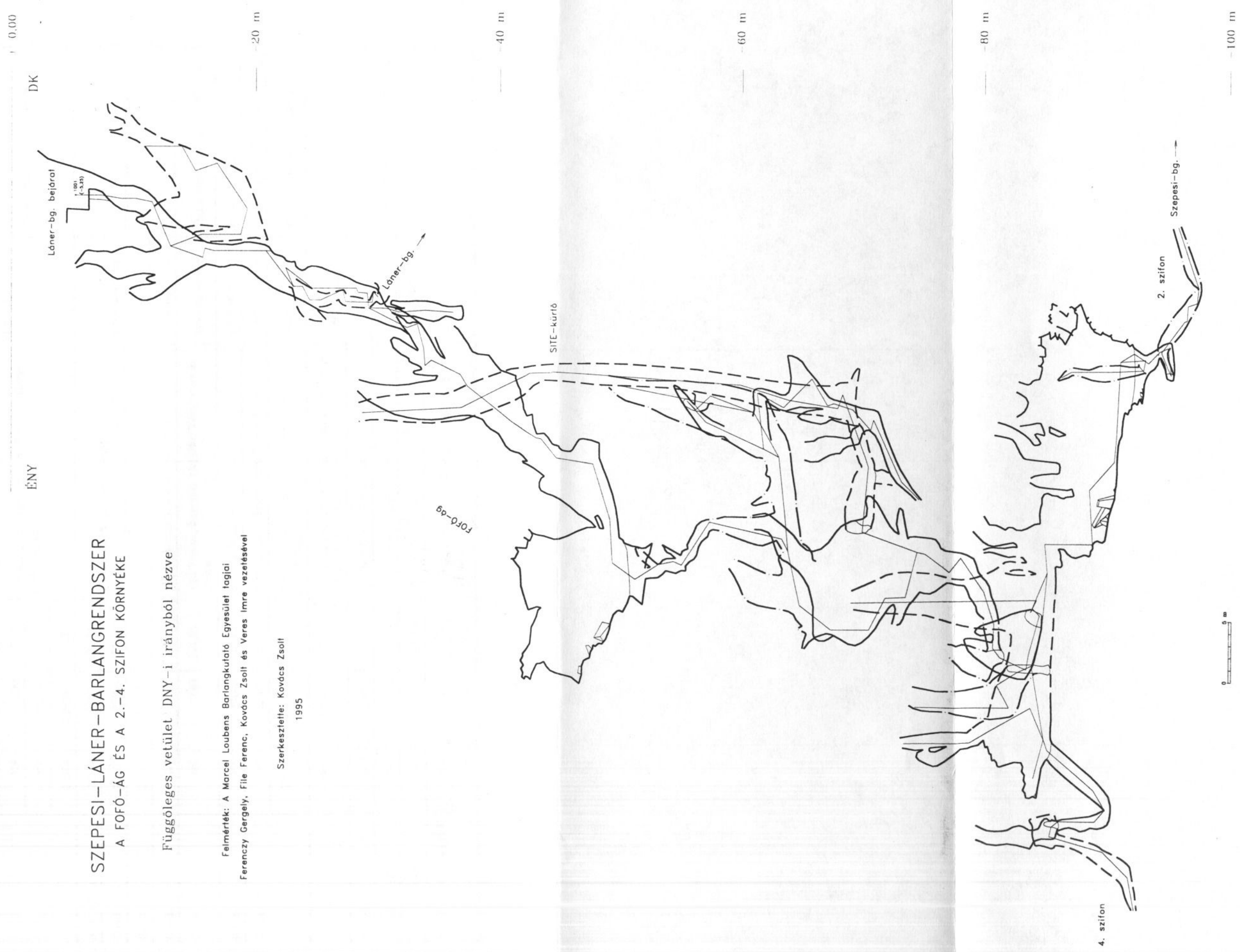

SZEPESI-LÁNER-BARLANGRENDSZER
A FOFÓ-ÁG ÉS A 2.-4. SZIFON KÖRNYÉKE

Függőleges vetület DNY-i irányból nézve

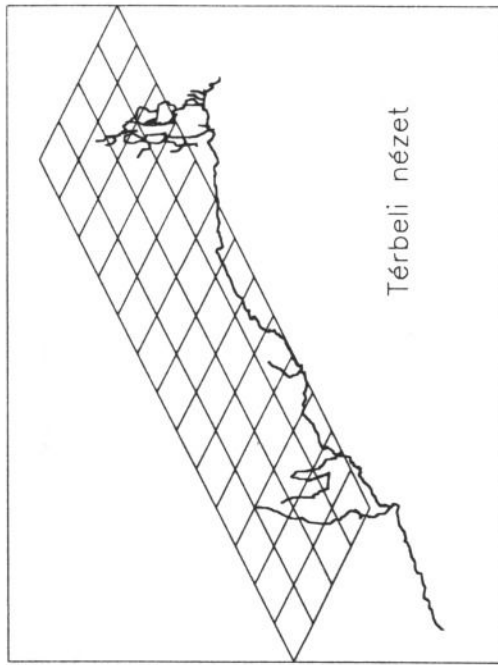
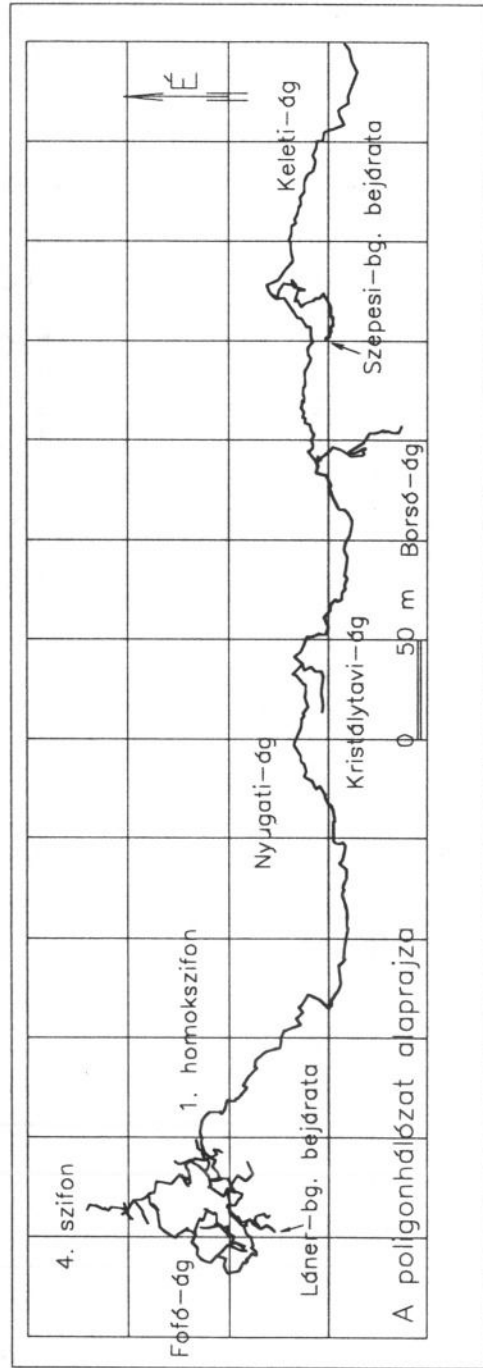
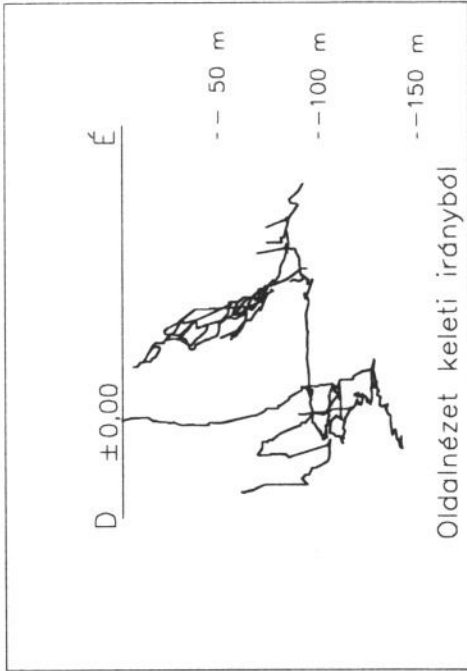
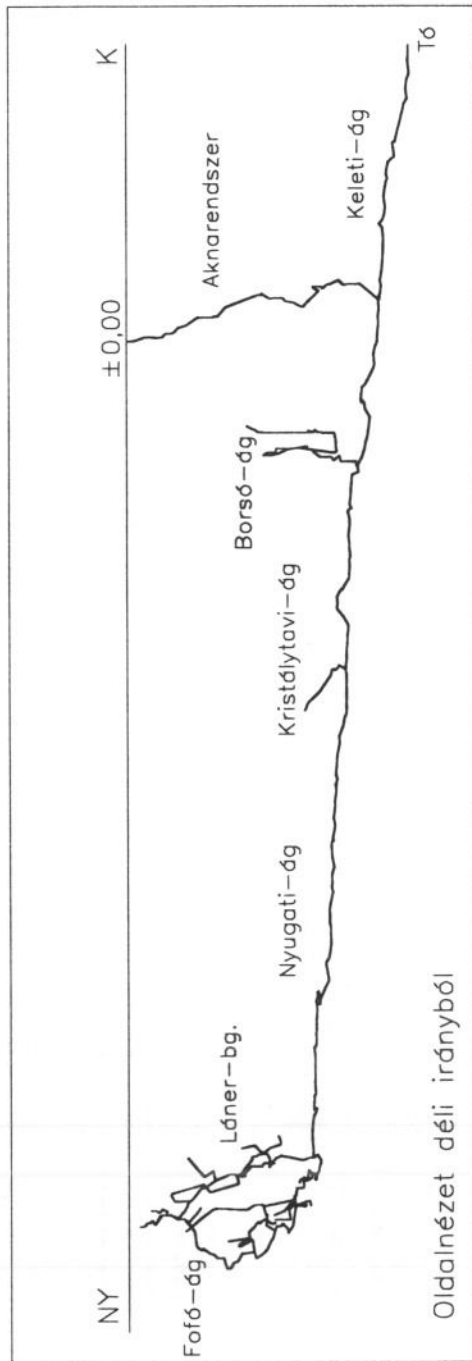
Falmértek: A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület tagjai
Ferenczy Gergely, File Ferenc, Kovács Zsolt és Veres Imre vezetésével

Szerkesztette: Kovács Zsolt
1995

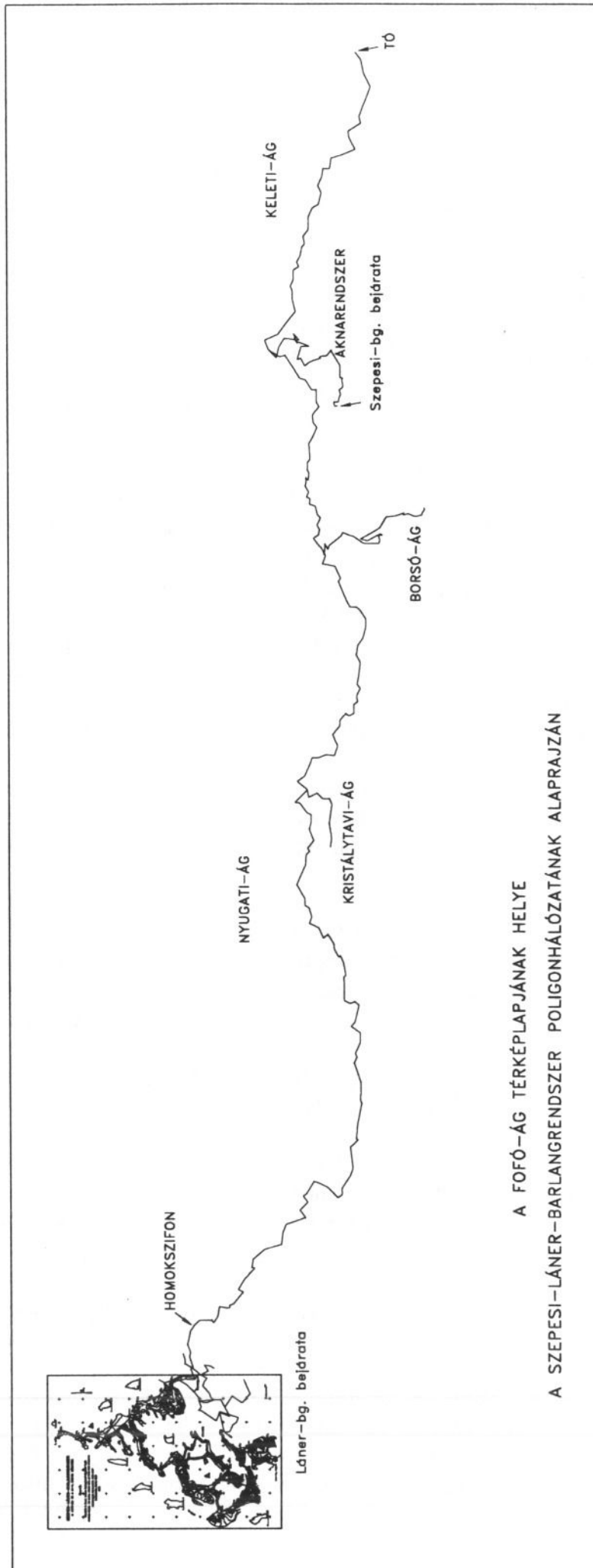

A Lánér-Szepesti-barlangrendszer Főfő-ág környéki részének felmérési szakaszai

Barlangszakasz	Ponttől	Pontig	Hossz	Felmérők	Dátum	Mérőeszköz
2. szifon	209	222	26,74	Kovács Zsolt, Tohai István	1984 március	kézikompassz, mérőszalag
2. és 3. szifon között	222	229	28,97	Kovács Zsolt, Repei Róbert, Ferenczy Gergely, Tohai István		függőkompassz, fokív, mérőszalag
	229	230	5,12			
	229	22904	15,11			
	22904	2290401	3,29			
3.-4. szifon	22904	22914	31,21	Kovács Zsolt, Kovács Gergely	1994 december	kézikompasszok, mérőszalag
Oldalág	22903	22934	23,19			
Oldalág	22904	229043	17,50	Kovács Zsolt, Burdiga Zsolt	1995 augusztus	függőkompassz, fokív, mérőszalag
Oldalág	223	2236	14,26	Kovács Gergely, Debreceeni Gábor		
Főfő-ág	230	2340	134,00	File Ferenc, Ferenczy Gergely, Veres Imre és társaik	1993 december	kézikompasszok, mérőszalag
Kürtő	230	23002	17,85	Kovács Zsolt, Bogsán Ákos		
Site-kürtő	2313	22415	21,38	Kovács Zsolt, Botos Zsolt, Tolnai Péter,	1995 július	függőkompassz, fokív, mérőszalag
	22415	24157	48,39	Veres Imre, Burdiga Zsolt, Bogsán Zsolt, Ónodi László	1993	
Oldalág	2319	231931	81,53	Kovács Zsolt, Botos Zsolt, Tolnai Péter, Juhász Béla, László Róbert	1995 augusztus	függőkompassz, fokív, mérőszalag
Oldalág	2340	23404	13,06	Kovács Zsolt, Juhász Béla	1994	
Összekötő rész	2340	1012	11,78	Kovács Zsolt, Apró Zoltán	1986, 1987	
	1012	1020	16,39	Kovács Zsolt és társai		
Lánér-bg. felé	1012	1001	30,81	Kovács Zsolt, Orosz György, Kóra Károly és társaik	1984	
Lánér-bg. bejárata felé	1006	10607	24,58			

2. ábra. Szepesi - Lárner - barlangrendszer

A FOFÓ-ÁG TÉRKÉPLAPJÁNAK HELYE

A SZEPESI-LÁNER-BARLANGRENDSZER POLIGONHÁLÓZATÁNAK ALAPRAJZÁN

oldaljáratok) került sor, ahol Suunto kézi kompaszt és lejtőszögmérőt használtunk az irány- és lejtésértékek leolvasására. Ezek leolvasási hibája 1°-on belüli.

Az egyes járatrészek geodéziai felméréseinek szakaszait táblázatban foglaltuk össze. A mérési jegyzőkönyv adattárunkban, illetve a Barlangtani Intézetben tekinthető meg. A Fofó-ág helyét a barlangrendszeren belül a mellékelt ábrán mutatjuk be. A felmért járatszakaszokról M=1:200 méretarányú alaprajz, vetületi oldalnézet és keresztmetszvények készültek.

Az **alaprajzot** a geodéziai felmérést követő külön fázisban végeztük. A számított koordináták alapján papírra mérethelyesen felvitt poligonhálózat köré a barlangban rajzoltuk meg a járatkontúrokat és részleteket ábrázoló helyszínrajzokat. A felvételi méretarány M=1:200 volt. A járatok egy részének alaprajzát Botos Zsolt rajzolta meg (a 2313-as és 2340-es Fofó-ági mérési pont közötti szakasz az oldaljáratokkal), a többi felvétel Kovács Zsolt munkája. A térképrajzolást számos egyesületi tagunk segítette hatékony részvételével, főként Bogsán Ákos, Debreczeni Gábor, Kovács Gergely, László Róbert, Papp Gergely, Reusz Géza, Tolnai Péter. A helyszíni rajzok alapján készült a tisztázati rajz, amelyet számítógép segítségével állítottunk elő. A mérethelyes helyszínrajzokat grafikus tervezőprogram segítségével számítógépbe digitalizáltuk. Eredményeképpen a rajz bármikor módosítható, javítható, kiegészíthető. Az alaprajzot többféle méretarányban kinyomtattuk, így áttekinthető rajz és M=1:200 méretarányú változat is készült.

A térképezett járatrészben felvett **keresztmetszvények** helyszíni felvételei M=1:100 méretarányban készültek. Végleges méretarányuk az alaprajz méretarányával megegyező.

A Fofó-ág és környéke **vetületi oldalnézetét** téli táborunkon rajzoltuk. A tervezett változatok közül a 315-045° csapású síkra vetített nézet felvételét készítettük el, amely a bejáratától a 2. szifonig ábrázolja az üreget. Érdeemesnek tartanánk a rajz kiegészítését az ugyanebből a nézetből rajzolt klasszikus Láner-barlangi részekkel. Az elkészült térképváltozatokat és az alaprajzon ábrázolt részek elhelyezkedését az egész barlangrendszerhez képest a mellékelt ábrák mutatják.

A Szepesi- Láner-barlangrendszer további térképezésének tervezett menete:

Egyesületünk a barlangrendszer fentiekén kívüli részéről - ezek a Szepesi-barlang többnyire már 1962 óta ismert szakaszai - a teljes térképi dokumentáció elkészítését az alábbiak szerint tervezi:

1996-ban:

A felmért és alaprajzon részben publikált szakaszokról (Szepesi-barlang lejárati aknarendszere és a Nyugati-ág a Nagy-baldachinig) vetületi oldalnézet és a keresztmetszvények megrajzolása, a szakasz tisztázati rajzainak elkészítése ill. a Kristálytavi- és Morgó-ág térképezése (mintegy 500 m járathossz).

1997-ben:

A Nyugati-ág további részéről alaprajz, oldalnézet, keresztmetszvények megrajzolása, a tisztázati rajz elkészítése (kb. 500 méter) - ezzel a szakasszal kapcsolódik a rendszer a Láner-barlang felőli járatokhoz.

1998-ban:

A Keleti-ág és esetleg elmaradt oldaljáratok térképváltozatainak megrajzolása (kb. 300 méter) - a teljes barlangrendszer térkép-dokumentációjának összeállítása.

5.1.2 A Fecske-lyuk felmérése, morfológiai és földtani áttekintése

(Kovács Zsolt)

A **Fecske-lyuk** (barlang) a Miskolc-Tapolcai Várhegy felhagyott kőfejtőjének legjelentősebb kiterjedésű ismert karsztüree (ábra). Mivel publikált térképe addig nem volt ismeretes, a GEOKOMPLEX Kft. anyagi támogatásával a bánya tájrendezési tervének készítéséhez kapcsolódóan elvégeztük a járathálózat geodéziai felmérését, majd az üreg kiterjedését vízszintes vetületen ábrázoltuk (ábra).

A barlang a bánya keleti oldali falvonulatának legalsó szintjében, a bányafalban, a terepszint fölött kb. 9 méterrel nyílik (1. ábra). A kb. 2,5 m magas, 2 m széles, háromszög alakú bejárati nyíláshoz mintegy 30° dőlésű, meredek ösvény vezet. A bejárati szelvény DNy-i oldalán, a járattalp felett 1,5 m magasságban elhelyezett, 1. számú felmérési kezdőpont 9,8 m-rel van magasabban a bányafal bejárat alatti talpvonalánál. Az 1. pont tszf. magassága - a helyszínvázlat (ábra) adataival összevetve - kb. 167 m.

Kutatástörténet

A barlang bejárati terme a bányászat általi megnyitás óta ismert, egy része a fal lerobbantásával megsemmisült. A LÉNÁRT László (1983) által vezetett barlangfelmérő és kataszterező munka során ezt a kis termet vették nyilvántartásba, a további járatrészeket ekkor még nem ismerték. 1984 júniusában KOLLÁTH János akkori egyetemi hallgató bontotta át a terem hátsó, felső részénél a további járatokat elzáró szűk nyílás agyagos eltömődését, majd bejárta az üreg felső szintjének járatait. A mélyponti terem felé vezető 16 m mély aknába a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület barlangászai (Kovács Zsolt, Kis János, Ferenczy Gergely, Vadász István) ereszkedtek le elsőként s ők tárták fel a mélyponti szakaszokat. A továbbiakban érdemleges kutatási tevékenység nem folyt a barlangban. A feltáráskor megismert, a barlangfalán nőtt 4-6 cm-es kalcitkristályokat a gyűjtők az évek folyamán fokozatosan szedték le, s jelenleg is észlelhető ilyen tevékenység.

A geodéziai felmérés és térképezés

A barlang felmérését Kovács Zsolt geológus-mérnök és Apró Zoltán főiskolai hallgató végezte 1995 július és szeptember között. A mérés eszközei Suunto mágneses tájékozású iránymérő, lejtőszögmérő és acél mérőszalag voltak. A mérés (leolvasás) hibája az adott eszközökkel egy poligonoldalnál 1°-on (irány és lejtőszögmérő) ill. 1 cm-en (mérőszalag) belül van. Tekintettel arra, hogy a leolvasásból származó hibák a fenti műszerek használatakor nem összeadódnak hanem kiegyenlítődnek, a mérés pontossága a célnak megfelelő mértéken belüli. A barlangban felvett poligonhálózat mérési adatait és a bemért pontok koordinátáit az adattárunkban fellelhető táblázat tartalmazza.

A felvett poligonhálózat oldalainak összes hossza 183,43 méter, mely jól közelíti a felmért járatszakaszok hosszát. Néhány kisebb, nehezen hozzáférhető, be nem mért oldalaggal együtt a barlangjáratok összes hossza eléri a 210 métert. A bejárati kezdőponthoz viszonyított legmagasabban elhelyezkedő bemért poligonpont szintje +16,58 m (kb. kb. 183,5 m tszf.), a legmélyebben levő bemért poligonpont szintje -8,78 (kb. 158 m tszf.) m. A legalsó mérési pont alatt a járattalp 0,5 m-re, a legfelső pont felett a járatboltozat kb. 1 m-re van, így az üreg legnagyobb függőleges irányú kiterjedése: 25,36 m + kb. 1,5 m, kerekítve 27 m-nek adható meg. A légvonalban mért legtávolabbi pont a bejárattól 38 m-re helyezkedik el.

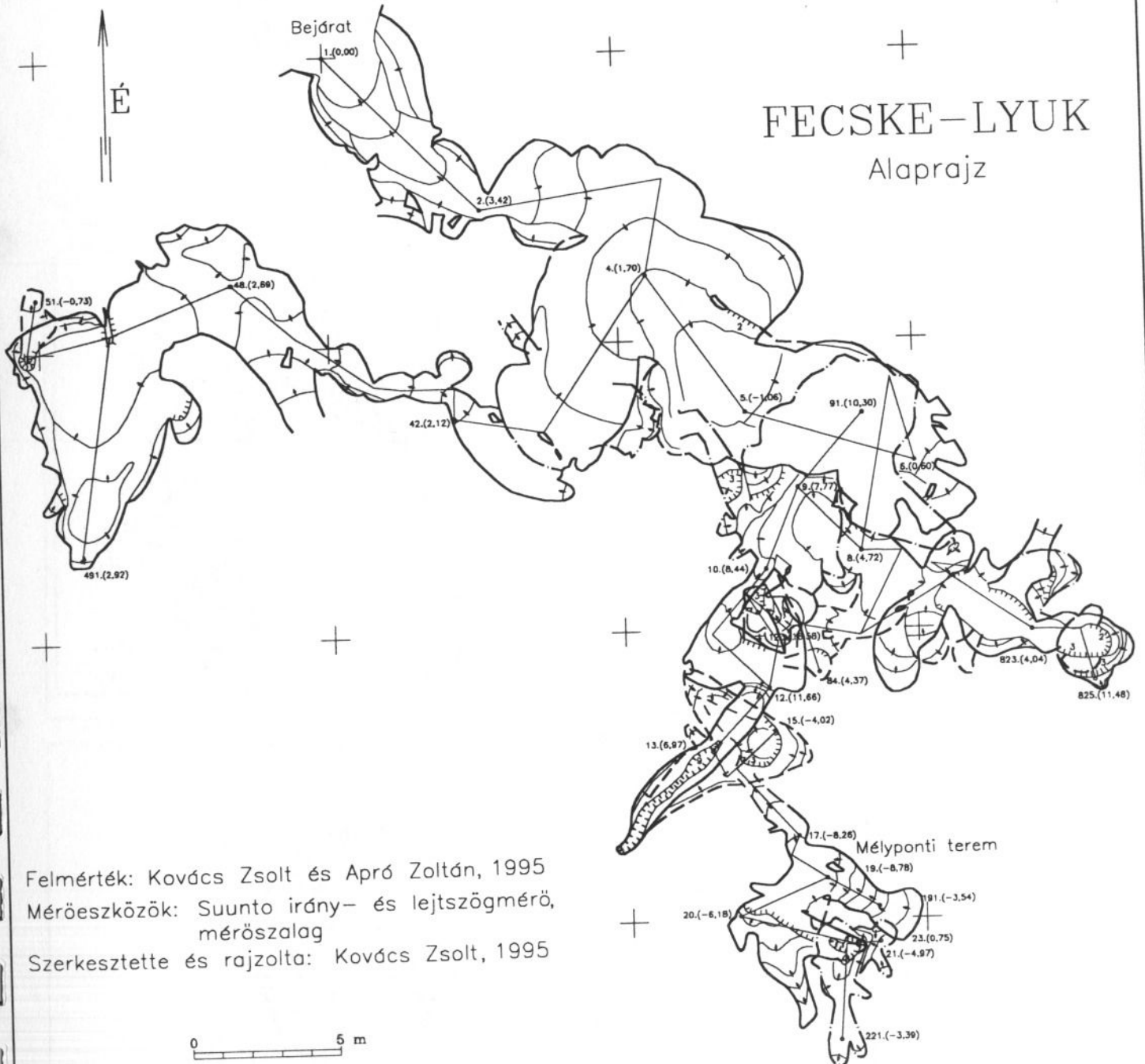
A barlangjáratok alaprajza mérethelyes helyszíni vázlatrajzok alapján készült (ábra). A járatkontúrok meghatározását mérőszalag segítségével, a poligonpontokhoz viszonyítva, ill. a poligonoldalakra való ortogonális beméréssel határoztuk meg. A járattalp lejtésviszonyait szintvonalakkal érzékeltetjük. Ezek tájékoztató jellegűek, nem egész értékekhez tartozó magasságokat jelölnek.

A barlang morfológiája

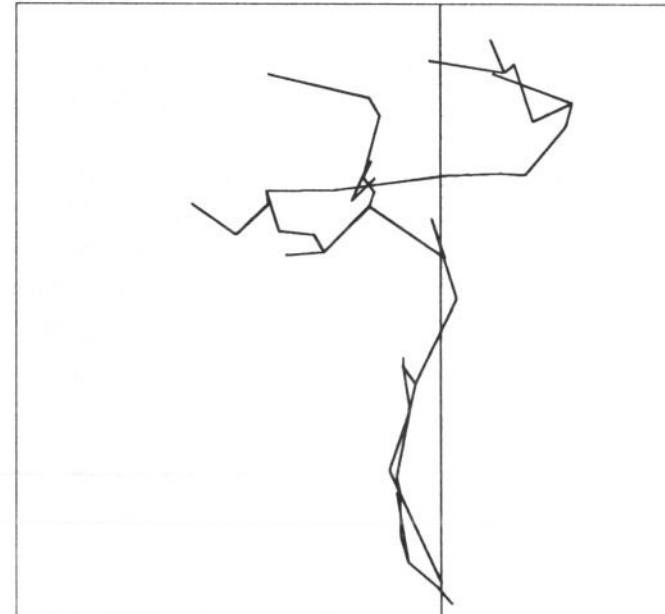
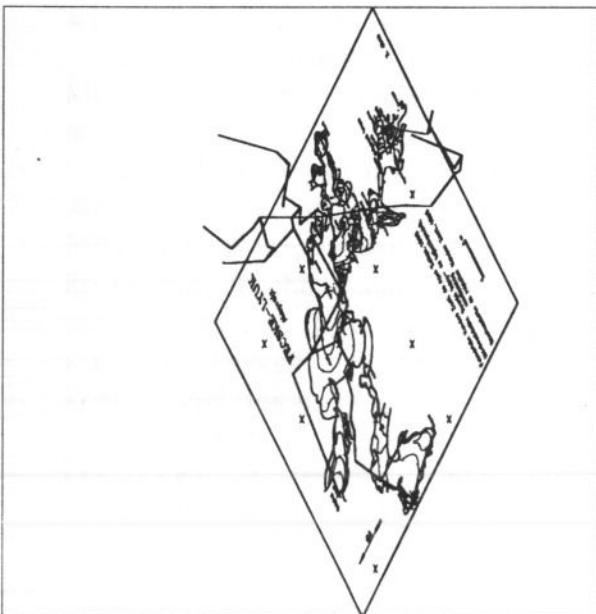
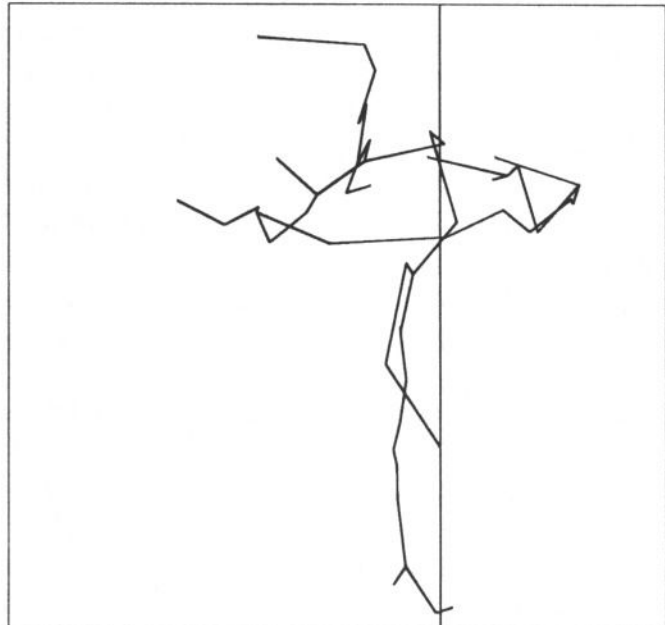
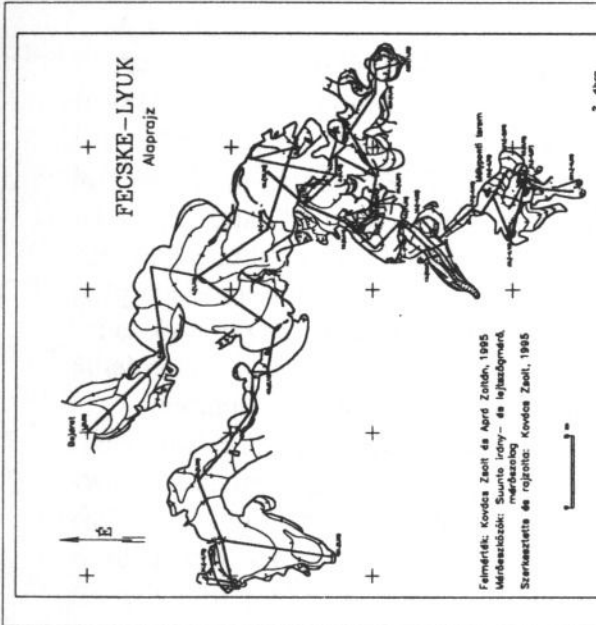
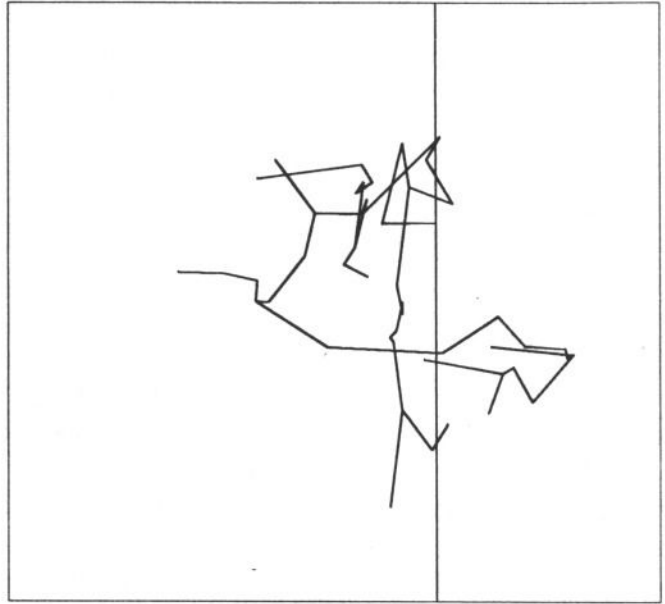
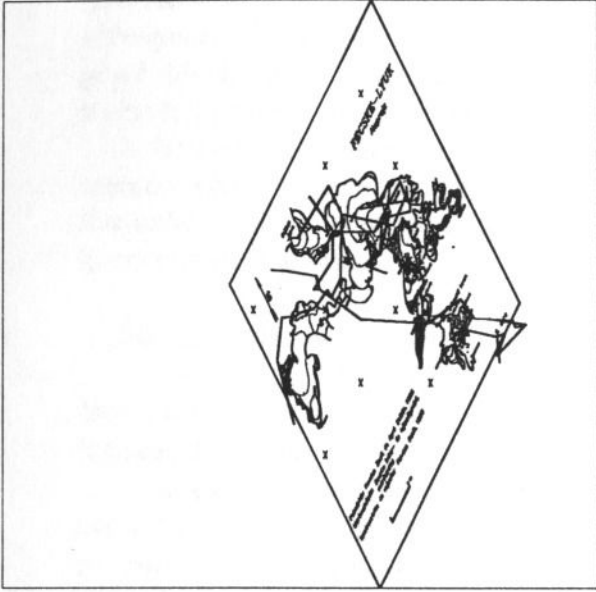
A járatok hálózatosan helyezkednek el, az alaprajzon jól kivehető az egyes szakaszok ÉK-DNy-i ill. ÉNy-DK-i orientációja, ami a barlangot magába foglaló közettömeg törési felületeinek irányítottágát képezi le. A barlangfolyosók általában lejtősek, a járatszinteket meredek letörések tagolják. A barlang meghatározó morfológiai formái a gömbszerű elemek (gömbfülkék, karéjosan ívelt teremrészek), a közel függőleges, sokszor kör keresztmetszetű kürtők illetve ezek áthatásai. A kisformák között is dominánsak a félgömbszerű bemélyedések, gömbfülkék és a "gömbfülke a gömbfülkében" jellegű elemek. Ez utóbbiak úgy néznek ki, hogy a nagyobb átmérőjű félgömb

FECESKE-LYUK

Alaprajz

Felmérték: Kovács Zsolt és Apró Zoltán, 1995
 Mérészközök: Suunto irány- és lejtőszögmérő,
 mérőszalag
 Szerkesztette és rajzolta: Kovács Zsolt, 1995

felületébe kisebb átmérőjű félgömb mélyül, s esetleg abba egy még kisebb. Jellemző forma a mennyezeti félcső, melynek átmérője a fél métert is elérheti, s helyenként ebbe is kisebb gömbfülkék, gömbfülke-sorok mélyülnek. Helyenként megfigyelhető, hogy a formaelemek a kőzet törési felületei mentén helyezkednek el.

A falfelületek általában simák, lekerekítettek. Néhány helyen egymásra közel merőleges törések mentén kőzettelazulás észlelhető. A barlang morfológiája egyértelműen tükrözi kialakulásának tényezőit, vagyis a tektonikusan preformált kőzettömegben alulról felfelé áramló termásvíz korróziós járatalakítását.

Földtani viszonyok

A barlang járatai a Bükkfennsíki Mészke Formációba (régebben "répáshutai típusú mészke" fáciesbe (BALOGH K. 1964) sorolt világosszürke és fehér színű mészkeben alakultak ki. A barlang legnyugatibb elhelyezkedésű részén mészkebreccsa is megjelenik.

A törési felületek nehezen mérhetők ill. észlelhetők a lesimított falfelületek miatt. Egyes helyeken kivehető, hogy a törések sűrűn, két-három cm-enként követik egymást. Sokszor párosával, általában egymásra közel merőlegesen lépnek fel. A bejáratnál mért két fő törésirány: $348/70^\circ$ és $250/72^\circ$.

A járatok aktív vízfolyást jelenleg nem vezetnek, néhány helyen viszont intenzív a csepegés.

Az üreg kitöltésében domináns az agyag, mely igen plasztikus tulajdonságú. A járattalpat legtöbb helyen ez borítja. Különböző színű változatai fordulnak elő, melyből domináns a barna, de helyenként szürke, vörös vagy fekete. Helyenként a felhalmozódott agyagok sajátos sávzottságot, laminációt mutatnak ("szalagos agyagok"). A barlang egyes részein 5-10 cm méretű, részben lekerekített élű "agyagkavicsok" darabjainak halmjai figyelhetők meg. Keletkezésük arra utal, hogy egykor az addig vízzel kitöltött üreg szárazzá vált, a már leülepedett agyaglemezek kiszáradtak és poligonálisan felrepedeztek. Az újból bekövetkező vízszintemelkedés során a karsztvízáramlás sebessége olyan mértékű volt, hogy a konszolidálódott agyagdarabokat felszaggatta, majd áthalmazta.

A barlang mélyponti termének legmagasabb pontjain (kürtőkben) a falra kitapadva fehér, szürkésfehér és vöröses csillámos finomhomok foszlányok észlelhetők, helyenként kb. 0,5 cm vastag kalcitkéreggel borítva. Feltételezhető, hogy áthalmazott miocén üledék, de ennek eldöntéséhez további vizsgálatra lenne szükség. Kisebb, tenyérnyi foltokban a barlang más pontjain is fellelhető a fent említett üledék, s a barlang bejáratának üledéksorában is megvan. A fehér finomhomok többnyire vörös agyaggal váltakozva lép fel. A mélypontra vezető akna tetejénél vörös agyag, fekete agyag és fehér finomhomok egy tenyérnyi folton belül egymás mellett található meg, a járatfal kis bemélyedésében.

A fent leírt üledékek megjelenési helyei (járatfal, kürtő teteje) arra utalnak, hogy az egykori kitöltés szintje magasabban lehetett, majd újbóli erős vízáramlás szállította el a már leülepedett anyagot.

Jellemző kiválásai a barlangnak a fennőtt kalcitkristályok, melyek főként a barlang bejárat szakaszát követő nagy termében található meg. Helyenként vékony agyagréteg borítja felületüket. Méretük változó, általában 1-5 cm. Előfordul továbbnövekedési jeleket mutató kristály is (nagyobb kristályban kisebb, saját alakú forma). Néhány helyen a kristálycsoportok felülete feketére színeződött, oka nem ismert. Észlelhetők utólagos visszaoldási, korróziós jelenségek is a kristályfelületeken. Sajnálatos jelenség, hogy ásványgyűjtők sok helyen levésték a kristálycsoportokat.

A cseppkövek ritkák a barlangban, néhány helyen látható friss cseppkölefolys kezdemény. Feltehetően a barlang fölötti kőzettömeg bányászati letermelése után indult meg a cseppkőképződési folyamat.

5.1.3 Bükki barlang kataszterek

(Vadász István)

Már régóta foglalkoztatott a gondolat, hogy jó lenne egy összefoglaló dokumentum a Bükk barlangjairól. Bizony, barlangász generációk jönnek-mennek és a "régiek" munkájának zöme elvész az idők folyamán. Tapasztalatból tudom, hogy pl. mennyi felhagyott bontást talál az ember, amelyről semmi információja nincs: kik bontották, mikor és mire jutottak. Vagy pl. hány barlangot "fedeztek fel" többször mindig egy újabb névvel elnevezve, nem kis bonyodalmat okozva annak, aki el akar igazodni a barlangok között. És még sorolhatnám azokat a tényeket ami egy ilyen jellegű dokumentum szükségességét támasztja alá. Ez a gondolat nem új, hiszen köztudott, hogy évek óta végez ilyen jellegű kataszterező munkát a KTM Barlangtani Intézete. Ezek a barlangkataszterek kitűnő alapot szolgáltatnak egy ilyen típusú dokumentációhoz, amiket "csak" ki kell egészíteni ill. a változások miatt helyesbíteni. Jelenleg több mint 850 barlangot ismernek "hivatalosan" a Bükkben. Az összes feldolgozása igen nagy munka lenne, ami meghaladja egy csoport lehetőségeit. Ezért úgy gondoltam, hogy legalább a Miskolc környéki és a kutatási területeken lévő karszt objektumokról készítsünk egy dokumentációs listát. E munka a Barlangtani Intézetnek is információt szolgáltat, valamint lehetőséget ad arra, hogy túráink során a fiatalabb barlangászokkal megismertessük a Bükk, Létrás-tetőn kívüli részeit is.

Legelőször a terepi munkákat végezzük el. A legelső terület amelyet megvizsgálunk a hegység barlangos szempontjából méltatlanul elhanyagolt része: Nagykőmázsa és környéke. Ez elsősorban az ottlévő barlangok felkeresését és a terület alaposabb bejárását jelenti. A munkát ősszel kezdtük és már jó néhány dologra derült fény: Az eddig **Nagykőmázsa-Danó lyuknak** ismert barlang azonos, a rég lebányászottnak hitt **Nagykőmázsa-zsombollyal**. (Egy 1936-os Schönivszky leírás alapján egyértelműen fel lehet ismerni a bg.-ot. Sokáig az aktív tagok közül senki nem tudta hol van a bejárata, így az azonosságra csak most derülhetett fény.) Az előbbi esethez hasonló névazonosság derült ki a **Vöröskői-zsomboly** és az **U-alakú barlang** esetében. A terepbejárások során 4, kataszterben nem szereplő kisebb barlangot ill. egy bontást találtunk. A bontást (mivel nem tudjuk, hogy kik és mikor dolgoztak ott) az ott talált "függőakna" feliratú tábla után Kovács Attila "**Függőaknás**"-nak nevezte el. A 4 barlang közül kettő a Vöröskői-zsomboly közelében, a másik kettő pedig a közeli Csókás-völgyben található. Tavasszal mindenképpen szeretnénk folytatni a munkát az új objektumok kataszterbevitelével, térképezéssel, terepbejárással és biztos vagyok benne, hogy még több hasonló eredményt tudunk majd felmutatni.

5.1.4 Y (vagy Pala)-barlang (A "Földtani Örökségünk" díjazott pályázata)

(Lukács Balázs)

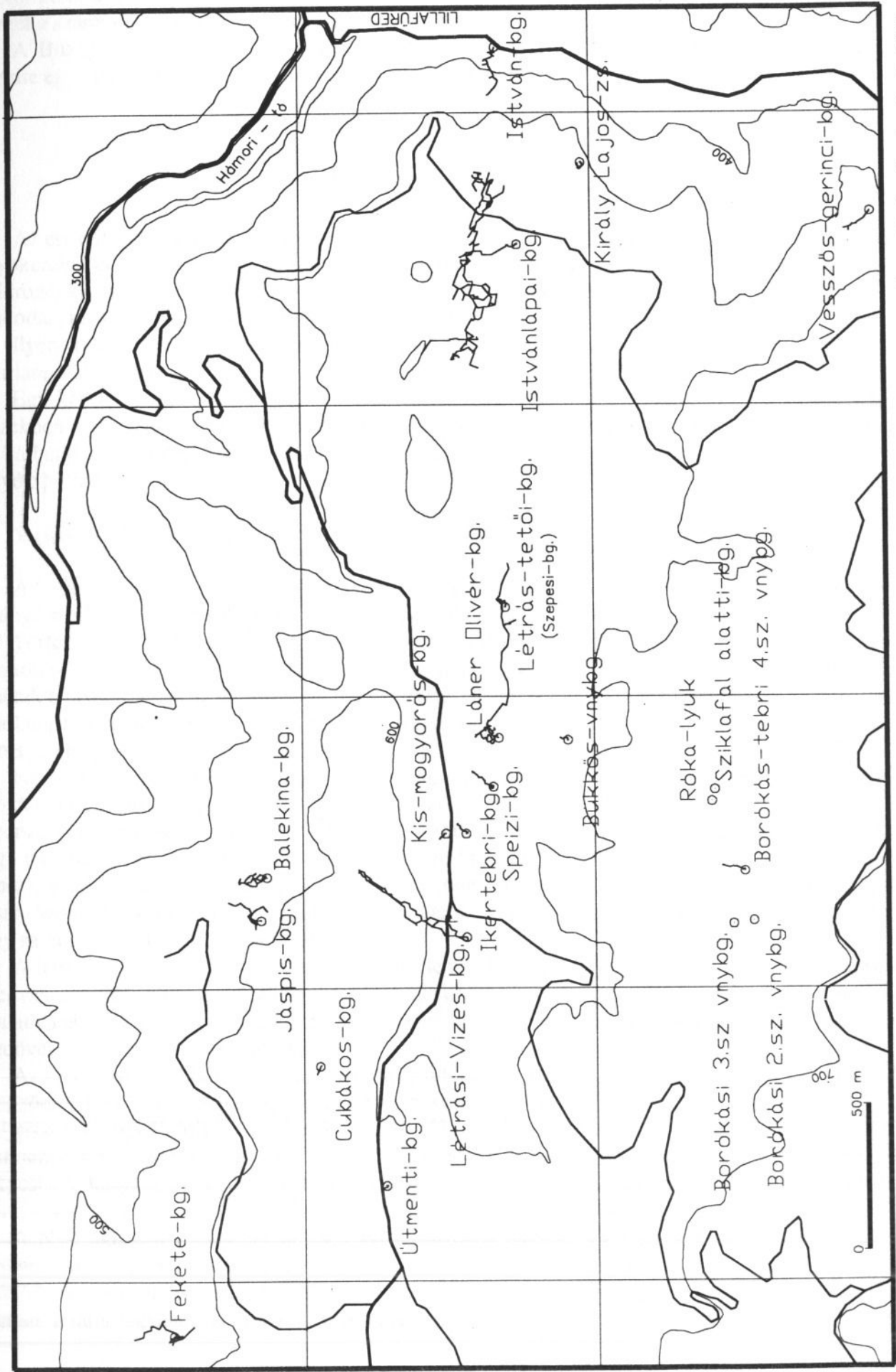
Bevezető

A körülöttünk lévő világ természeti értékei, szépségei mindannyiunkat megragadnak, ha egyáltalán szemünk elé kerülnek. A Földön ismeretlen fehér foltok már alig találhatók. A kevés fehér folt kisebb részeit alkotják a "fekete foltok". Ezek a barlangok. Mivel nem a külszínen találhatók, ezért nem tartoznak a legismertebb területek közé.

Hol találhatóak a barlangok? A föld szilárd kérgében szinte mindenütt kialakulhatnak, de tartósan csak ott, ahol a kőzetek és a klímatis viszonyok ezt lehetővé teszik. Legnagyobb számban a karsztosodó kőzetekben lehetők fel. [Hazslinszky - Lénárt] 1994

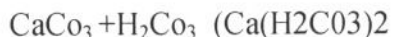
A Földön 25 millió km²-nyi karsztosodó kőzet van, mely a szárazföldnek kb. 17%-a. Hazánkban a karszt területek aránya lényegesen kevesebb, mindössze 1,45% (1350 km²). Ennek ellenére felszíni és felszín alatti karsztos formakincsekben nem vagyunk szegények, bár a "nagy barlangok" kategóriában barlangjaink nem érnek el számottevő helyezést. Ezek közül a Bükk a legnagyobb területű, amely zömében a földtörténeti középkor triász időszakában keletkezett, mészkőből és

Létrástető környéki barlangok elhelyezkedése

dolomitból épül fel. A Barlangtani Intézet adatai szerint az ismert 2924 barlangból 853 található itt, ezzel a számmal a legtöbb barlangot rejtő hegységünk.

A Bükköt legnagyobb részben a már említett mészkő építi fel. Ez a kémiailag tiszta vízben szinte egyáltalán nem, de a vízben elnyelt szén-dioxid hatására csaknem maradék nélkül oldódik.

Az esővíz a szén-dioxid kisebbik részét a levegőből veszi fel, nagyobbik része pedig a növények gyökerein élő mikroorganizmusoktól származik. A szénsavas víz a mészkövet kalcium-hidrogénkarbonát formájában feloldja. Ha a folyamat a felső nyíl irányában megy végbe, akkor az oldódás, ha az alsó nyíl irányában, akkor a mészkiválás-cseppkőképződés a jellemző.

Ilyen módon tehát a megszilárdult kőzetben a rések utólag történő kitágításával keletkezik a barlangok többsége.

Egy-két "barlang" mesterséges úton, az ember keze által is keletkezhet pl.: bányászat során. Ezekben a "barlangokban" a bányászat befejezése után, ha karsztosodó kőzetben van, megjelennek a barlangi képződmények. Ilyen "barlang" a Bükkben az Y (vagy Pala)-barlang. [Szabó - Fonyi - Nyéki] 1984

Y (vagy Pala)-barlang

A barlang a Bükk hegységben levő Szinva-forrás közelében, attól kb. 300 méterrel feljebb, Ny-i irányú mellékvölgy oldalában 20 méter magasan található. (1. ábra)

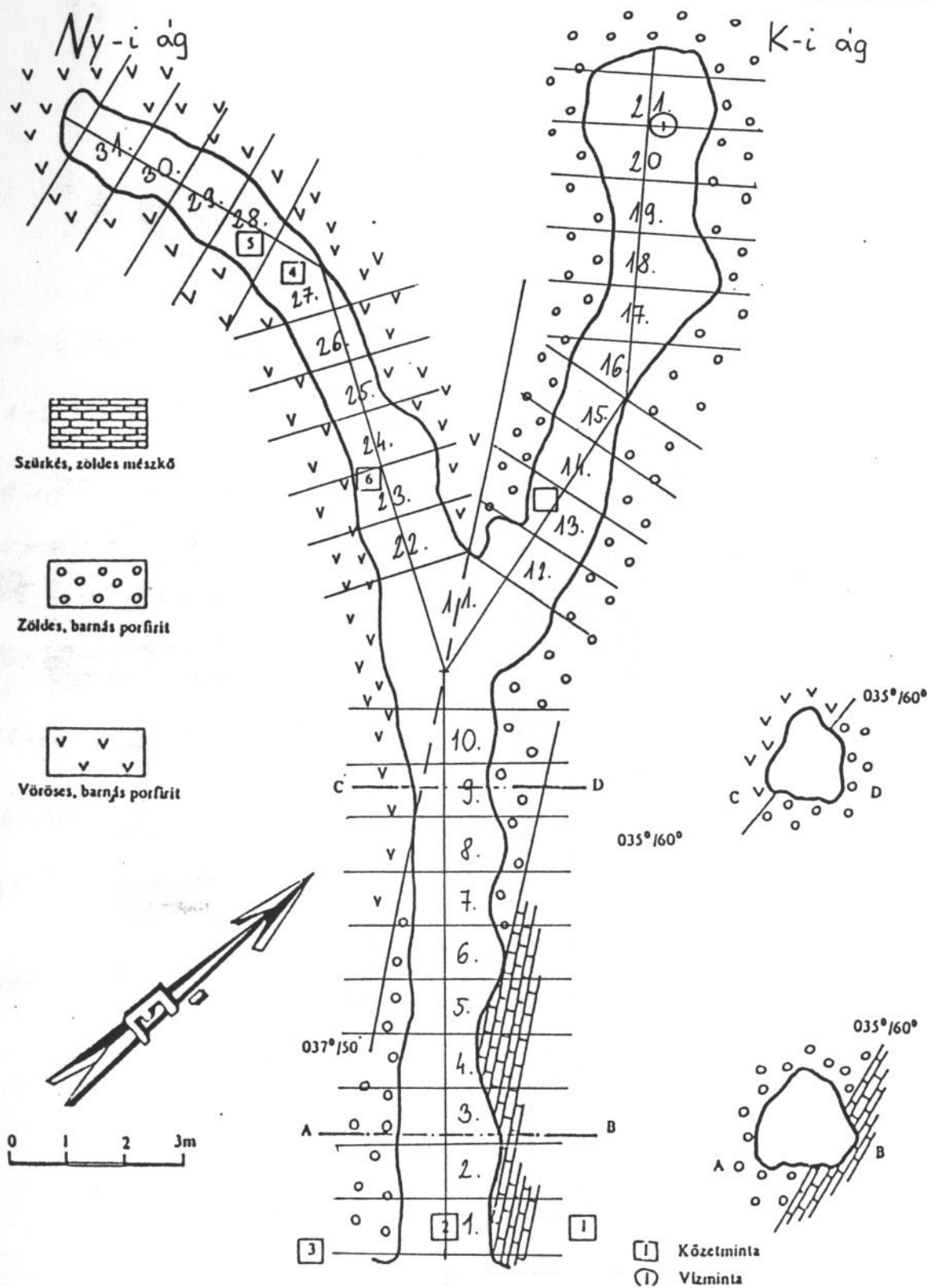
Története az 1930-as években kezdődött, amikor a hegység oldalában egy érckutató tárót hajtottak. A bányászat nyomát ma is megtalálhatjuk a "barlangban", illetve környékén, meddőhányók, fűrőlyukak formájában. Az azóta eltelt 60 év alatt a táróban megjelent néhány barlangra jellemző képződmény (cseppkő, mésztufagát), ezért mint barlang került be a szakmai köztudatba.

Nevét Y alakjáról kapta (2. ábra). A barlang területén porfirit és mészkő található. Bejárata a zöldes-barnás porfirit és a szürkés-zöldes mészkő határán van. Beljebb megfigyelhető egy zöldes-barnás és egy pirosas-barnás porfirit réteg találkozása 30°/SO°-os dőlésirány mentén. A barlang két ága más-más porfiritben fut. Mivel a két ág fölött különböző vastagságú mészkőréteg található (3. ábra), ezért a két ágban különbözőek a cseppkövek nagysága. A mészkőszikla elhelyezkedését kutatógödör ásásával és a kibúvások alapján határoztam meg. A mészkőszikla vastagságát azonban így sajnos nem lehetett meghatározni.

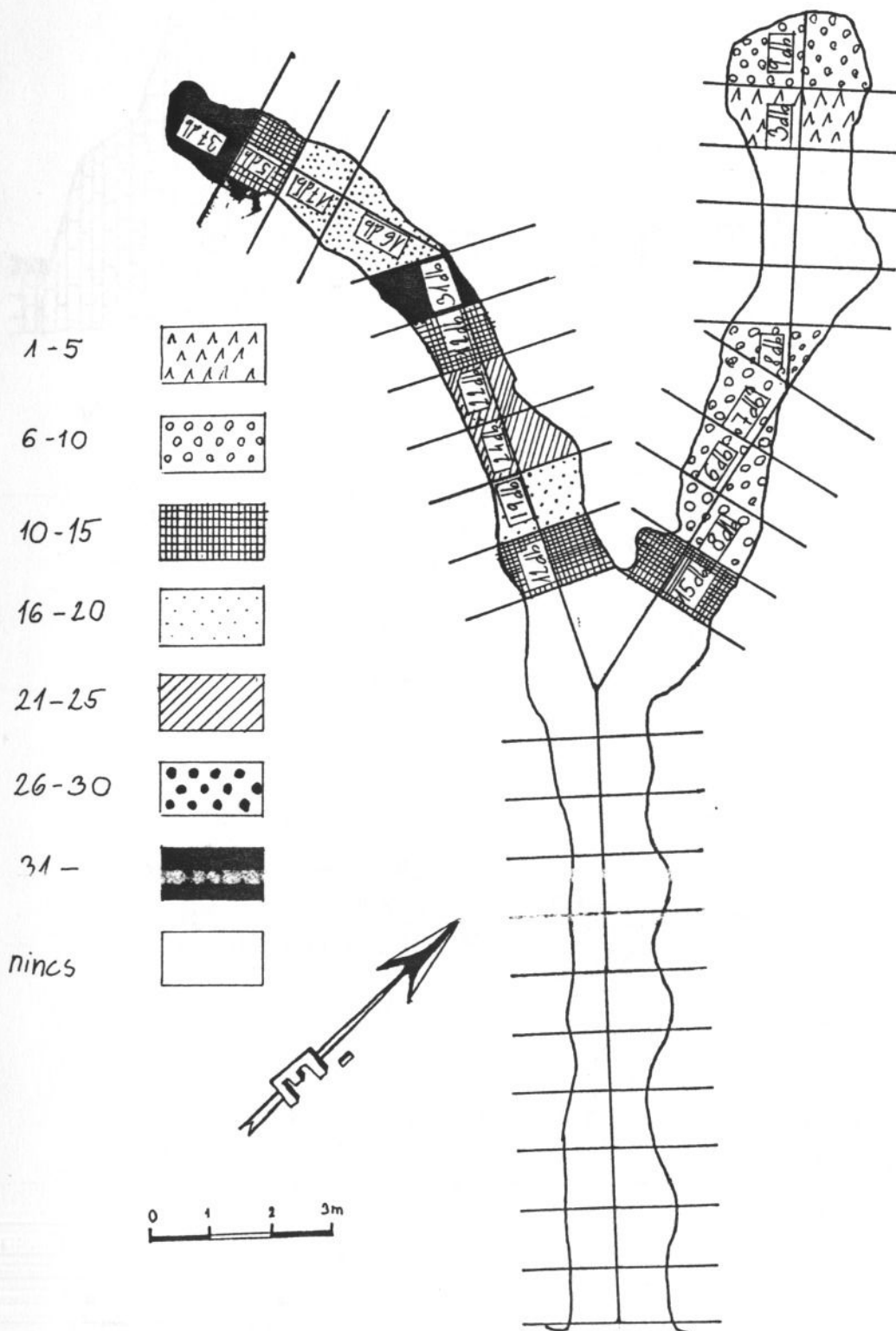
A barlang elején az elágazásig semmilyen cseppkőképződmény nem található. A falat csupasz, nedves mészkő alkotja, amelyen itt-ott megtelepedett egy-két növény a fényhatárig. Beljebb haladva egyre több helyen találkozunk különböző képződményekkel: függő- és álló cseppkövekkel, redővel, tatarátával és lefolyásokkal.

Az elágazásnál jobbra fordulva, a K-i ágba jutunk. Itt hol megjelennek, hol teljesen eltűnnek a képződmények. Jellemző az egész területre a kevés sztalaktit. Egyedül a járat végét borítja teljesen a cseppkőlefolyás, amelynek területe eléri a 210 cm x 180 cm-es nagyságot. Tömegben kifejezve több mint 102 kg, körülbelül 2000-szerese a barlangban levő stalaktitok tömegéhez képest. A lefolyás alját, és a bányászokból visszamaradt törmelékeket borsókövek borítják, amelyek elhelyezkedéséből következtetni lehet a maximális vízszintre, amely 31 cm.

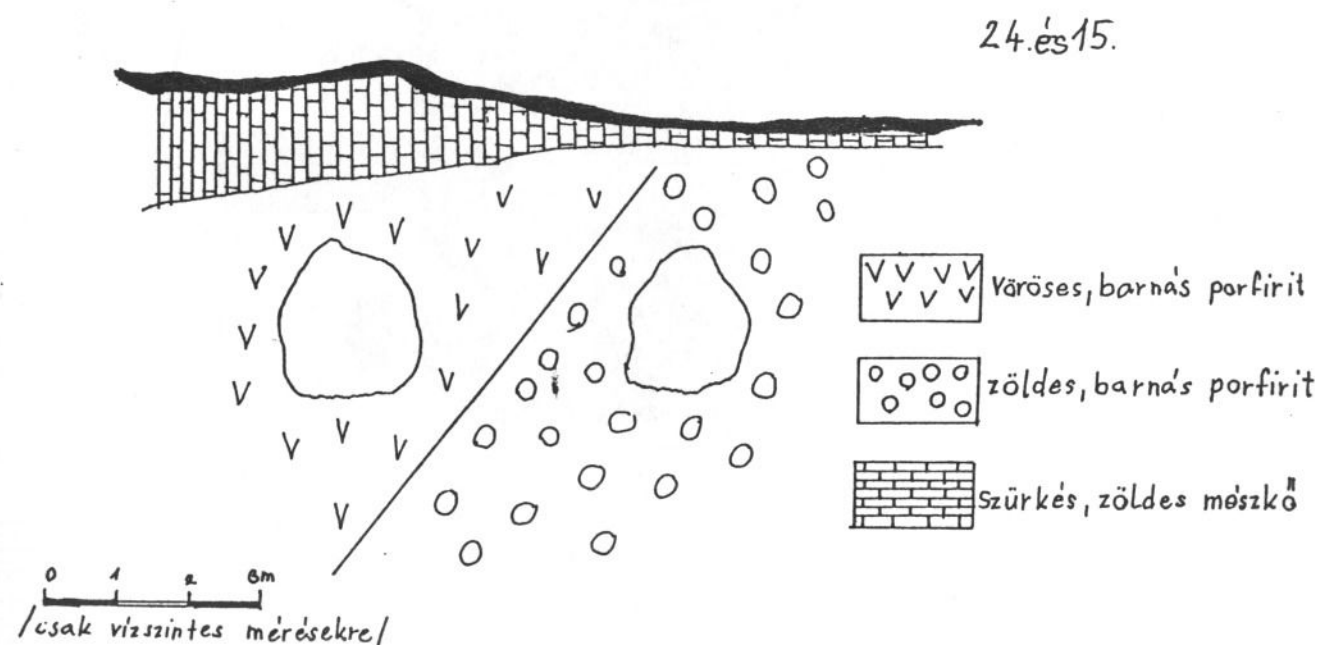
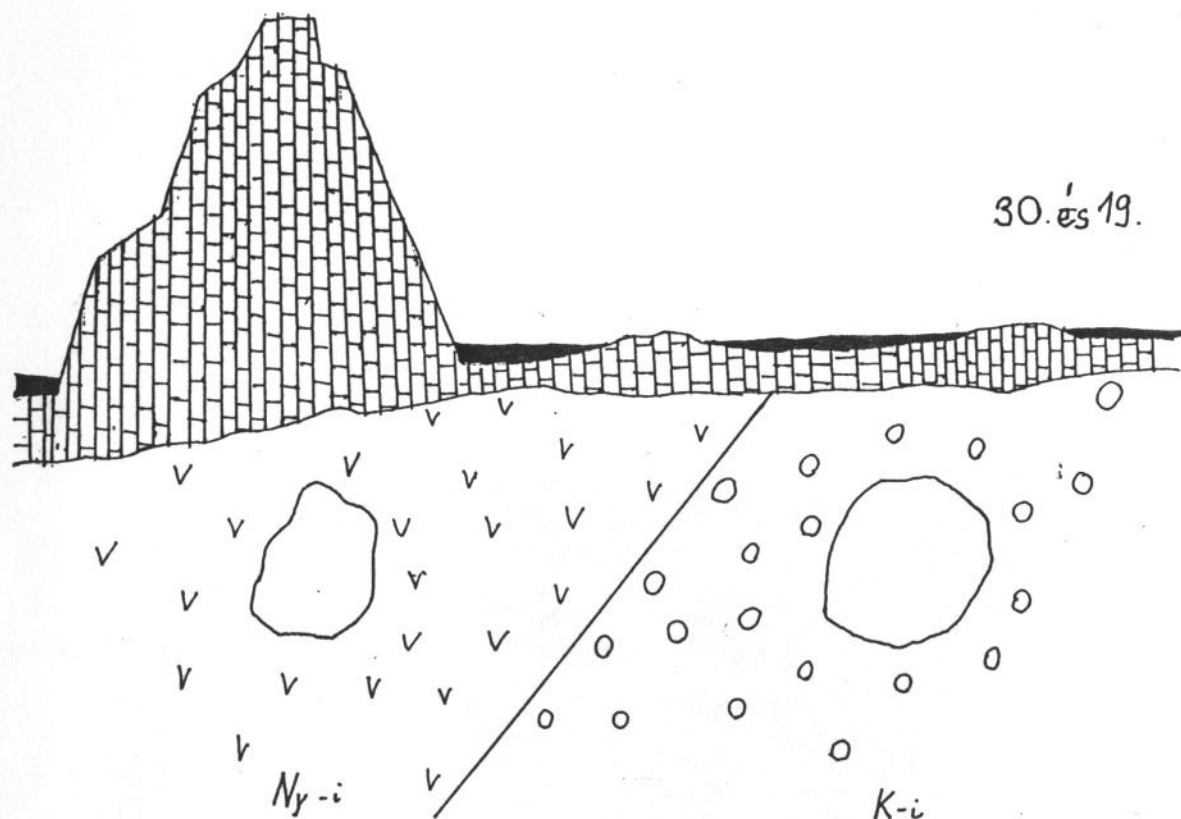
A Ny-i ágban a K-ivel ellentétesen kis területeken nagyon sok cseppkő alakult ki. Ebben az ágban van a stalaktitok többsége. A stalaktitok között a mennyezetten kisebb-nagyobb redők húzódnak meg, amelyek közül néhány még az oldalfalra is kinyúlik. Itt is, éppúgy mint a K-i ágban, a járat legvégét cseppkőlefolyások díszítik, habár ez jóval kisebb tömegű, mindössze 29 kg.

Y (vagy Pala)-barlang alaprajza [Szabó-Fonyi-Nyéki] 1984
és területi beosztása 1995

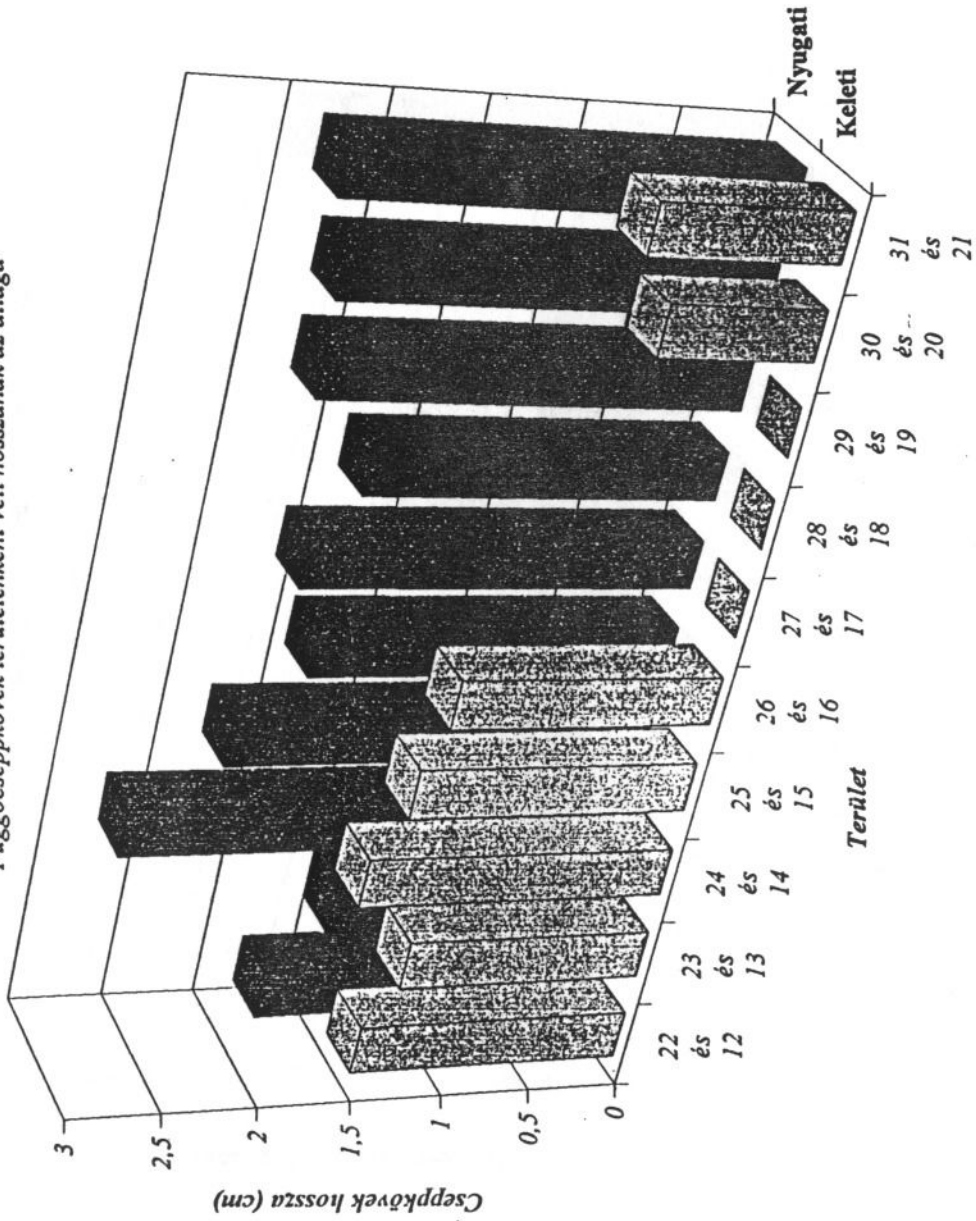

Függőseppkövek gyakorisága

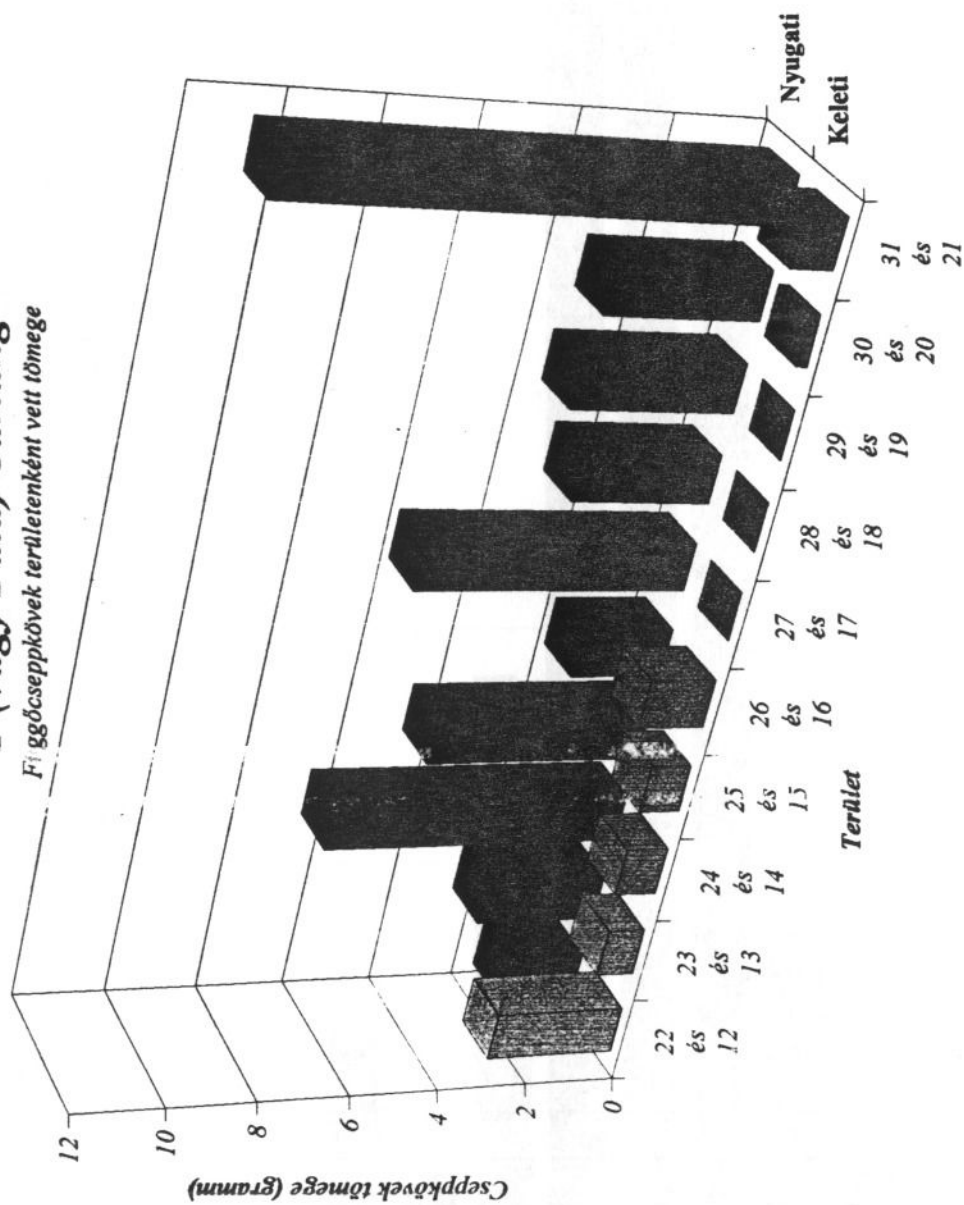
A barlang keresztmetszetei

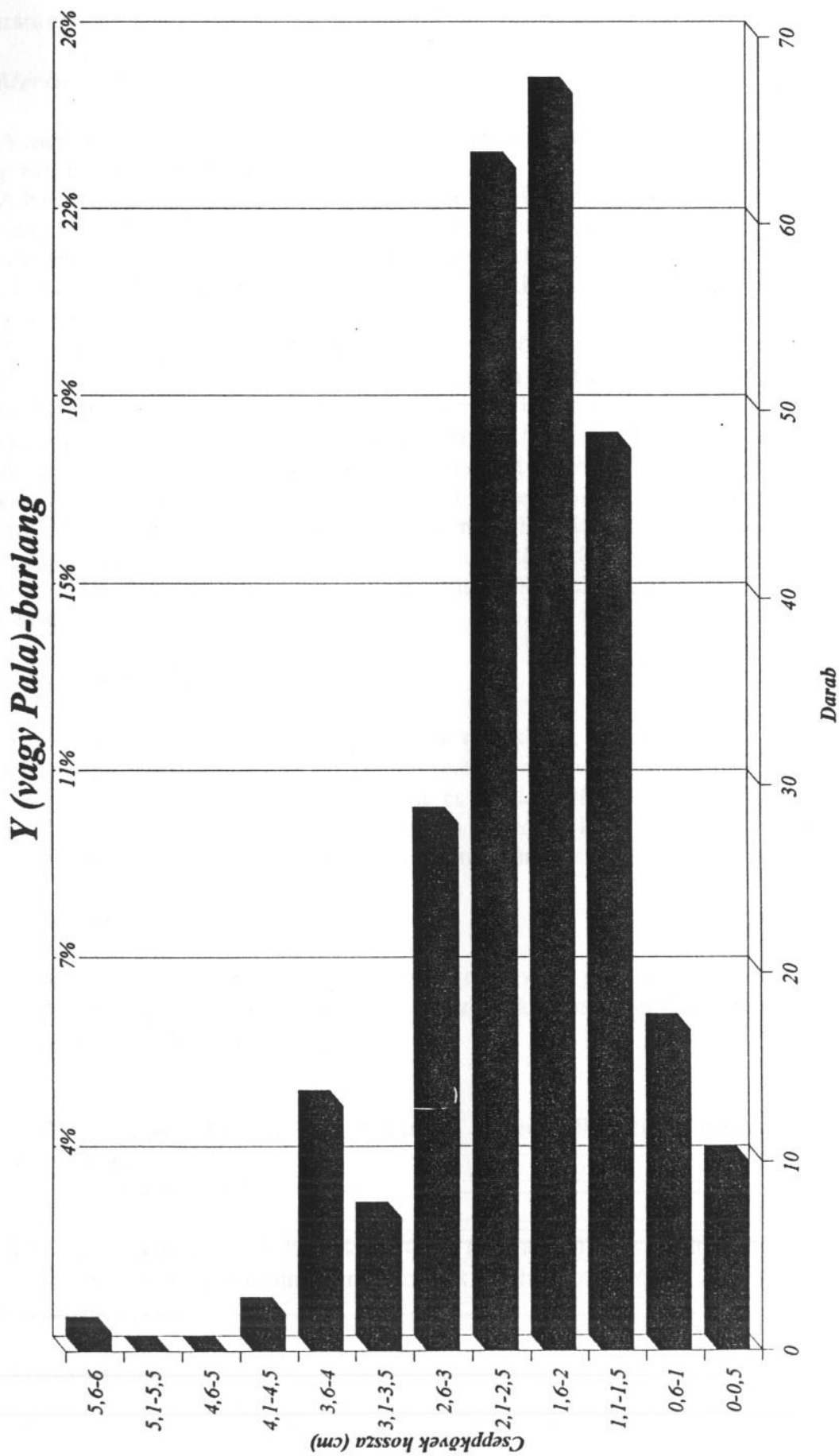
Y (vagy Pala)-barlang
 Függőcseppkövek területenként vett hosszának az átlaga

Y (vagy Pala)-barlang

Függőseppkövek területenként vett tömege

Függőcseppkövek gyakorisági hisztogramja

7. ábra

Ebben az ágban találhatóak a tetaráták, amelyek az aljzaton tartják a vizet. A benne lévő víz miatt a tetaráták egész felületét borsókövek borítják.

Mérések a barlangban

A mérések célja a cseppkőnövekedés számszerű megadása, valamint a cseppkövek tömegének és gyakoriságának meghatározása volt.

A barlangban 400-nál több sztalaktit, illetve cseppkőképződés van. Ezek közül Majoros. Zs. és Lénárt L. (1975) 387 darabot mértek meg. Az adataikból a stalaktitokra 0,1-0,7 mm évenkénti növekedést, a tetarátákra 0,7-2,2 mm évenkénti növekedést kaptak. Én 267 darab stalaktitot, 174 darab redőt és 9 darab tetarátát mértem meg. Ezekből az adatokból próbáltam meghatározni a cseppkövek tömegét és azok gyakoriságát.

A cseppkő tömegét a térfogatából és sűrűségéből ($\rho = 2,7 \text{ g/cm}^3$) számítottam ki. Mivel a barlangban minden cseppkő megközelítőleg egykorú ezért a cseppkőben levő vízvezető csatorna körül lerakódott mészkő "fal" vastagsága mindenhol 1 mm. Ennek a "falnak" a felülete $0,035 \text{ cm}^2$. Ezt az adatot már csak a sűrűséggel és a mért cseppkőhosszal kellett megszoroznom.

A további munkához és a mérésekhez szükség volt a barlangot 31 területre felosztanom. Ezeket a területeket számoltam meg és mértem meg a cseppköveket. A kapott eredményeket (tömeg, hossz, darab) grafikonokon ábrázoltam. Ezeket jól látszik, hogy mennyi cseppkő van a barlang egyes területein (3. ábra), hogy hány darab, milyen tömegűek (6. ábra) és hosszúak (5. ábra). Jól látszik rajtuk, hogy a Ny-i ágban levő stalaktitok tömege körülbelül ötszöröse a K-i ágban levő stalaktitok tömegének.

Élőlények a barlangban

A barlangban egész évben állatok találnak menedéket, otthont. Télen a barlang melege miatt denevérek, pókok, lepkék húzódnak meg. Nyáron a medencékben lárvák állapotú gőtéket figyeltem meg. Egész évben él itt Foltos-szalámbra, és időnként táplálkozni jár ide valamilyen ragadozó, erre a földön talált lepkeszárnyak mutatnak. A növények közül a moha és a páfrány több faja is megél a fényhatárig. A páfrányok közül én a gimpáfrányt és a pikkelypáfrányt határoztam meg.

A barlang klímája

A barlang méretei kicsinyek, ezért levegője és vizei jól követik a külső hőmérsékletet. Az üregben számottevő légmozgás nincs. A vízszint állása évszakonként különböző. Télen a barlang első 10 méteres szakaszán megfagy a víz.

5.1.5 A Nyelesgambi-barlang feltárása során előkerült csontmaradványok vizsgálati eredményei.

(Ferenczy Gergely)

A barlangi csontokat előkerülésük mélysége szerint elkülönítve küldtük fel Dr. Vörös Istvánnak a Természettudományi Múzeum munkatársának meghatározás végett. A vizsgálati részeredmények a következők voltak:

Nyelesgambi:

19.:	Eguus sp. (ló)	1 db.
20 m.:	Coelodonta antiquitatis (gyapjas orrszarvú)	4
	Bison priscus (ösbövény)	13
22 m.	Equus sp. (ló)	10

	Bison priscus (ősbövény)	1
	Kiskérődző (vad)	3
	Lepus sp. (nyúl)	1
24 m.:	Coelodonta antiquitatis (gyapjas orrszarvú)	2
	Bison priscus (ősbövény)	1
	Cerphus elaphus (gímszarvas)	3
	Capreolus capreolus (öz)	2
	Canis lupus (farkas)	1
	Lepus sp. (nyúl)	4
	Aves sp. (madár)	2
	Castor sp. (hód)	
Lilla-bg.	70 m-re a bejáratától:	
	Ursus spelaeus	4 db.

A leletek fosszilis (ősbövény, gyapjas orrszarvú) ill. szubfosszilis (ie. 10000- 2000 év közt: hód, gím, öz, madár, nyúl, farkas) korúak. A pontosabb leírást később ígérte a muzeológus.

Az 1995-ben talált csontokat szintén elküldtük, melyekről információt még nem kaptunk. Az eddigi leletektől annyiban különböznek, hogy rágcsló álkapsok is előfordultak.

5.1.6 Balekina-barlang víznyomjelzéses vizsgálata (Ferenczy Gergely)

A Jáspis- és Balekina-bg-ok védőidomának meghatározása érdekében a KTM Barlangtani Osztályának megbízásából Sásdi László fluoreszcenciával víznyomjelzéses vizsgálatot végzett a Balekina-bg-ban. A vízfestésre 1995 április 21-én került sor, mely április 24.-én 17⁰⁰-kor jelent meg az addig nem ismert Wekerle-forrásban (az Óskohótól 200 m-re Ómassa felé a patak jobb partján lévő mederforrás). Az eredményből következően a két barlang közös rendszert alkot, a bánya alatt húzódó járatokkal. Érdekesség, hogy a vízmozgás iránya és a geológiai viszonyok alapján a fő törésirányt a Balekina-bg. Adja. (3 sz. kép)

5.2 Filmdokumentáció (Kertész Gábor)

Egyesületünk a 95-ös évben két nagyobb külföldi túrán vett részt, s ahol sikerült filmfelvételt készíteni. Ezenkívül nagyobb eseménynek számít a Barlangnap filmdokumentáció is, valamint egyéb, a kutatóházban történt társasági életről is készült videó felvétel. A Regionális Környezetvédelmi Központ anyagi támogatásával néhány video kazettát vásárolhattunk, s a kamerahasználat amorfizációjára is jutott egy kis ellentételezés.

Az év első videófelvételét Olaszországi túránkon a **Gortani-barlangban** készítettük (95 febr. 18-26). Felszíni, valamint barlangi felvételeket is rögzítettünk. A használt technikai eszközök közül saját részről egy SONY FX 270E típusú filmfelvevővel dolgoztam saját kazettára. A világitást egy, a Bükki Barlangkutatásért Alapítvány által a rendelkezésünkre bocsátott UNOMAT VL-100-as akkumulátoros lámpa segítségével oldottuk meg. A túra során 50- percnyi nyersanyagot sikerült rögzíteni, ebből egy 18- perces filmet vágtam össze. A felvételek elkészítésében segítségemre voltak: Bóta Nándor, Borzsák Sári, Horn István, Horváth Zsuzsa. (A film a Barlangkutatók Szakmai Találkozásán nagy sikert aratott.)

A Létras-tetői Barlangnapon a **Szepesi-Láner-barlangrendszerben** megrendezett csapatversenyt, valamint a felszínen rendezett egyéni versenyt filmeztük le. Egy SONY TR 380E típusú saját kamerával dolgoztam egyesületi kazettára. A világítást a fentiekben már leírt lámpával oldottuk meg. Összesen 90- pernyi nyersanyag készült a rendezvényről. Segítségemre Mihalov Csaba (Madar) volt.

Az év második nagyobb külföldi túrája Szlovéniában volt. Több barlangban is készítettünk felvételt. A túrán a barlangnaphoz hasonlóan SONY TR 380E típusú kamerámat használtam. A túra résztvevői által vett kazettára dolgoztam. A világítást szintén a VL-100-as lámpa oldotta meg. Jelentős mennyiségű 170- perces nyersanyagot sikerült szalagra rögzíteni. Ezen anyag létrejöttében Ónodi László és Veres Imre segédkezett.

További felvételeket a Láner-bg bejárati munkálatokról Báthori Károly SAMSUNG VP- J 52 típusú saját kamerával készített.

5.3 Fotódokumentáció

5.3.1 Szepesi-Láner barlangrendszer, Speizi-barlang

A Barlangtani Intézet megbízásából ez évben fotódokumentációt állítottunk össze a Szepesi-Láner-barlangrendszeréről valamint a Speizi-barlangról. A felvételeket Kovács Attila, Ferenczy Gergely és F. Nagy Zsuzsanna készítették, természetesen néhány lelkes és "kitartó vakutartó" marceles segítségével. A válogatásnál nem feltétlenül az esztétikumot, vagy a tökéletes képminőséget vettük figyelembe, mint inkább a járatok jellegzetes pontjait, járatrészeit kívántuk bemutatni. A 20 Szepesi és 10 Speizi felvételek eredeti dia, illetve negatív anyagát az Intézet részére átadtuk, előtte nagyítottunk le az évkönyvünk számára néhány példányt. (1-20, 1-10 sz. kép)

Az egyesületi használatra továbbra is Kovács Attila, Ferenczy Gergely, F. Nagy Zsuzsanna és Schreithofer Nóra készítette az idén is a legtöbb felvételt. Hazai fotós túráink anyagából, a Lilla-, Hajnóczy- és Katowice-zsombolyból válogattunk képeket. (34, 35, 36, 37 38, 39 sz. kép)

5.3.2 Az év természetfotósa - kiállítás

(F. Nagy Zsuzsanna)

A "Természet gyöngyszemei és Az év Természetfotósa 95" című pályázatra hirtelen felindulásból küldtem el néhány fotómat a Szelek táborok anyagából, illetve a Hajnóczy-barlang képeiből válogatva. A hat képből, mint ahogyan a meghívóban írták, egyet "kiállításra méltónak" ítélték. (40 sz. kép) Úgy tűnik, hogy a zsűri csak-csak kezdi értékelni a földtani természeti értékek formakincsét és érdekességét is, hiszen tavaly Attila barlangos fotója is átjutott a zsűrizésen.

A Magyar Kultúra Alapítvány székházában, október 14-én tartották a megnyitót, melyre csakúgy, mint a kiállításra, nem sikerült eljutnunk. 1996-ban Miskolcon is szerepel vándorkiállítás formájában az anyag, talán akkor pótolható a kiállítás megtekintése.

3. A Garadna-patakba torkolló Wekerle-forrás vizében megjelenik a fluoreszcein (Balekina-barlang vízfestéses vizsgálata)
Ferenczy Gergely

34. A Kis-fennsíki Lilla-barlang sztalagnit-erdeje /

Kovács Attila

35. Tufagátak feletti cseppkölefolyás (Lilla-bg)

Kovács Attila

A Szepesi-Láner-barlangrendszer fotódokumentációja

- Szepesi-aknarendszer: 1. A Mesebeli kürtő (12m) *(Ferenczy Gergely)*
2. A Romterem boltozata *(FerenczyGergely)*
- Keleti-ág: 3. A Lábfürösztő *(Ferenczy Gergely)*
4. Cseppkőkérgeződés *(Ferenczy Gergely)*
5. Borsóköves falrészlet és cseppkőoszlop *(Ferenczy Gergely)*
6. Hullámkagylós falrészlet a K-i-ág bejáratánál *(Ferenczy Gergely)*
- Nyugati-ág: 7. Képződmény patameder felett *(F. Nagy Zsuzsanna)*
8. Cseppkőlefolyás a Borsó-ágban *(Ferenczy Gergely)*
9. Borsó-ág *(Ferenczy Gergely)*
10. Színlők a Ny-i-ág egyik felső járatában *(Ferenczy Gergely)*
11. A patakos-ág plafonján található függőcseppkő csoport *(F. Nagy Zsuzsanna)*
12. A Kisbaldachin *(Ferenczy Gergely)*
- Fofó-ág: 13. A Ferde-terem (Fofó-ági becsatlakozás a Szepesi Fő-ágába) *(Ferenczy Gergely)*
14. A járatrész leglátványosabb cseppkőlefolyása *(F. Nagy Zsuzsanna)*
15. A III-as szifon bejárata *(F. Nagy Zsuzsanna)*
16. Visszaoldott cseppkőkéreg *(F. Nagy Zsuzsanna)*
17. A Harangakna *(Ferenczy Gergely)*
18. Romterem *(Ferenczy Gergely)*
19. Vizmosás nyoma a Romteremben *(Ferenczy Gergely)*
20. Az omlásveszélyes feltáró-akna (ideiglenes) ácsolata *(F. Nagy Zsuzsanna)*

Speizi-barlang fotódokumentációja

1. Omladékos zóna *(Kovács Attila)*
2. Baldachin a patakos-ágban *(F. Nagy Zsuzsanna)*
3. Cseppkőképződmények a baldachinon *(Kovács Attila)*
4. A patak által bevágott hasadék felülnézetből *(F. Nagy Zsuzsanna)*
5. A patakmeder egyik legjellegzetesebb meandere *(Kovács Attila)*
6. Evorziós üst a mederfenéken *(Kovács Attila)*
7. Lefűződött meander a mederfenéken *(F. Nagy Zsuzsanna)*
8. A barlang legnagyobb cseppkőzászlója *(F. Nagy Zsuzsanna)*
9. A patakmeder egy kiszélesedő szakasza *(Kovács Attila)*
10. A szifon előtti Nagyterem baldachinjai *(Kovács Attila)*

A Szepesi-Láner-barlangrendszer fotódokumentációja

Szepesi-aknarendszer:

1. A Mesebeli kúrtó (12m) (Ferenczy Gergely)

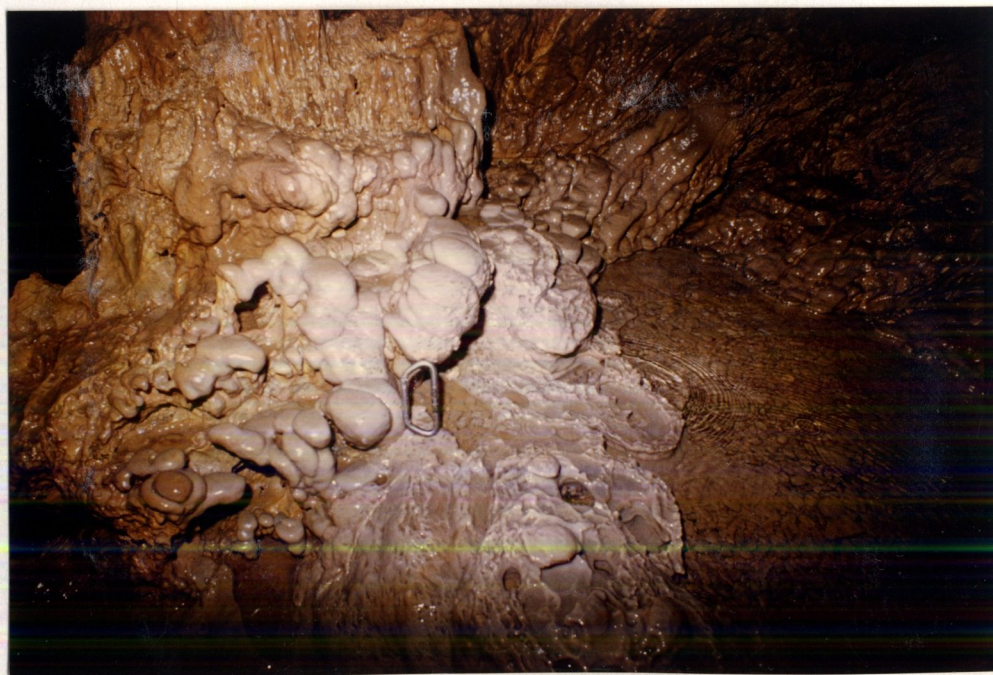
2. A Römterem boltozata (FerenczyGergely)

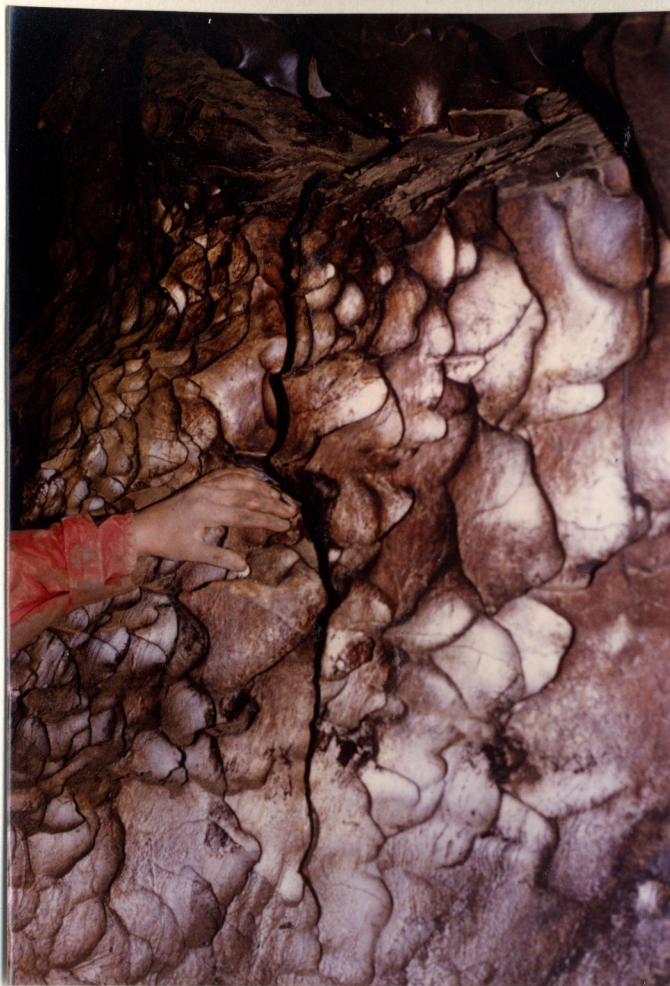
3. A Lábfürösztő (Ferenczy Gergely)

5. Borsóköves falrészlet és cseppkőoszlop (Ferenczy Gergely)

4. Cseppkőkérgeződés (Ferenczy Gergely)

6. Hullámkagylós falrészlet a K-i-ág bejáratánál (*Ferenczy Gergely*)

Nyugati-ág:

7. Képződmény patameder felett (*F. Nagy Zsuzsanna*)

8. Cséppkőlefolyás a Borsó-ágban (*Ferenczy Gergely*)

9. Borsó-ág (*Ferenczy Gergely*)

10. Színlők a Ny-i-ág egyik felső járatában (*Ferenczy Gergely*)

11. A patakos-ág plafonján található függőcseppkő csoport (F. Nagy Zsuzsanna)

12. A Kisbaldachin (Ferenczy Gergely)

Fofó-ág:

13. A Ferde-terem (Fofó-ági becsatlakozás a Szepesi Fő-ágába) (Ferenczy Gergely)

14. A járatrész leglátványosabb cseppkőlefolyása
(F. Nagy Zsuzsanna)

15. A III-as szifon bejárata (F. Nagy Zsuzsanna)

16. Visszaoldott cseppkőkéreg (F. Nagy Zsuzsanna)

17. A Harangakna (Ferenczy Gergely)

18. Romterem (*Ferenczy Gergely*)

19. Vízmosás nyoma a Romteremben
(*Ferenczy Gergely*)

20. Az omlásveszélyes feltáró-akna (ideiglenes) ácsolat
(*F. Nagy Zsuzsanna*)

Speizi-barlang fotódokumentációja

1. Omladékos zóna (Kovács Attila)

2. Baldachin a patakos-ágban (F. Nagy Zsuzsanna)

3. Cseppkőképződmények a baldachinon (Kovács Attila)

4. A patak által bevágott hasadék felülnézetből (F. Nagy Zsuzsanna)

5. A patakmeder egyik legjellegzetesebb meandere (Kovács Attila)

6. Evorziós üst a mederfenéken (Kovács Attila)

7. Lefűződött meander a mederfenéken (F. Nagy Zsuzsanna)

8. A barlang legnagyobb cseppkőzászlója (F. Nagy Zsuzsanna)

9. A patakmeder egy kiszélesedő szakasza (*Kovács Attila*)

10. A szifon előtti Nagyterem baldachinjai (*Kovács Attila*)

36. Az Óriás-terem cseppkötőmbje (Hajnóczy-bg.)
Kovács Attila

37. Hófehér képződmény a Csicsogóban
(Hajnóczy-bg.)
Kovács Attila

38. Galéria (Hajnóczy-bg.)
F. Nagy Zsuzsanna

39. A Katowice-zomboly törmelékkúpja
Kovács Attila

6. CSOPORTÉLET

6.1 Összesítés hazai túráinkról

6.1.1 Túrák az Aggteleki karszton

(Kovács Attila)

Az év folyamán több alkalommal jártunk az Aggteleki-hegység/Alsó-hegy térségében. Az utak oka a Kutas-busz gyakori járata, célja pedig néhány ritkán látogatott hely megnézése volt. A résztvevők általában (természetesen Kutas Tamás,) Kozma György, Kovács Attila, Kovács Mátyás, Debreczeni Gábor, Apró Zoltán voltak változatos eloszlásban. Megnéztük és bontottuk a Haragistya peremén a **Musztáng-barlang melletti** (név híján: Kutas-féle) barlangot. Rácsodálkoztunk a Musztáng-barlang előtti - a barlangból kitermelt - iszonyú mennyiségű földre, majd később ugyanilyen gigászi erőfeszítésnek a nyomait láthattuk a Nagy-oldal fennsíkján a Nagy-oldali-zsomboly mellett. Ott már csak mintegy mellékesen, mert oda a zsomboly töbrének oldalában (legközelebb pedig csak a Dunántúlon) nyíló kakasmandikó (*erythronium dens-canis*) miatt mentünk. A fokozottan védett Nagy-oldal gyönyörű hely. Mivel bioszféra rezervátum magterülete, mindenféle emberi tevékenység tiltott, nemcsak barlangba, a területre sem szabad engedély nélkül menni - figyelmeztetnek a kihelyezett táblák (42 sz. kép). Ehhez képest a gépi fűrészsel elvágott fatörzsek elég furcsán mutattak az út szélén. Igaz, nem fakitermelés miatt dolgozott a fűrész. Csak az utat tisztította itt meg valaki. Egy terepjáró(!?) számára. Hogy el tudjon menni a vadetető(!?) helyig. (A vadászat biztos nem emberi tevékenység. Ennyit a természetvédelemről és a tiltásról.)

A szlovák oldalon elkirándultunk a **Szilicei-jégbarlanghoz** (47 sz. kép). Jég ugyan nem sok volt most benne, de teljesen jég nélkül is elég lenyűgöző látvány lenne a lankás dombok közti hatalmas száda. A felette levő sziklafalban hollófiókák nyújtogatták óriási kopasz nyakukat a több táborüznyi gallyból rakott fészkekből.

Jósvafőről egy újonnan átadott tanösvény vezet a Kuriszláni-víznyelőhöz. Igaz nem a tanösvényen, csak úgy toronyiránt, de mi is jártunk ennél az időszakos víznyelőnél, amely a bővizű Nagy-tohonya-forrás (Kossuth-barlang) vízgyűjtő területéhez tartozik. A barlang feletti látványos "tektonikai preformáció", a nagy törés, amely valaha Kessler Hubert számára kijelölte a mesterséges táró irányát, ugyancsak megért egy kirándulást.

Aggteleki kirándulásainkra végül egy baradlai hosszú túra tette fel a koronát.

6.1.3 Tapasztalatszerzés az Aggteleki Nemzeti parkban

(Ferenczy Gergely)

A Barlangtani Intézet szervezésében az Aggteleki NP., a Bükk NP. és csoportunk részvételével (Vadász I., F. Nagy Zs.) bejáráson vettünk részt, melynek célja az ANP fokozottan védett barlangjainak lezárásai, műszaki eszközeinek megtekintése volt. Ennek során 6 lezárást (**Meteor-bg., 404-es, Rejtek-zs., Rákóczi-bg.-ok, Földvári A.-bg.**) és 4 létrabeépítést néztünk végig, melyek a műszaki elvárásoknak megfelelnek. A bejáráson szerzett tapasztalatok nagy segítséget nyújtanak barlangjaink műszaki eszközeinek felújításához.

40. Tűzköves meander a Szelek-barlangjában
(Erdély - Az Év Természetforósa Kiállítás)
F. Nagy Zsuzsanna

41. A Nagykőmázsa-zsomboly bejárata
Kovács Attila

42. Kakasmandikó az aggteleki Nagy-Oldalon
Kovács Attila

6.2 Összesítés külföldi túráinkról

6.2.1 Olaszország: Michele Gortani-bg. (-932 m)

(Horvát Zsuzsa, Kertész Gábor)

1995 február 18 szombat-26. vasárnap.

Már majdnem arra gondoltam, hogy megsértődök és nem is írok naplót, annyira menetrendszerűen ment minden, hogy teljesen unalmasnak indult a dolog. Óraműpontossággal kaptuk a hírt, hogy a társaság miskolci sejtje óraműpontossággal elindult Budapestre. Óraműpontossággal 10 órakor becsöngettek a Fő utca 51-be. Rövid ismerkedési estét rendeztünk (pezsgő, tűzijáték, miegymás). Óramű pontossággal az első felvonót értük el Sella Nevea-ban. A Canin-fennsíkra való felmenetelünk is menetrendszerűen ment, már amennyire Imi és Nándi is úgy tervezték, hogy combig érő friss hóban fognak utat taposni a többieknek. Még találkozásunk a Börcsökékkel is az eltervezettek jegyében zajlott. Itt az óraműpontosságnak befellegzett ugyanis felgyaloglás után nem mentünk le rögtön a barlangba. Expedíciónk vezetője azt a (tényleg) megalapozott döntést hozta, hogy tartunk egy 16 órás "pihit". Nem váltott ki nagy ellenkezést. Ezt a pihenőt a barlang felé félúton levő bivak-barlangban töltöttük. Átsétáltunk a bivak-házba, ami a barlang bejáratának a közelében van. Lassan a társaság leszivárgott a lukba.

		Leszállás	bivak
1. Beszerelő csapat	: Imi, Gergely, Nándi, Sári	14 óra	20 óra
2. Csapat	: Feri, Kisvödör, Kora, Zoli	15 óra 20 perc	22 óra 45 perc
3. Filmező csapat	: Daki, Gábor, Pihe, Zsuzsa	17 óra 45 perc	22 óra 45 perc

Végre a bivaknál (-450m) fetrengünk. A végpont felé 14 órakor indultunk. Imre, Nándi, Gergely, Sári, Zsuzsa. 11 órakor keltünk fel. Sikerült elindulnunk. 18 óra Grando Meandro eleje. Pihenés. Ha így haladunk, mire lemegy a nap este lesz. 22²⁵ a végpontot érdekes módon értük el. Kis kötél hiány miatt beszerelésünk nem épp a barlangász tanfolyamok koncepcióját osztja, és hasznát vettük néhány itt felejtődött barlangi "kötélnek" is. Utolért bennünket a második csapat is (Daki, Pihe, Feri, Zoli, Kora, Kis vödör) mert kötélgyűjtő akciónk időigényes volt. Sári megállapította: "ide se karbidot, se kötelet nem kell hozni, úgyis találsz eleget". A bivakban 6⁴⁵. Sári nekilátott főzőcskézni. Szerintünk expedíciós konyhában Sári verhetetlen. Délután már arcot is mostam és belekarbidoltam a jobb szemembe. Azért a miénk a legjobb "szoba", ez tuti (Pihe, Sári, Gábor, Zsuzsa). Reggelente Pihe csokit meg kávéval oszt, Sári a bolygó legjobb kajáit főzi, Zsuzsa naplót ír, Gábor olvassa és filmezi. Pihe saját bevallása szerint úgy érzi magát mint akit tegnap beraktak egy bag-be és a csapat végigverte bambuszbottal. Az első csapat indulása a Marmite- ágba 20⁰⁰-ra volt tervezve. Imre 22⁰⁰-kor ébresztett minket, és azóta is alszik. 00³⁵ van. Most megint a boldog idő van, Sári főz. 1³⁰ van. Halálra ettük magunkat. Még mindig a bivakban vagyunk el, de már eljutottunk a tényhez, hogy egy óra múlva el kellene indulni. Szabotázs van, mert expedíciónk vezetője még alszik. Elindult az első csapat (Kora, Laci, Feri, Zoli). A második csapat (Gábor, Sári, Pihe, Nándi, Zsuzsa) filmezni indult. Sikerült egy egész jó anyagot összehozni a 90-es akna tetejéig. A mi túránk végül 13 órára kerekedett. A harmadik csapat (Imi, Gergely, Daki) a kiszerelő csapat volt a bivakig. A 90-es akna tetején találkoztunk a kifele jövő első csapattal. Sári csatlakozott hozzájuk, így visszament a bivakba. Mi végimentünk a Marmite-én, majd visszatértünk mi is. Kiseb időeltéréssel megjött a harmadik csapat.

Február 24. Péntek 20⁴⁵. Ágyban, hálósákban. A kijövetel 3 hullámban zajlott:

1. Sári, Kora, Zoli, Gábor
2. Pihe, Nándi, Feri, Laci
3. Gergely, Daki, Zsuzsa, Imre

Klasszul kijöttünk. Szerencsére a köteleket nem kellett kihozni. A felszínen ítélet idő volt: esett a hó, fúj a szél, köd és hideg volt. Remélem holnapra szép idő lesz. A hangulat remek. Másnap felkelés után kedélyes pakolásunk következett, fejenként kb. 36,6 m² felületen. Mindenki bepakolta

a fagyott overallját, slószát és pár kg. havat a hálósákjába. Ragyogó napsütés mosolygott ránk. Kisebb takarítás és naplóírás után útnak ill. hónap. Irdatlan szél kerekedett. A hágón megvártuk egymást, majd gyorsan lecsusszantunk a Gilbert-házhoz. A felvonónál kisebb gondunk akadt. Csak lent van kassza, és mi csak felfelé váltottunk jegyet. Végül sikerült lejutnunk. Ezután vidám percek következtek, pezsgő, miegymás. Tarvisióban megszálltunk egy szupermarketet. Innentől Graz előtt 69 km.-ig nagyjából mindenki azzal töltötte az idejét, hogy megpróbált az autók sebességéből, Daki vezetési stílusából és az útkereszteződések számából meghatározni a találkozási pontunk helyét. Daki ugyani úgy gondolta, hogy ebben az országban a piros jelzés jelenti a szabad utat. Végül is mindhárom autó szerencsésen hazaért. Ha valaki többet szeretne megtudni a Gortani túránkról érdemes megnéznie az ott készült video filmet.

6.2.2 Szlovénia

(Kovács Attila)

A Sezana-i Barlangkutató Egyesület megalakulásának 40. évfordulójára nemzetközi barlangász találkozót szervezett, az általuk kezelt **Vilenica-barlang** előtti rétre. Itt van a házuk is, klubhelyiséggel, büfével, mosdóval, WC-vel, parkolóval, sőt még további mellékhelyiségeket, tábort zuhanyozót építettek, parkolót bővítettek a várható számos vendég fogadására. Az előkészületek javában folytak amikor -egy nappal korábban- megérkeztünk. Később kiderült: a nemzetközi helyett magyar barlangász tábor lett, kicsit furcsa, érthetetlen közjátékokkal.

Augusztus 3-án, 11.15-kor indultunk Miskolcra négy autóval:

1. Ónodi László, Ónodiné M. Ildikó, Kertész Gábor, Veres Imre, Tari Edit
2. Galán Mihály, File Ferenc, Vadász István, Riskó Ágnes
3. Kovács Attiláné, Kovács Attila, Kovács Mátyás, Vincze Klára, Schreithofer Nóra
4. Uri Sándor, Horn István

Sanyi először utazott barlangászokkal. Kicsit csodálkozott is a társaságon, ő Pihéhez hasonló alakokat várt. Kemény, szívós, marcona jelzői nem nagyon illettek a társaság női felére. Hát még akkor hogy csodálkozott, amikor a megszokott utazási tempója (100-120) helyett Klári vezetésével csak 60-70-es tempóval haladt a konvoj. Később megszokta.

Misi kocsija az Astoriánál defektes lett, Pihék pedig az M1/M7-es szétválásánál elvesztek, de végül mindenki odaért Ajkára Nóriékhoz. Innen aznap már csak Csehiig mentünk. Mint 1993-ban, most is itt aludtunk.

4-én reggel hétkor indulunk tovább. Muraszombat, Maribor, Ljubljana. Nagy a meleg. Du. 5 óra körül megállunk Postojnán (a többiek is hagyják lássák a barlangot kívülről!). Divaca után megmutatom a társaságnak a Risnik hatalmas beszakadását. Nagy a sikere, de legalább akkora a Lokev főterén levő élelmiszer áruháznak is. Este 7-kor gurulunk be (az azóta "csúszós úttest" jelzőtáblával ellátott borulós kanyarunkon át - lásd: MLBE Évkönyv 1993.) a Vilenica-barlang parkolójába. A helybeliek nyüzsgése, készülődése megalapozza hitünket, hogy nagy létszámú nemzetközi vendégsereg számíthat. Ehhez képest kicsit talonba tettek: várjunk, majd jön valaki (főnök?) és kijelöli(!) a sátor- és autó-helyünket. Vártunk. Egy óra múlva beszédtek 20 DM/fő regisztrációs díjat. Mindenkinek műsort, levonót, prospektust, kitűzhető névkártyát ígértek (holnap, ha beüzemelik az irodát, számítógépet. Ehhez képest semmit sem kaptunk! Riskó Ági vásárolt(!) 500 tolar-ért) egy műsorfüzetet. A zárótáborútnál aki ügyes volt megcsíphetett egy levonót. A még ügyesebbje pedig még délelőtt elcserélte a pólóját egy helybelire.) Két óra múlva kijelölték a frissen letarolt és kavicsal felszórt erdőben levő parkoló egyik sarkában az (örökös, kötelező!) helyünket, majd a sátorverésre használható területünket is. Tábort így már sötétben vertünk.

5-én délutánra volt kitűzve a "tábornyitó ceremónia". Egyéni akcióként elmentünk hát a Rakov Skočan (Rák-medence) nevű látványos szurdokot megnézni. Természetesen jártunk a Rák-patak nyelőjeként működő Tkalca és forrásaként működő **Zelske jama** nevű barlangokban, Pihe nem állta meg, hogy ne ereszkedjen egyet az egyik felszakadás 45 méternyi nyílásából, többen bejárták az egyik patakos barlang-alagút sziklafalát, sőt Nóri - nem teljesen saját akaratából - a fürdést is kipróbálta a Rák-patakban. A nap ebben a hűvös szurdokban kellemesen telt el, és ráadásul - a helyismeretemre támaszkodva - megnéztük a Planinai-poljén a Laze melletti **Mackovica-barlangot**. Még Klári is bejárta, bár a Nagyterembe felvezető szűkületnél nyomdafestéket nem tűrő megjegyzésekkel kísérte igyekezetünket, amíg áttuszkoltuk.

Mire visszaértünk a táborba, minden magyar megérkezett. Volt ugyan egy szlovák társaság is egy hatalmas busz-szerű lakókocsival, sok gyerekekkel, de el is mentek pár nap múlva. Jött egyszer egy portugál csapat is, de a szlovének 100 DM regisztrációs díjat kértek tőlük, ezért elmentek. (Két éve a vendéglátóink Portugáliában túráztak!) Az utólag érkezők 100 DM-ás díja a zsúfoltság megelőzésére, a sáskarajként özönlő olaszok ellen lett megállapítva. Ehhez képest a jelenlevő 60 magyar a tábor és a parkoló ötödét-tizedét foglalta csak el, és nem csak olaszok, de más nemzet sem volt a táborban. A találkozó vége felé egy ukrán csoportot is - a távol levő főnökre hivatkozva - egész nap várakoztattak, majd a 100 DM-el sikeresen elijesztettek. A 10 km-re levő Trieszt-beli olasz barlangászok e "nemzetközi" táborról nem tudtak!

A tábor hirdetőtábláján aznap este két túraírást találtunk: az egyik a Martinska jama-ba indult, ezt már le is foglalták a BEAC-osok, a másik egy barlangokat is érintő autós/gyalogos (ú.n. trekking) út volt a Kozinski-karszt területére. A betelt barlangos túra miatt tehát 6-án reggel a 15 BEAC-oson kívül mindenki trekkingelni indult. A 18(!) autóból álló konvoj a Beka faluhoz tartott. Innen rövid gyaloglással értük el a falu melletti völgyben a **Mitkova barlangcsoportot**. Kiszáradt kis patak, szurdok, látványos nyelő, sziklahíd, időnként komoly vizeket is látó egy-két méter szélességű barlangfolyosó - ezek voltak a látványosságok. Az 1000 m fölötti hosszúságú barlangból csak az első száraz 60-80 métert jártuk be - végül is "csak" trekkingeltünk. A közel 50-es létszám miatt két csoportban mentünk itt. A másik csoport energiájával nem bírva bemászott a vizes szakaszig - ez is a konfliktus egyik oka lett este, pedig az egyik szlovén túravezető esett vízbe, nem mi.

Nagy volt a meleg, sokan voltunk, egymásra vártunk, nem haladtunk, pedig érdekes volt az Osp feletti sziklafalban a jókora szádába épített vár romja, amit a mögüle váratlanul feltörő karsztárvíz sodor le valamikor. Érdekes volt a Socerb-vár alatti **Sveta jama** (Szent-barlang) is, ahol többen majd kiugrottak a bőrükből örömben, amikor az ottani idegenvezető beleegyezett, hogy néhányan lemásszanak az egyik aknán. A mi guide¹-jainktól egész nap csak azt hallottuk: Stop! Danger!² Azt pedig kifejezetten kitolásnak érezte a társaság, hogy a Dimnice túrája előtti 1" órás várakozás idejét a **Jama v Jezerini** megnézésével töltöttük el. Ehhez kb. 10 km-t autózni kellett (ebből 2 km pornyelés), majd egy sűrű, bozotos erdőben, meredek oldalon felkínlódtunk egy két kis teremből álló barlanghoz. A továbbvezető járatról kapott információ: DANGER. (Aki mégis beslisszant, az az ellenkezőjét állította!)

A fel-felizzó hangulatot aztán a **Dimnice** kissé lehűtötte. Az egyébként is a nap fénypontjának számító barlang fantasztikus volt. A bejárati akna falába spirálisan vájt lejárát, a lenti hatalmas termek, folyosók, cseppkövek mindenkit lenyűgöztek. Persze itt is "fegyelmezetlenkedtünk": néhányan tovább mentek a patak mentén, hiába üvöltöztek "stop"-ot a "guide"-ok. Világítás nem volt lent, de az ötven karbidlámpa mindent be tudott világítani.

Ezzel be is telt a nap: a még hátralevő egy-két barlangbejárat és völgy helyett már minden autó hazaindult.

¹vezetőinktől (a társalgás a szlovénekkal leginkább angolul folyt)

²Állj! Veszély!

A másnapi műsort elolvasva a sok rebellis magyar nem bírta tovább: udvariasan, de nagyon határozottan fellázadt. (A barlang ugyanis a Zelske jama lett volna (max. 15 fő) ahol egyrészt mi már jártunk, másrészt pedig bárki bármikor elmehet, ha meglátja a sztráda menti Rakov Skocjan-t hirdető táblát. A trekking pedig bemutatott volna 6-8 barlangbejáratot! És még mindig marad 20-30 ember.) Nem igazán értettük mi célból hívták össze a (nemzetközi) találkozót, ha nem akarnak barlangba vinni. A problémánk elővezetése közben kiderült: ők sem értik miért jöttünk ide, hiszen nem sörözgetünk velük este a csűrben. Egyébként is az első nap a "teszt" volt, hogy hogyan viselkedünk barlangban, és egyáltalán nincsenek velünk megelekedve, mert fegyelmezetlenek vagyunk. Különbösen sincs elég túravezetőjük ennyi emberhez. Egymás céljain és indítékain vitatkozva végül is annyit megígértek, hogy másnapra még egy barlangtúrát beiktatnak. Hiába kértük, egyedül nem engedtek sehová. Fantasztikus képességeink emlegetése sem hatott rájuk: valószínűleg a barlangjaikat féltették.

A sikertelen egyezkedés eredménye a "menjünk haza!" lett. Kaptak még egy napot: mi (miskolciak) elmentünk a Predjama várat megnézni, a többiek a dupla túrára növelt Zelske-jamát választották, Börcsökék átmentek Olaszországba.

A **Predjama** és a barlang megnézése végül nagyon jól sikerült. A barlang túravezetője - miután megtudta, hogy barlangászok vagyunk - a frissen felújított váron is végigkalauzolt (ahol egyébként nincs idegenvezetés).

A táborba visszatérve szinte földbe gyökerezett a lábunk a hirdetőtábla előtt, és mindenféle "hazamenő" gondolatunk elszállt: a több napra előre kiírt programban délelőtt kettő, délután kettő barlangtúra, plusz trekking a "csak bejáratot" kedvelőknek. Az ezt követő napokon aztán annyit barlangászott a társaság, hogy meg is unta. Jártam ismét a **Jama v Partu pri Ogradi**-ban: a kristályfülke látványa miatt (is) másodszor is megérte. Jártunk a Vilenica kiépítetlen részében: a Fabris-termen át, amely az egyetlen rész a barlangban, ahová bontással (robbantással) jutottak be. Voltam ismét a **Lipiska jama** hatalmas cseppköveinél és fantasztikus folyosójában. Jártam a **Skamprlova** hosszabb szintes ágában: szép, de a sok felmászáshoz-lemászáshoz nem lett volna kötélünk legutóbb. Itt is már - mint mindenhol - minden járat ki volt szalagozva. A túravezetők pedig mindig nyüglődtek valamiért. Azért is, hogy betettünk még egy kötelet a Skamprlova 60-as aknájába és azért is, hogy Maci ne menjen xilofonnal a **Golokratnába**. Az volt még egy nagy lyuk: összesen 120 m mélységű barlang, ami egy 100-as aknából és egy oldalteremből áll. Az alján még világos van, zöld növényzet nő és sok a szemét (közte gránátok). Az akna átmérője is közel 100 m, igen látványos. Utólag nagyon sajnálom, hogy a Skamprlovát követő délutáni programként - fáradság, éhség és hasonló átlátszó kifogásaim miatt - nem mentem le ide.

11-én csaknem az egész társaság jelentkezett a **Skocjanske jama** "non-turist" részébe, a Hankecsatornába. Ez jórészt a sziklafalba vágott, kb. 25 m magasan vezetett 40-50 cm széles "út". A 100 éve épített járat munkálatai közben 5 ember halt meg. A vaskorlát állapota a korának megfelelő, szerencsére az indokoltabb szakaszokon új drótkötél van beszerelve (a régi tartókhöz!). Az út végét a mederben tettük meg a szifonig. Fényképezőt nem vittem, hogy úgysem fogom tudni ezt a nagy teret fotózni, pedig az ötven ember fénye és mozgása csodás képeket eredményezett volna. Többen beúsztak a szifon tavába: ez is fantasztikus és talán megismételhetetlen látvány volt. Aztán utólag mondták a szlovének, hogy fertőzött lehet a víz. Elindultunk kifelé és a fürdőöket előre szalasztották. (Kint persze a lift miatt megvártak!)

12-én délelőtt csak úgy elvagyunk. Imi, Sári és Pihe azért elmegy a **Kacna jamába**: 280 m mélységű kétágú aknarendszer. 180 m-ig járják be, állítólag a víz miatt nem lehet tovább. Sári azért megnézi: szerinte nincs is olyan nagy víz. Ebben a barlangban bukkan elő egy rövid szakaszra a Reka vize, ami eltűnik a Skocjan szifonjában, mielőtt a Timavo forrásban végleg felszínre kerülne. Mi többiek Portoroz rakpartján égetjük magunkat a nappal.

13-án is hasonló a program, csak Izolában.

14-én indulunk haza, no nem egyenesen - a Soca (az Isonzó) völgyén át. Nova Gorica után megbeszéljük, hogy meg-megállunk. Ehhez a képest az első 70 km-t úgy átszáguldjuk, hogy csoda, hogy megálltunk Kanal mellett egy kis lubickolásra a fantasztikus kőmederben.

Estére érünk Bovec-be a rafting, climbing, bikeing, trekking és más sport(ing) központba. A fiúk morfondíroznak a rafting árán és lehetőségein, majd visszamegyünk a Boka vízesés mellé az erdőbe aludni. (Ekkor még békén hagytak a rendőrök, bár a sok toalett-papírt látva, elég népszerű nemzetközi vadkempinget találtunk.)

15-én Sári, Pihe, Sanyi, Hugi, Misi és én felmegyünk a Kanin-platóra. 500 m-t nyerünk autóval az első felvonó-állomásig, de még így is marad 1200-1300 m. Fent kicsit hideg van, az olasz határt jelentő hágónál majd' el fúj a jeges szél. Rengeteg bunker van itt, még a barlangok is át vannak alakítva tüzelőállássá. Sári matat a törmelékben háborús ereklye után kutatva: sikeresen. Viszonylag tiszta az idő - ellátni a Gortani-ig (mondják akik ott jártak). Még megyünk egy kicsit felfelé: egyre több a beszakadás, hófolt, víznyelő - növényzet alig. Sanyinak elég volt a hegymászásból, leszalad az induló felvonóhoz, Pihe (talán együttlézésből) utána. Maci és Ági szalad elöl, ők azzal jöttek fel, a hágónál találoztunk.

Négyen maradtunk, elindulunk a rövidebb úton hazafelé. A rövidebb út a nehéz út, III-as lehetne, ha nem volna annyi drótkötél, betonlépcső, lépés, fogás beépítve. A nehéz út után felérünk a platóra. Sokáig megyünk a kopár karszton a Petra Skalarja nevű házat érintve. A hasadékokban azért vannak növények, virágok, néhol rengeteg a havasi gyopár. A Veliki Sedenj hatalmas sziklabordája mellett lefelé szerpentinező ösvényt aztán nagyon untuk már. A kövesutat elérve úgy csaptunk rá az út menti rengeteg málnára, mintha sohasem ettünk volna.

Aznap Imi, Gábor és Matyi bérelt ruhában a saját csónakunkkal vadvizezett egy kicsit a Socán, mások Tarvizióban vásároltak, lődörögtek.

Kicsit meglepődtünk, amikor leérve azt hallottuk, hogy a társaság fel haza akar indulni még aznap este. Mi még látni szeretnénk volna a Soca felső folyását másnap. Így aztán ketté vált a csapat: a Pihe- és Mici-autó hazaindult, a Misi- és Klári-autó vissza a tegnapi "kemping"-hez. Itt fogtak meg aztán reggel a rendőrök. Először 3000 tolar-t akartak fejenként bevasalni, majd legalább autónként, végül összesen 3000-el elmentek. Mindez hajnali "5-kor volt, mi pedig ötkor akartunk kelni.

Így aztán száguldottunk hazafelé, a tájat csak az autóból bámulva. Nem is álltunk meg csak a nevezetes 52-kanyaros út közepén, az 1600-as hágón, egy kicsit.

Száva-völgye, Karavanska alagút (8 km, 13,-DM!), Dráva-völgye, Graz útvonalon L8-ra értünk Ajkára. Nőrit kitettük, de a "nem maradunk" is 8-ig tartott (persze Nóri szülei gyümölcslel, kávéval, szendviccsel kecsgették).

Innen - bár tudtuk, hogy nehéz lesz - a néhány kávézás szünetét kivéve folyamatosan haladtunk. Miskolc előtt a Pótkeréknél Hugit Sárira cseréltük, és "3-ra értünk Lillafüredre.

(43-46 sz. kép).

6.2.3 Barlangtúrák Szlovákiában

(Schreithofer Nóra)

1995 novemberének végén Kucsera Márton (Alba Regia) felhívott, hogy lenne-e kedvem egy kis Szlovákiai barlangos kiruccanáshoz. Természetesen nem tudtam nemet mondani, hiszen már októberben, a technikai tanfolyamon terveztünk egy közös túrázgatást.

A találkozót dec. 2-án délután 6 és 7 között beszéltük meg Stibrányi Gusztinál. Sajnos a Marcelből nem tudott senki sem velem tartani, így hát egyedül vágtam neki Szlovákiának. A Miskolc-Tornanádaska „szuper-expresszel” értem el Tornanádaskára, onnan pedig busszal a

43. Cseppkőképződmények a szlovéniai
Dimnicében
Schreithofer Nóra

44. Jama Partu Ogradi 40-es aknáj:
(Szlovénia)
Kovács Attila

45. Ereszkedés a Rakov Skocianeban (Pihe)
Kovács Attila

46. A megejtő szépségű Soca-völgye
Kovács Attila

határra. Tíz perccel határzárás előtt sikerült átjutnom. Szerencsémre a határőrök meglátva hatalmas zsákomat, megkértek egy éppen arra jövő autóst, hogy vigyen be Gusztához. Legszebb álmaimban sem képzeltem volna, hogy ilyen könnyen kijutok.

A fiúk (Kucsera Marci, Dezső Józsi, Romhányi Balázs, Szentesi Gábor) 7 körül érkeztek. Gusztitól a barlangok beszerelési vázlatával és néhány hasznos tanáccsal ellátva indultunk el Rozsnyó felé. Mivel a Szlovák hatóságok „szívélyes vendéglátását” korábbi években már tapasztaltuk, úgy döntöttünk, hogy jobb, ha a barlangokat éjjel látogatjuk és a nappalt szánjuk alvásra.

9 órakor kanyarodtunk le a főútról Koliba nevű szívélytelen vendéglátó hellyel szemben (nem akartak nekünk vacsorát adni azzal az ürüggyel, hogy nemsokára záróra). 10 óra körül parkoltunk le egy helyen, aminek a közelében a barlangokat sejtettük. Vacsora, öltözködés és hosszas kötélbagelés után indultunk el a **Nagy-Bikkfa-zsomboly** fele. Közben elég nagy köd ereszkedett az amúgy is koromsötét erdőre, aminek az lett az eredménye, hogy kb. egy órát kóvályogtunk amíg megtaláltuk a barlangot.

Stibrányi útmutatója alapján kezdtük meg a beszerelést és a rendszer végig nagyon jól működött. (beszerelési útmutatót lásd beszámoló végén!). Marci, Balázs, Gábor, Nóra, Józsi sorrendben történt a leszállás.

A barlang egy, az első aknába beékelődött igen méretes bükkfa-tuskóról kapta a nevét. Az első akna méretei igen tekintélyesek (70 m mély és meglehetősen tágas), ezért a beereszkedés nem mindennapi élményt nyújtott. Az akna alján egy törmelékhalomra érkeztünk, amin lefele indulva egy kisebb letörésen kellett lemászni, majd kb. 5 m-t ereszkedni. A letörésen bevezetőszerű segítségével érdemes közlekedni. Egy igen érdekes cseppkövekkel díszített terembe érkeztünk. Innen egy a barlang méreteihez viszonyítva szűknek mondható résen átnyomulva ereszkedtünk kb. 36 m-t egy cseppkölefolys mellett, a barlang legnagyobb termébe, aminek alján csipkézett mésztufagáták között két kisebb tó csillogott. A vízből, bármilyen csábító is, nem túl ajánlatos inni, mivel több elhullott denevér teteme is leledzett benne (ezt mi is csak később vettük észre). A teremben egy bontás során keletkezett agyagdomb van. Felmászva rá, egy igen „stabil” standról (agyagba szúrt pajszer) kell letűzöltözni kb. 20 m-t az utolsó terembe. Itt is igen szép cseppkőképződmények ékesítik a barlangot.

Kb. egy órányi fotózgatás után indultunk kifelé. A bejárás során igen sok denevért láttunk. Mivel a barlang szűknek épp nem mondható, bejárásunkkal szerencsére nem zavartuk meg téli álmukat.

Hajnalban értünk ki. Minekutána Józsi és Gábor eléggé megfáradtak, visszatértek az autóhoz aludni. Marci, Balázs és én úgy döntöttünk, hogy még megnézzük a **Nagy-Zsombolyt** is. Mivel nekem délután vissza kellett indulnom Miskolcra, nem akartam, hogy egyetlen megtekintett barlanggal a tarsolyomban térjek haza. Viszonylag könnyen megtaláltuk a zsombolyt, ami már első ránézésre sem hoz szégyent a nevére, igen méretes bejáratával. Bekötöttük a kötelet és elindultunk lefele. Átszereltem az első és egyben egyetlen nitten és lenéztem. A látvány megdöbbenítő volt. Körülöttem mindenhol csak a nagy semmi, alattam meg 60 m egy tagban. Tulajdonképpen a barlang ebből az egy aknából áll. Az alján nyílik ugyan még egy igen szűk járat, de miután Marci megpróbált bemenni és beszorult, úgy döntöttünk, hogy már nem is vagyunk olyan kíváncsiak rá, és elindultunk kifelé.

Úgy egyeztünk, hogy én megyek ki elsőnek és majd a kocsinál találkozunk. Vissza is mentem, átöltöztem és vártam, hogy megjöjjenek a fiúk. Másfél óra hiábavaló várakozás után visszarohantam a barlanghoz, hátha valami bajuk történt, a kötelet azonban már nem találtam a fára kötve. Visszatértem az autóhoz és újabb fél óra várakozás után végre megérkeztek. Kiderült, hogy eltévedtek és több mint egy órán át a visszafele vezető utat keresték.

Átöltözés és kajálás után aludni tértünk. Az alvás el is tartott kb. du. 1-ig. Ekkor eszembe jutott, hogy jó lenne elindulni vissza Miskolcra, ha nem szeretném, hogy a határ bezárjon és én valahol az út szélén aludjak. A srácok levittek a főútig, ahol elbúcsúztunk. Ők elindultak a Pelsőci-fennsík felé, én pedig stoppolni kezdtem Torna irányába. Három stoppal, viszonylag könnyen sikerült

eljutnom Tornanádaskára, ahol végeláthatatlan várakozás következett a menetrendszerint is két és fél óra múlva érkező vonatra, amit még egy egyórás késés is meghosszabbított. Végül is szerencsésen megérkeztem Miskolcra.

A túra igen jól sikerült. Remélem nem még sok hasonló fogja követni, amelyen csoportunk tagjai nagyobb számban képviseltetik magukat.

A **Nagy-Bikkfa zomboly** megközelítése és beszerelési útmutatója:

Tornáról Rozsnyó fele indulunk. Kb. 30 km után jobbra az út mentén Koliba vendéglő. Nagyjából szembe vele az út túloldalán földút megy befele az erdőbe. Balra az út szélén valószínűleg természetvédelmi területet jelző tábla. Földúton kb. 10-13 km után az út szélén házacska, itt Y alakú útelágazás van, ahol balra kell kanyarodni. Pár km. után út emelkedik, jobbra méretes tőbor (benne **Kis-Zomboly**). Itt érdemes leparkolni. Gyalog folytatva az utat jobbra kék turistajelzés, ezen kell menni egy kőbabáig, majd ott jobbra kanyarodni egy alig látható ösvényen fel a dombra. Dombon újra jobbra lefele, itt lesz a Nagy-Bikkfa töbre, oldalában a barlanggal (jó nagy bejárata van, nem nehéz észrevenni).

1. akna: 80 m kötél, bejárattól kb. 3 m-re V alakú fa, erre érdemes kötni. Perem alatt kb. 2 m-rel EN, majd 35 m ereszkedés. Bikkfával kb. egyvonalban EN, majd szemben lévő falon EN., innen 35 m ereszkedés törmelékkupacra.

Lefele indulunk, kb. 8 m után 10 m bevezetőszár, jobbra a falon RN, 5m ereszkedés.

2. akna: nem nagyon lehet belesni, csak ha nagyon igyekszik az ember. Fölötte 2 db. EN, 40 m kötél.

Teremben agyagdombra felmászni, ha ott van, pajszerre standolni (ha nincs akkor ?????) majd 20 m tűzoltózás a végpontig.

6.2.4 Erdély

(Schreithofer Nóra)

1995 júliusában szüleimmal Erdélyben, a Lesi-tó mellett táboroztunk. Így történt, hogy egyik nap gondoltam egyet és felhívtam kolozsvári barátomat Vremir Mátyást, hogy nem lenne-e kedve egy kis közös túrázgatáshoz. Rögtön igent mondott, és megegyeztünk, hogy két nap múlva megkeres a táborhelyünkön.

Második nap összekapoltam a barlangos cuccomat és vártam, hogy megérkezzen, de nem jött, sőt még másnap du. sem volt sehol. Már kezdtem meglehetősen morcos lenni, amikor nagy dudálással lámpázással berobogott egy Dacia, és kiugrált belőle egy rakás régen látott kedves ismerősöm Matyi vezetésével. Sűrű bocsánatkérések közepette elmondták, hogy a szintén jelenlevő angol barátjuk, Nigel, valahol elhagyta az útlevelét, és emiatt késtek. Kemény erőfeszítések árán beprésettük a cuccokat meg magunkat az autóba és elindultunk. Ekkor még fogalmam nem volt, hogy milyen túrát terveztek a srácok, csak útközben mondták el, hogy a híres-hírhedt Pobraz-zombolyba megyünk. A Jád-völgyéből felkanyarodtunk a Pobraz-dombhoz vezető egykori útra. Lecuccoltunk, és elindultunk felfele a meglehetősen meredek dombon. Sajnos Nigel nem volt épp ereje teljében, úgy, hogy pár méter után átvettük a cuccát, de még így is jó időbe tellett amíg felértünk. A zomboly 720 m tengerszint feletti magasságban nyílik. Egy kb. 7 m-es kötélfügcsón másztunk le a barlang első termébe. Innen 30 m ereszkedés után értünk egy nagyobb terembe. Itt szétváltak útjaink, Matyi, Zsolt és Gábor elindultak a végpont fele, Nigel meg én egy vízszintes járaton indultunk tovább, fotózás céljából. A barlang igen érdekes felépítésű: 1300 m hosszú és 200 m mély. Három egymástól független aktív járata és hat mellék aktívja van. Több mint tíz vízesés nehezíti a bejárást, amelyek közül a legmagasabb 30 m. Cseppkőképződmények csak a felső járatszakaszokban vannak (ezt jártuk be mi is). A fotózás Nigel kissé lomha mozgásából és érdekes fotózási stílusából kifolyólag kissé furcsán sikerült, de ettől függetlenül a barlang nagyon tetszett. Jó néhány óra múlva fordultunk vissza, hogy a megbeszélte helyen találkozzunk a

többiekkel, és segítsünk nekik az előző túrák alkalmával lenthagyott cuccok kiszállításában. Már jócskán elmúlt éjfél amikor rengeteg cuccal megpakolva elértük a felszínre, és elindultunk lefele a koromsötét erdőben a kocsinhoz.

A barlang minden tekintetben elnyerte tetszésemet és remélem, hogy 1996-ban az eddig nem látott részeket is bejárhatom majd. (48 sz. kép).

6.3 Rendezvények

6.3.1 Barlangnap 1996 Létrás-tető

(F. Nagy Zsuzsanna - Veres Imre)

A szomorkás idő ellenére június 23-25 között becslésünk szerint 400 barlangász vette a fáradságot, hogy ellátogasson Létrás-tetőre, az idei Vándorgyűlésre. A hivatalosan regisztráltak száma „természetesen” 300 alatt maradt, de a programokat mindenki egyaránt élvezhette.

Tulajdonképpen már februárban elkezdtük a szervezést az engedélyek, a szponzorok felkutatásával, de elsősorban amiatt, hogy a Szepesi-Láner barlangrendszerben, a szifon leszivattyúzásával rendezhessük meg a versenyt. Ebből a szempontból sajnos, egyébként örvendetesen nagy csapadék mennyiség hullott a tavaszon, ami ezt az elképzelésünket szó szerint elmosta. Ekkor eldöntöttük, hogy a Láner- és Fofó-ágban építjük ki a verseny pályáját.

A táborhelyet a kutatóház előtti rétre terveztük, azonban a bokáig érő víz miatt csak a pajta mögött tudtuk kijelölni. A körbekerített terület végülis elegendőnek bizonyult, s talán a pihenni vágyókat is megővta a kutatóház körüli zajtól. A parkolót a Tekenősi-réten alakítottuk ki, s néhány különctől eltekintve mindenki elfogadta ezt a természetvédelmi előírást. A három nap alatt megoldottuk a folyamatos túravezetést, a parkoló és a házhoz vezető sorompó őrzését, a regisztrációt, s az étkeztetést. A szombat esti vacsorát a Csanyiki Szanatóriumból szállítottuk fel. 41 marceles tag, s 26 hozzátartozó segítette a rendezést, de a túravezetésekben számos vendég is részt vállalt.

Pénteken reggeltől vasárnap estig 16 barlangba 65 leszállás történt, több mint 400 résztvevővel. A legnépszerűbb kiemelkedően a Létrási Vizes-, majd a Szepesi- és István lápai barlangok voltak.

Pénteken a Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesületének mentési bemutatóját 57-en tekintették meg a Létrási-Vizes-barlangban, szombaton pedig a Marcel Kupáért 19 csapat indult a Láner Olivér-barlangba. A szivattyúk eredetileg a Szepesi-Láner-barlangrendszer szifonjának átjárhatóságát kellett volna szolgálnia. A vízállás sajnos nem tette lehetővé, hogy próbálkozzunk a szifon leszívásával. A verseny így leszűkült a barlangrendszer Láner-részére. A barlang "régi" ágában lett kiépítve egy 150 méteres kötélpálya. A bejáratnál 1, a barlangban 2 állomáson kellett a versenyzőknek bizonyítani ügyességüket, rátermettségüket.

A versenynek éjfél előtt lett vége, de már este 10-kor az erről készített tudósítást láthatta az is, aki nem nevezett be, vagy már túl volt a megpróbáltatásokon. A barlangban készült videófilm nagy sikert aratott a résztvevő szereplők között. Esténként barlangos mozizás lett a program a kutatóház fala és egy videoprojector segítségével, így az elmúlt években szervezett expedíciók, hazai túrák is megelevenedhettek előttünk. A napközben szervezett kalandos felszíni túrára kb. hetvenen kísérték el dr. Hevesi Attilát, MKBT elnökünket. Este a Cholnoky-pályázat, majd a **Marcel Kupa** eredményhirdetése következett. Az első helyezett a Papp Ferenc I-es csapata (Maucha G., Ligety M., Szabó L.), második a BEAC III-as csapata (Bajna B., Lantos P., Szikszai G.), harmadik a Micimackó (Hegedűs A. és tsai) csapata lett.

Másnap az egyéni versenyzőkért drukkolhattunk. Az egyéni versenyt a felszínen egy facsoporton rendeztük meg. Kihaszználva a fák méreteit a köztük lévő távolságot és a közeli patak vizét, melyet szivattyúval zúdítottunk a versenyzőkre. A művízesés alatt a leggyorsabbak áztak el a

XXXIX. Barlangnapok

Bükk-hegység Létrás-tető

1995

június 23-24-25.

Szervező: Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület

Péntek:

- 9,00 - folyamatosan: Beérkezés, regisztráció, nevezés a versenyre, túrákra
- 13,00 - barlangtúrák indítása
- 19,00 - 19,30 Barlangi mentőbemutató a Létrási-Vizes-bg. Hágcsós terméből (Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesülete) Jelentkezni a regisztrációnál lehet. (Max. 50 fő)
- 21,30 - dia- és videovetítés
- 23,00 - Diavetítés, gyertyagyújtás Rose Gyuri emlékére

Szombat:

- 8,00 - Marcel Kupa és barlangtúrák indítása
- 10,00 - Felszíni túra a létrási lánán. Túravezető: dr. Hevesi Attila (MKBT elnöke) Útvonal: Létrási-Vizes-bg. - Sebes-vízi víznyelő-bg. - Bolhási-víznyelő-bg. - Alabástrom-bg. - Sebes-víz-forrás - Létrási kutatóház.
- 19,00 - Vacsoraosztás
- 20,30 - Chalnoky Pályázat eredményhirdetése
- ??? - Tábortűz, Marcel Loubens Kupa eredményhirdetése
- 21,30 - Dia- és videovetítés

Vasárnap:

- 8,00 - barlangtúrák indítása
- 9,00 - Egyéni versenyek (női, férfi) , *Csoportvezetők megbeszélése!!!*
- 12,00 - Az egyéni versenyek (női, férfi), "Az év legjobb barlangos pólója" című verseny eredményhirdetése

47. Szilicei jégbarlang (Szlovákia)
Kovács Attila

48. Pobraz-zsomboly (Erdély)
Schreithofer Nóra

49. A Marcel Kupáért indulók tesztjeiket töltik
(Barlangnap, Létrás-tető)
Kovács Attila

50. Rose Gyurira is emlékeztünk
(Barlangnap, Létrás-tető)
Kovács Attila

51. Az egyéni versenyre váró tömeg
(Barlangnap, Létrás-tető)
F. Nagy Zsuzsanna

52. A "művészes" kellően megnehezítette a verseny
kötélpályáját
(Barlangnap, Létrás-tető)
Kovács Attila

legkevésbé, de a rafináltak sem menekültek, láthattuk például Túri Z. estét, aki szárazan érkezett ugyan a végponthoz, de egy lavór vízzel lelocsolták. A **férfi egyéniben** Maucha G., Nyerges A., Szabó L. sorrend alakult ki, a **nők versenyét** Trágel Gabriella nyerte.

„Az év legjobb barlangos pólója” a bölényt ábrázoló "mű" lett, Inrics Gábor (Alba Regia) munkája.

A versenyek díjait szponzoráló cégek: (Alpin Sport /Miskolc/, Mountex /Bp./, Gilt More /Bp./, Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesülete és Alapítványa /Miskolc/). Ugyancsak sokat segített a megrendezéshez nyújtott anyagi, s egyéb jellegű támogatásokkal a Karszt és Barlang Alapítvány, az MKBT, a Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesülete és Alapítványa, a B.-A.-Z. megyei Polgárvédelmi Parancsnokság. Pozitív meglepetés volt számunkra, hogy a négyszáz ember úgy távozott a táborhelyről, hogy szemetet nem hagyott maga után.

A későbbiekben a XXXIX. Barlangnapok sikeres és színvonalas megrendezéséért őszinte köszönetét fejezte ki az MKBT. (49-52 sz. kép).

6.3.2 Országos Környezetvédő Ifjúsági Találkozó

(F. Nagy Zsuzsanna)

Egyesületünk harmadik éve tagja az Életfa Környezetvédő Szövetségnek. Az idén a Szövetség szervezte meg augusztus 18-21 között első ízben az Országos Környezetvédelmi Ifjúsági Találkozót, ami várhatóan más-más helyszínnel hagyományos randevúra ad lehetőséget a környezet- és természetvédelmi iránt elkötelezett fiataloknak.

A felsőtárkányi Imókő Üdülőben a BME Zöld Kör, az E-Misszió Egyesület, a Gaia Környezetvédő Kör, a Környezetünkért Alapítvány, a Pécsi Zöld Kör, a Gyógyír Életreform- és Környezetvédők Nógrád megyei Egyesülete, a Természet Ébredése Társulat, az egri Környezetvédők Ifjúsági Köre mellett egyesületünk is képviseltette magát. Több szekcióban a biogazdálkodás, régészet, gombaismereti előadás volt a téma.

Bennünket szekcióvezetésre kértek fel, terepgyakorlat formájában, illetve diavetítéssel kísért előadást tartottunk az egyesület barlangkutató tevékenységéről. Elsősorban a bükk-i karszttal kapcsolatos problémák bemutatása volt a célunk, s ellátogattunk az Esztázkői- barlanghoz és Peskőre.

6.3.3 Csoport rendezvények:

(F. Nagy Zsuzsanna)

Januárban megtartottuk éves rendes közgyűlésünket. Lemondás miatt új elnököt is kellett volna választanunk, azonban nem volt jelölt, aki vállalta volna. Ezért a jövő évi tisztújító közgyűlésig, a csoport menedzselését vállalva csupán, minden maradt a régiben. Vezetőségi ülésre hat alkalommal jöttünk össze, s csoportgyűléseinket is rendszeresen megtartottuk a Tudomány és Technika Házában. Az idén kevesebb előadást szerveztünk mint általában szoktunk.

A Természetvédelem Éve kiállításon április 26 és május 6 között Miskolcon a Molnár Béla Ifjúsági Házban Tihanyi Péter szervezett kiállítást, ahol egyesületünkről tablót állítottunk ki, Kovács Attila Jáspis-barlangról készített felvételeivel, illetve előadást tartottunk (F. Nagy) a Bükk-i Nemzeti Park természeti értékeiről.

6.4 Táborok

6.4.1 Nyári tábor

(Bátori Károly)

Ez a nyári tábor azt hiszem nem is az MLBE tábora volt, hanem barangutatók egyéni tábora laza csoportokba szerveződve. Tábori életről nem nagyon tudok beszámolni, -annak ellenére, hogy állítólag én voltam a táborvezető- mivel időm jelentős részét a munkahelyemen töltöttem. A kutatási jelentésekből azonban kiderült, hogy a tábor ideje alatt 9 barlangba történt leszállás, melyek közül óraszám tekintetében a **Létrási Vizes** el az előkelő harmadik helyen, 147 órával. Ez nem is csoda, hiszen most is ez volt a legnépszerűbb a vendégeink és a vándortáborosok körében. Nagy élmény volt számukra. Számunkra is! Második helyen a **Láner-bg.** szerepel, ahol is a mérő csapat 176,5 munka órát töltött el. A pálmát a bőrömnek oly veritékes, izmaimnak oly fáradságos, szívemnek azonban mégis nagyon- nagyon kedves **Nyelesgambi** vitte el 346.5 órai kemény munkával. Elcsigázott testünknek és lelkünknek megnyugvást adott visszafelé a Jávorkúti "nyelő", ahol -köszönet a személyzetnek- esténként megvártak bennünket a zárással. Szóval azért dolgoztunk annak ellenére, hogy mindig sikerült összehozni a megfelelő létszámú partit. Bár itt meg kell jegyezni, hogy Gergő Trabantja -különös tekintettel a toronnyal együtt kiszakadt lengéscsillapítóra- jobban örült a kis létszámnak mint a gyakoribb 6-7 főnek. No de volt ám móka is. Már nem is tudom, hogy mi a hagyomány, az hogy avatunk, vagy az hogy nem, de az a lényeg, hogy az idén is elmaradt a balek avatás. A zárótáborúzzal ezúttal a tábor közepére esett, hogy azok is fel tudjanak jönni bulizni, akik mennek Szlovéniába. A Láner Kupát pedig tavalyi birtokosával öriztetjük még egy évig.

6.4.2 Téli tábor

(Bátori Károly)

Téli tábor csakugyan téli volt. Volt sok szép fehér hó. Hideg is volt, jó nagy, 2 éjszakán is -20°C alá süllyedt a hőmérő. Még az arcunkra is ráfagyott a mosoly, amikor nem tudtuk elengedni a kezünkben a kilincset. Az autósok is nagyon örültek amikor kiderült: csak jönni tudnak menni nem. Ugyanis nem indul az autó. Volt ezután nagy tologatás meg húzigálás. Mindjárt nem fáztunk annyira.

A tábor feladata a **Szepesi-Láner-barlangrendszerben** megkezdett munkák folytatása lett volna. A sóder és a már említett nagy hideg miatt azonban a Láner bejáratánál nem lehetett betonozni. Így aztán az energiánk nagy része a Szepesi-barlang akna rendszerében lévő öreg, ócska, rozsdás, már-már életveszélyes létrák cseréjére koncentrált. A munkálatokat erősen hátráltatta a gravitáció. Értem ez alatt, hogy hol a Gergő szemüvege esett le, hol telefon, hol a flex de arra is volt példa, hogy a másnapi pörkölt 10-20 tojással egyetemben volt a gravitáció áldozata. Ennek ellenére töretlen lelkesedéssel, ám de törött fűrószárral és szemüveggel dolgoztunk tovább. Szorgos munkánk eredményeképpen elkészültünk egészen a 20-as aknáig. Hogy legyen egy kis élvezetben is részünk, 30.-án megtekintettük Bükkszentkereszten a felfedezőjéről csak "Benőcsné-lyukának" emlegetett barlangot. A hely pompás. További jó esélyek lehetőségét csillantotta meg előttünk. A tábor és az évet szolid, hajnalig tartó mulatsággal zártuk. Jövőre ugyanakkor, ugyanott!

6.4.3 Természetismereti gyerektábor

(F. Nagy Zsuzsanna)

Harmadik alkalommal szervezünk egyesületi keretek között általános iskolások részére természetismereti tábort Létrás-tetőn. Az idén is két turnusban, Subetű (Vincze Ferencné), Vincze Klára, Szilágyi István, illetve Tari Edit és jómagam láttunk a szervezéshez. Táborpályázaton sikerült anyagi indulóalapot képeznünk, de Subetű ötletes és mégis laktató étrendje tette lehetővé, hogy másokéhoz képest, tűrhető áron kínáltunk táborozási lehetőséget a jelentkezőknek.

A toborzással nem sok gondunk volt, ugyanis a létszámnak csaknem a fele már az előző években is résztvevő táborunkba, s még rokonokat, barátokat is hoztak magukkal. Úgy érezzük, hogy mindez azt jelenti, hogy jól érzik magukat a gyerekek és a szelíd kényszerrel rájuk zúdított természetismeret sem riasztja el őket attól, hogy újból, s újból jelentkezzenek. Sajnos már az idén is meg kellett válnunk néhány túlkorostól (Matyi, Gábor), igaz, ők az egyesületnek váltak aktív tagjává.

A tábor programjának alapja most is a túrázás volt, hiszen elsődleges célunk a minél több, a Bükki Nemzeti Park területén található élő, s élettelen természeti érték megismertetése. Tíz-harminc kilométeres napi túráink során 14 barlangot érintettünk, vagy jártunk be, a legismertebb túraútvonalakat ismerhették meg a gyerekek, s így talán családjukkal évközben is ellátogatnak majd ezekre a helyekre. Fontos szerepet szántunk a karsztvízvédelem fontosságának, a vízgyűjtő területeken található szennyezőforrások megismerésének. Éjjeli túrákon vadlesre, s csillagvizsgálatra indultak a csoportok, nappal gyógy- és fokozottan védett növényekkel ismerkedtek. Az idei csúcstartó növényismeretben Nóri lett, aki egy hét alatt 54, lágy- és fás szárú növényt tudott megmutatni szüleinek hazaindulás előtt. Mindkét turnus rendkívül jó hangulattal zárult, így hát jövőre sem mondunk le a táboroztatás folytatásáról.

6.5 Versenyek

6.5.1 Hágó Kupa

(Burdiga Zsolt)

Pénteken este, szemerklő esőben Edit, Imi, Karesz és a "nem barlangász autó" társaságában vonultunk fel a helyszínen, hogy idén is résztvegyünk a versenyen. A másnapi koránkelés kikerülése érdekében még aznap leadtuk nevezésünket "Három gombócos" néven. A vetélkedés a **Baglyok szakadéka**ban kezdődött, ahová fel kellett jutni a szünni nem akaró esőben. A bejáratnál kiválaszthattuk a legszimpatikusabb keresztet melyet végig kellett küzdeni sérülés nélkül a barlangon. Az első pontnál a már megszokott puzzle játék nehézségeivel találtuk szembe magunkat, a Mozdonynál 1 másodperces zenefelismeréssel ütöttük el az időt. A rendezőség a végponttól önkéntes bontást szervezett a versenyzők számára- minél több agyag került a bag- be, annál több pont járt a csapatnak a felszínre jutáskor - a gyorsasági szakasz végéig ahol az időn túl különböző erőgyakorlatokat végeztünk. A következő barlangnál Karesszal az élen úgy gondoltuk nyerők vagyunk, - hiszen fagyit kellett felismerni kóstolás útján - de újdonság révén még a szakértő nyelv sem tudott jó választ adni. Mint a későbbiekben kiderült a megfejtés juharszirupos dió volt. Az időjárás és az utolsó feladat közben, melyben egy jéghideg patakban kellett időre kúszni megindult a fantáziánk a Marcel Loubens Kupával kapcsolatban, amit néhány héttel később mi rendeztünk meg.

53. A 95-ös Hágó Kupa nyertes marceles csapatának vezetője a díjjal (Veres Imre)
F. Nagy Zsuzsanna

54. Denevérvédelmi tanfolyamon a Létrási-Vizes-barlangban
(Bihari Zoltán és tanoncai)
F. Nagy Zsuzsanna

Az eredményhirdetés a csúszások miatt elhúzódott, de mégis megtartották az éjszaka folyamán. Csatatunk ötödik helyezést ért el. Az egyéni női ill. férfi versenyről a két első helyet Horváth Zsuzsa és Veres Imre hozta el a Loubens színeiben. (53 sz. kép).

6.5.2 Lakatos-Kupa 95'

(Veres Imre)

A Lakatos-kupa tradicionálisan /második alkalommal/ szeptember 2. szombatján került megrendezésre a Vecsem-forrásnál. Egyesületünket 8 tagunk képviselte. A versenyen 3 fős csapatok mérik össze elméleti és gyakorlati tudásukat. Induló csapataink:

- I. Bátori Károly, Ferenczy Gergely, Vadász István
- II. Bóta Nándor, Szilágyi "Edward", Kertész Gábor
- III. Burdiga Zsolt, "Ewing", Veres Imre

Ködös szemerkélő esőben indultak el a versenyző csapatok és abban is folytatták útjukat az Alsó-hegy zombolyrengetegében. Majd miután előkeveredtek belőle megcsillogtatták intellektusukat és megírták a furfangos elméleti tesztet.

A szervezők nagy rutinja lehetővé tette, hogy már vasárnap hajnal 2-kor eredményt lehessen hirdetni. Egyesületünk csapatai jó eredményeket értek el. A vándorszerleget a III. számú MLBE-fantom BEAC csapatunk kapta meg kiemelkedő gyakorlati felkészültségükért. Mellék körülményként megemlíthető, hogy a kupához még járt 5 L UNICUM tárgyjutalom némileg kompenzálva az egésznapos ázást, fagyoskodást. A tárgyjutalomnak köszönhető, hogy az este vidám hangulatban folytatódott tovább.

Egyesületünk tagjai közösen örültek győzelmünknek, a jutalmunknak és a serlegnek is.

A versenyen elindult csapatok tagjainak sikerült jobban megismerni Alsó-hegy zombolyait. Mindegyikük vágyakozással szívében várja a következő szeptember 2. szombatját /talán a közös UNICUM-ot is/.

6.6 Tanfolyamok, oktatás

6.6.1 Barlangjáró technikai tanfolyam

(Schreithofer Nóra, Bóta Nándor)

1995 októberében az MTSZ által szervezett barlangjáró II. (technikai) bentlakásos tanfolyamon egyesületünkben ketten: Schreithofer Nóra és Bóta Nándor vettünk részt. Táborhelyünk a szögligeti Vass Imre kutatóházban volt. Túránk innen indultak az alsóhegyi karsztfennsíkra. A tábor Börcsök Péter vezetésével zajlott. A tanfolyam célja a barlangok biztonságos kötéltechnikai kiépítésének, a társmentésnek és az alapvető mentési módszereknek az elsajátítása volt.

A táborban 16-an vettünk részt. Négyes csoportokban folyt az oktatás, egy oktató és egy segédoktató felügyelete alatt. A mi csoportunkat előbb Aknai Zoltán a. Gicher, majd három nap után Elekes Balázs vezette, Kovács Balázs a. Kis-Wolf volt a segédoktató. Minden nap több órás gyaloglással értük el az aznapra célul kitűzött zombolyt. Kettős csoportokban szereltük be a barlangokat, majd a végponton az oktatóval közösen megbeszéltük az esetlegesen felmerülő problémákat, hibákat.

A tanfolyam során bejártuk az alsóhegyi kis zombolyokat (Széki, November 7, Banán, Fenyves), valamint az Almási-, Vecsembükki-zombolyt és a Baglyok-szakadékat.

Estéknként elméleti oktatáson vettünk részt, melynek témái a gyakorlati oktatások alapjául szolgáltak. Az estéket diavetítéssel, beszélgetéssel és a nap folyamán keletkezett folyadékhiány pótlásával folytattuk.

A hét közepén pihenőnapot tartottunk, amikor kötélmosással és a társmentés gyakorlásával szórakoztattuk magunkat. A tanfolyamot elméleti és gyakorlati vizsga zárta. Csoportunk az Almási-zsomboly beszerelését kapta feladatul, és ezt mindannyian sikeresen megoldottuk.

Az oktatás elérte célját, bár az idő egy kicsit rövidnek bizonyult.

6.6.2 Denevérészlelési tanfolyam, oktatás:

(F. Nagy Zsuzsanna)

Sajnálatosan nem szerveztük meg 1995-ben a tervezett Barlangjáró I. Tanfolyamunkat, s ez a tagfelvételnél komoly gondot okozhat, hiszen majd húsz újonc szeretne tagunkká válni. Ezt a hiányt jövőre kívánjuk pótolni.

Hatan résztvettünk az MKBT által szervezett Denevérészlelési tanfolyamon. Létrás-tetőn, Bihari Zoltán, a Denevérvédelmi Alapítvány vezetője elméleti, s gyakorlati képzést tartott számunkra. Ugyancsak résztvevőként szerepeltünk a Magyar Természetvédők Szövetségének táborvezetői továbbképzésén Ásotthalmon. Egy tagunk oktatóként, egy tagunk jelentkezőként szervezetfejlesztő tréningen töltött egy hétvégét, melynek sikeres pályázat írása lett igen hamar az eredménye. (54 sz. kép).

6.6.3 Szervezetfejlesztő tréning a Bükkben

(Vadász István)

Manapság a társadalmi életben egyre nagyobb szerepet kapnak a civil szervezetek (NGO-k). Az egyik legnagyobb igény a környezet- és természetvédelem területén jelentkezik az ilyen kezdeményezések iránt. E szervezeteknek -mondhatni- nem voltak hagyományai Magyarországon, így a hatékonyabb működéshez nincs ill. kevés a tapasztalat.

Ehhez próbált segítséget nyújtani az Ökológiai Intézet által Sebesvízen megtartott szervezetfejlesztő tréning. A 3 napos tanfolyam alatt -ahol az MLBE is képviseltette magát- megtanulhattuk, hogy pl. mely célokért milyen szervezeti formában érdemes működni ill. ezeket hogyan alapíthatjuk. Kik ill. milyen intézmények lehetnek a partnereink a céljaink elérésében. Milyen részvételi és jogi lehetőségeink vannak a környezetvédelem terén. Hogyan és milyen formái léteznek a támogatásszerzésnek, és nem utolsósorban a pályázatíráshoz kaptunk útmutatókat.

Ez utóbbi témában -az MLBE tagjai- a harmadik napon gyakorlati vizsgát is tehettek, mivel egy valódi pályázat megírására is sor került. A tanfolyam eredményességét mi sem bizonyítja jobban, hogy az azóta elbírált pályázatunkat elfogadták, így az egyesületünk hamarosan egy számítógép "boldog" tulajdonosa lehet.

6.7 Mentőtevékenység

6.7.1 A Kecse-lyuk meztelen "hullája"

(Kovács Attila)

1995. március 12-én du. 2 órakor éles riasztást jelzett a személyhívóm. 2:07-kor a megadott telefonszámot felhívva Bán László a Megyei Rendőr-főkapitányságról tájékoztatott, hogy néhány ijedt fiatal meztelen hullát talált a **Kecse-lyuk** belső részében. Kérdéseimre válaszolva elmondta, hogy a még most is rémült fiúk jelenleg is a barlangnál tartózkodnak néhány rendőr társaságában, és a kiszállításunkat meg tudja oldani. A korábbi "hulla"-keresésünk újabb felvonására számítva nem riasztottam a teljes csapatot, hanem olyan embereket kerestem meg telefonon, akiket útközben fel tudunk venni. Kutas Tamást és Drozda Sándort sikertelenül kerestem, végül Veres Imrével beszéltem. Közben újabb hívást kaptam, ekkor Szabó Tamástól. Miután sikerült telefonon elérnem, megbeszéltük, hogy a másik rendőrautóval elmegy a raktárba a hordágyért. Ha a "hulla" a múltkori cseppkövel azonos, éppen elegen voltunk az akcióhoz, sőt még Matyi is velünk jött.

A minket szállító autó 2:38-kor érkezett meg, felvettük Veres Imrét, majd a Chinoin mellett fel-fel akadó Ford-ból a kátyús rész előtt kiszállva, a hátralevő 600 métert gyalog megtéve értünk a barlanghoz. Ekkor érkezett meg saját autóján Kutas Tamás is. A fiúkat kikérdezve szinte teljesen biztosnak látszott, hogy cseppkövet fogunk "menteni", azonban beöltöztünk és elindultunk. Bár a fiúk húzódoztak, egyiküket (neve Milos) magunkkal vittük (3:24). A "cseppkö-hulla" közelébe érve egyszerre szólaltunk meg:

- Na, itt vagyunk!

Ekkor már biztosak lehettünk a "hulla" kilétében, de azért megmutattattuk Milossal (3:40). A cseppkö volt az. Veres Imre bemászott hozzá - mivel a múltkor nem látta, pedig kétszer is elment mellette.

A "hulla" helye: a barlang első - kényelmesen járható - 150 métere után, kb. fejmagasságban egy szűkületen kell átmászni. Az ezután következő 150 méteres folyosó szűkebb, az elején három rövid, lapos, vizes kúszó szakasszal, a végén a medertalp fölött kb. 1,5 m magasságban haladó színlőkön járható. Egy derékszögű jobbkanyar után jobbra teremszerű kiöblösödés, balra a járat - az eddigieknél jóval szűkebb - folytatása található. E szűk részben, kb. 4 m után újabb jobbkanyar következik. E kanyarban, a kanyar kisebb ívén (a folyás-irány szerinti bal oldali falon) egy falhoz támaszkodó cseppköoszlop (vagy inkább vastag cseppkölefolyás) van, amely egy emberi láb hátsó combjához és vádlijához hasonlítható. Annyira azért nem, de egy első (vagy egynéhányadik) barlangtúrás ifjú felfedező e kellemetlenül szűk szakaszhoz érve inkább hullát talál, minthogy bevallja (hasonlóan bátor és fáradt) társainak (és magának), hogy elege van a barlangászásból (aznapra). Inkább lát egy hullát. A múltkori esetnél még "nyöszörgött" is! (Denevérek voltak!) Mindenesetre nem ártana kitenni egy táblát:

Barlang vége!

A sikeres(!) mentőakció végén a fiúk figyelmét felhívtam a Technika háza-beli csütörtöki MLBE-gyűlésekre, remélve, hogy ott hamarabb találkozunk velük mint barlangban. Azóta nem láttuk őket.

6.8 Szervezeti kapcsolatok, pályázatok

(F. Nagy Zsuzsanna)

A csoportélet kiemelkedő bemutatásáért az 1994-es Évkönyvünkért külön díjat vehettünk át a Cholnoky-pályázat keretében, emellett nyolc témában sikeresen pályáztunk különböző alapítványokhoz.

Az MKBT Választmánya a Karszt és Barlang Alapítvány öt fős kuratóriumába beválasztotta egy tagunkat (F. Nagy Zs.), előadásokkal résztvettünk a Barlangkutatók Országos Szakmai Találkozóján (Lénárt László, Kovács Zsolt, F. Nagy), s az MKBT előadássorozata keretében a szervezett bükki barlangkutatásról is elhangzott előadás (dr. Lénárt L.). Bejelentkeztünk a számítógépes barlangász információs központba. Kapcsolataink közül említésre méltó, hogy tagjai vagyunk a Magyar Természetvédők Szövetségének a regionális Életfa Környezetvédők Szövetségének. Ez utóbbi keretében résztvettünk az Országos Környezetvédők Ifjúsági Találkozóján Felsőtárkányban túravezetőként (F. Nagy Zs., Ferenczy G.), s a természetvédelmi törvénytervezet miskolci vitáján képviseltük a barlangos érdekeket. Szereplünk az országos Zöld Hálózat című információs, s az összes hazai turista szállást kínáló kiadványban.

Tevékenységünket "A bükki barlangkutatásért" Alapítvány is segíti. Tagságunk körében az elmúlt években nem történt baleset. Ennek ellenére az Észak-magyarországi Barlangi Mentők Egyesületében továbbra is tagjaink a legaktívabbak, rendszeresen résztveszünk a Mentő Alapítvány alapítói közgyűlésén.

6.9 Felszerelésbővítés, egyéb

(F. Nagy Zsuzsanna)

Egyesületi infrastruktúránk gyarapodott: Flex, s néhány héten belül számítógép segíti munkánkat. A kutatóház vendégszobájába priccset és új asztalt készítettünk. Idén is megoldottuk tagjaink karbidhoz jutását, bővítettük könyvtárunkat az aktuális kiadványokkal. Több módon próbáljuk népszerűsíteni tevékenységünket. Így például az egyesületi és a barlangnapi emblémákkal ellátott pólók, húsvéti és karácsonyi képeslapok, szórólapok Oláh Sándor jóvoltából folyamatosan kaphatók.